

TRIBUNAL DE COMPTES D'ANDORRA

Informe relatiu als treballs de fiscalització
corresponents al tancament de l'exercici 2020, del
GOVERN D'ANDORRA

Març de 2022

ÍNDEX

1. INTRODUCCIÓ	4
1.1. Objecte i abast	4
1.2. Metodologia	4
1.3. Marc jurídic	5
1.4. Organització i control intern	6
2. FISCALITZACIÓ REALITZADA	8
2.1. Pressupost de l'exercici	8
2.1.1. Pressupost inicial	8
2.1.2. Modificacions pressupostàries	9
2.1.3. Despeses plurianuals	11
2.2. Liquidació del pressupost	11
2.2.1. Impostos directes i indirectes	13
2.2.2. Taxes i altres ingressos	15
2.2.3. Transferències corrents d'ingressos	16
2.2.4. Ingressos patrimonials	16
2.2.5. Alienació d'inversions	17
2.2.6. Despeses de personal	18
2.2.7. Consum de béns corrents i serveis	21
2.2.8. Transferències i subvencions atorgades	23
2.2.9. Inversions reals	25
2.2.10. Actius financers	26
2.2.11. Passius financers i despeses financeres	26
2.3. Estats financers	28
2.3.1. Efectiu i equivalents d'efectiu	32
2.3.2. Altres actius financers	34
2.3.3. Comptes a cobrar, vendes i ingressos	34
2.3.4. Inventaris	36
2.3.5. Altres actius financers no corrents	36
2.3.6. Propietats d'inversió	39
2.3.7. Propietat, planta i equipament	40
2.3.8. Actius intangibles	42
2.3.9. Comptes a pagar	43
2.3.10. Passius financers corrents	43
2.3.11. Passius financers no corrents	44
2.3.12. Endeutament	44
2.3.13. Provisions a llarg termini	47
2.3.14. Provisions a curt termini	48
2.3.15. Actius nets/patrimoni	49
2.3.16. Resultats extraordinaris	50
2.4. Estat del romanent de tresoreria	51
2.5. Contractació pública	53
2.6. Sostenibilitat de les finances públiques i d'estabilitat pressupostària i fiscal	56
2.7. Altres aspectes a destacar	57
2.8. Evolució de les magnituds i ratis principals	63
3. OBSERVACIONS I RECOMANACIONS	70
4. OBSERVACIONS I RECOMANACIONS D'ANYS ANTERIORS	70
5. CONCLUSIONS	72
6. AL·LEGACIONS	73
7. OBSERVACIONS COMPLEMENTÀRIES	111

Abreviacions

LGFP: Llei general de les finances públiques
LFC: Llei de les finances comunals
LCP: Llei de contractació pública
LQDCC: Llei qualificada de delimitació de competències dels comuns
LQTC: Llei qualificada de transferències als comuns
LFP: Llei de la funció pública
LSEPF: Llei de sostenibilitat de les finances públiques i d'estabilitat pressupostària i fiscal
NICSP: Normes internacionals de comptabilitat del sector públic
BOPA: Butlletí Oficial del Principat d'Andorra

1. INTRODUCCIÓ

1.1. Objecte i abast

D'acord amb l'art. 8 de la Llei del Tribunal de Comptes, de 13 d'abril de 2000, correspon a aquest Òrgan la fiscalització externa de la gestió econòmica, financera i comptable de l'Administració general, integrada entre d'altres, pel Govern d'Andorra (en endavant Govern).

La fiscalització del Govern forma part dels treballs de fiscalització per a l'exercici 2020, d'acord amb les competències que té atribuïdes aquest Tribunal.

Aquesta actuació suposa la realització d'una auditoria de regularitat (financera i de compliment) de l'activitat economicofinancera de l'esmentada entitat, desenvolupada en l'exercici 2020.

La liquidació de comptes del Govern corresponent a l'exercici 2020, objecte d'aquesta fiscalització, va ser lliurada al Tribunal de Comptes en data 31 de març de 2021 i consta, entre altres, de la documentació següent: gestió comptable d'ingressos i despeses (liquidació del pressupost), gestió comptable de tresoreria, gestió comptable del patrimoni, gestió comptable de l'endeutament, estat de situació financera, estat del rendiment financer, estat de canvis en els actius nets/patrimoni i estat de fluxos d'efectiu. D'acord amb el Decret d'aprovació del Reglament relatiu a l'adopció de les NICSP, s'inclou també segons el model d'estats financers: el resultat pressupostari, la conciliació entre el resultat pressupostari i el resultat comptable, modificacions pressupostàries, el romanent de tresoreria, la memòria pressupostària i notes en les quals s'inclou un resum de les polítiques comptables significatives i altres notes explicatives.

1.2. Metodologia

El treball s'ha realitzat d'acord amb els Principis i Normes d'Auditoria del Sector Públic, que ha consistit en la realització d'aquelles proves selectives i revisions de procediments que s'han considerat necessàries en cada cas per a l'examen de les diferents àrees.

L'actuació portada a terme ha estat una auditoria de regularitat, que inclou una auditoria de legalitat o compliment i una auditoria financera, amb els següents objectius:

- Verificar si l'activitat economicofinancera del Govern s'ha desenvolupat de conformitat amb les normes, disposicions i directrius que li són d'aplicació.
- Verificar si els comptes anuals i altres estats financers del Govern expressen la imatge fidel del patrimoni, de la situació financera, del rendiment financer i de l'execució del pressupost, i que la informació economicofinancera es presenti d'acord als principis comptables que li són d'aplicació.

No obstant això, en la mesura que s'han detectat en la fiscalització, en l'informe es posen de manifest incidències i conclusions que tenen a veure amb la gestió, és a dir,

que indiquen si la gestió economicofinancera s'ha portat a terme amb criteris d'eficàcia, eficiència i economia.

Han estat objecte de la present fiscalització els fets generats pel Govern en l'exercici 2020 encara que, quan ha calgut per tenir incidència en l'exercici fiscalitzat, també ho han estat els d'exercicis anteriors i posteriors, abordant tant els aspectes comptables i pressupostaris com els patrimonials, així com els d'organització i control intern existents. Al mateix temps, també s'ha verificat si es compleix amb la legalitat vigent en la gestió dels recursos públics.

No s'han portat a terme procediments específics, tendents a localitzar fets posteriors que poguessin afectar a l'exercici fiscalitzat. No obstant això, en aquells casos en els quals s'ha comptat amb evidència d'algun tipus, originada amb posterioritat a la data de tancament dels exercicis, se n'ha fet referència en l'informe.

El treball de camp a les dependències del Govern va concloure el 20 de desembre de 2021.

1.3. Marc jurídic

La legislació que regula l'activitat economicofinancera, pressupostària i comptable del Govern en el període fiscalitzat es conté, fonamentalment, en les següents disposicions:

- Llei qualificada de delimitació de competències dels comuns, de 4 de novembre de 1993.
- Llei de contractació pública, de 9 de novembre de 2000.
- Llei del Govern, de 15 de desembre de 2000.
- Llei 5/2008, del 15 de maig, sobre les noves formes de contractació i finançament d'obres públiques.
- Llei 27/2008, del 20 de novembre, d'impostos especials.
- Llei 31/2008, de 18 de desembre, de mesures de reactivació econòmica.
- Llei 93/2010, del 16 de desembre, de mesures de promoció de l'activitat econòmica i social, i de racionalització i d'optimització dels recursos de l'administració.
- Llei 23/2014 del 30 d'octubre, qualificada de la creació i regulació del pla de pensions de la funció pública.
- Decret legislatiu del 29-4-2015 de publicació del text refós de la Llei 94/2010, del 29 de desembre, de l'impost sobre la renda dels no-residents fiscals.
- Decret del 22-12-2016 d'aprovació del Reglament relatiu a l'adopció de les Normes internacionals de comptabilitat del sector públic amb el caràcter de Pla marc per al sector públic estatal del Principat d'Andorra.
- Decret legislatiu del 27-9-2017 de publicació del text refós de la Llei del Tribunal de Comptes, del 13 d'abril del 2000.

- Llei 19/2017, del 20 d'octubre, qualificada de modificació de la Llei qualificada de delimitació de competències dels comuns.
- Llei 32/2017, del 20 de desembre, de col·laboració entre l'Administració general i els comuns, i entre els comuns.
- Decret legislatiu, del 21-02-2018 de publicació del text refós de la Llei 21/2014, del 16 d'octubre, de bases de l'ordenament tributari.
- Llei 25/2018, del 18 d'octubre, de modificació de la Llei 32/2017, del 20 de desembre, de col·laboració entre l'Administració general i els comuns, i entre els comuns.
- Llei 1/2019, del 17 de gener, de la funció pública.
- Llei 11/2019, del 15 de febrer, del servei d'acció exterior i de la carrera diplomàtica.
- Decret legislatiu del 5-6-2019 de publicació del text refós de la Llei 11/2012, del 21 de juny, de l'impost general indirecte.
- Decret legislatiu del 5-6-2019 de publicació del text refós de la Llei 5/2014, del 24 d'abril, de l'impost sobre la renda de les persones físiques.
- Decret legislatiu del 5-6-2019 de publicació del text refós de la Llei 95/2010, del 29 de desembre, de l'impost sobre societats.
- Decret legislatiu del 3-7-2019 de publicació del text refós del Codi de l'Administració, del 29 de març de 1989.
- Decret Legislatiu del 18-9-2019 de publicació del text consolidat de la Llei 18/2017, del 20 d'octubre, qualificada de transferències als comuns.
- Decret Legislatiu del 20-11-2019 de publicació del text refós de la Llei general de les finances públiques.
- Decret Legislatiu del 20-11-2019 de publicació del text refós de la Llei 32/2014, del 27 de novembre, de sostenibilitat de les finances públiques i d'estabilitat pressupostaria i fiscal.
- Llei 2/2020, del 27 de febrer, del pressupost per a l'exercici del 2020.
- Llei 9/2020, del 25 de juny, de mesures de racionalització econòmica i de recursos humans del sector públic i de reducció salarial dels càrrecs electes i de lliure designació de les entitats públiques.
- Llei 3/2020 del 23 de març, 5/2020 del 18 d'abril, 7/2020 del 25 de maig, i 16/2020 del 4 de desembre, de mesures excepcionals i urgents per la situació d'emergència sanitària causada per la pandèmia de SARS-CoV2.

1.4. Organització i control intern

El control intern és un procés integral de l'organització, responsabilitat dels òrgans de govern i de direcció, dissenyat per afrontar els riscos i per aportar una seguretat raonable que en la consecució de la missió de l'ens s'assoleixen els objectius de:

- Execució ordenada, ètica, econòmica, eficient i efectiva de les operacions.
- Compliment de les obligacions de responsabilitat.

- Compliment de les lleis i regulació aplicable.
- Salvaguarda dels recursos per evitar pèrdues, mal ús o danys.

En els treballs de fiscalització s'han estudiat i avaluat aquells procediments del control intern que hem considerat necessaris atenent l'abast i la naturalesa del treball, sense que l'esmentat estudi hagi pretès identificar necessàriament totes les debilitats que puguin existir, motiu pel qual no expressem una opinió sobre el sistema de control intern del Govern. No obstant això, en el transcurs de l'informe es detallen aquelles observacions i recomanacions que han de possibilitar la millora dels procediments de control intern de l'entitat.

Al Govern, la fiscalització i verificació del control intern recau, per mandat normatiu, en la intervenció general la qual s'estructura en els dos àmbits de competència que li atorga la LGFP, l'anomenat servei de comptadoria, el qual és el centre director de la comptabilitat administrativa i de la tresoreria, i les intervencions delegades, les quals assumeixen la funció fiscalitzadora de l'activitat de l'Administració.

Govern utilitza una aplicació de gestió pressupostària i comptable pel registre de les operacions econòmiques.

2. FISCALITZACIÓ REALITZADA

2.1. Pressupost de l'exercici

2.1.1. Pressupost inicial

El pressupost inicial de l'exercici presenta les següents xifres a nivell de capítols:

Pressupost de despeses		Pressupost inicial	Pressupost d'ingressos		Pressupost inicial
DESPESES			INGRESSOS		
1	Despeses de personal	123.127.167	1	Impostos directes	87.732.627
2	Consum de béns corrents i serveis	53.348.512	2	Impostos indirectes	296.875.176
3	Despeses financeres	13.836.554	3	Taxes i altres ingressos	26.203.285
4	Transferències corrents	200.560.727	4	Transferències corrents	-
	Despeses corrents	390.872.961	5	Ingressos patrimonials	36.246.684
6	Inversions reals	43.946.282		Ingressos corrents	447.057.772
7	Transferències de capital	35.359.274	6	Alienació d'inversions	-
8	Actius financers	4.296.927	7	Transferències de capital	-
9	Passius financers	329.495.856	8	Actius financers	100.000
	Despeses de capital	413.098.340	9	Passius financers	356.813.528
	Total pressupost despeses	803.971.301		Ingressos de capital	356.913.528
			Total pressupost ingressos		803.971.301

Font: Elaboració pròpia a partir d'informació del Govern
(Imports en euros)

De la revisió d'aquest apartat en sorgeixen les següents observacions:

Mancances en l'expedient d'elaboració del pressupost

La LGFP reclama que l'expedient contingui informació que complementa o justifica la continguda al pressupost que s'aprova. En relació amb aquesta informació, l'expedient del pressupost del Govern no hi conté el pressupost consolidat a efectes informatius, que preveu l'art.12.3 de la LGFP. El pressupost del Govern inclou una agregació de pressupostos; en cap cas hi consten eliminacions i ajustaments de consolidació.

Estructura pressupostària

La normativa bàsica en relació a la gestió econòmicofinancera de les entitats públiques d'àmbit estatal es recull en la LGFP, les NICSP i la Llei del pressupost vigent per a l'exercici. Cap d'aquests textos defineix una estructura pressupostària. Es recomana que s'aprovi una estructura pressupostària d'obligat compliment, que hauria de definir de forma clara els comptes pressupostaris que s'han d'utilitzar en l'elaboració del pressupost, tant per a ingressos com per a despeses, i la correlació amb els comptes definits en les normes comptables.

2.1.2. Modificacions pressupostàries

Els quadres següents resumeixen les modificacions pressupostàries que s'han tramitat durant l'exercici, que han donat lloc a les previsions definitives que s'han liquidat:

Estat d'ingressos del pressupost

	Capítol	Pressupost Inicial	Modificacions	Pressupost final
1	Impostos directes	87.732.627	-	87.732.627
2	Impostos indirectes	296.875.176	-	296.875.176
3	Taxes i altres ingressos	26.203.285	-	26.203.285
4	Transferències corrents	-	-	-
5	Ingressos patrimonials	36.246.684	-	36.246.684
	Ingressos corrents	447.057.772	-	447.057.772
6	Alienació d'inversions	-	-	-
7	Transferències de capital	-	-	-
8	Actius financers	100.000	-	100.000
9	Passius financers	356.813.528	-	356.813.528
	Ingressos de capital	356.913.528	-	356.913.528
Total pressupost ingressos		803.971.300	-	803.971.300

Font: Elaboració pròpia a partir d'informació del Govern
(Imports en euros)

Estat de despeses del pressupost

	Pressupost Inicial	Crèdits extraordinaris	Compromisos reconduïts	Transferències de crèdit	Crèdits ampliables	Crèdits ampliables contra Ingressos	Modificacions pressupostàries	Pressupost final
Despesa corrent	390.872.901	66.269.946	1.347.376	0	8.955.921	2.727.512	79.300.755	470.173.716
Despeses de personal	123.127.167	-	66.500	444.255	90.001	-	600.757	123.727.924
Consum de béns corrents i serveis	53.348.512	3.757.761	631.664	(521.237)	2.107.652	93.200	6.068.059	59.417.572
Despeses financeres	13.636.554	-	-	936	774.626	-	775.762	14.612.317
Transferències corrents	200.560.727	62.512.186	648.192	76.046	5.963.441	2.634.312	71.655.177	272.415.904
Despesa de capital	79.305.556	1.189.198	20.668.706	-	(8.986.355)	-	18.871.548	98.177.105
Inversions reals	43.946.262	66.500	19.627.626	(657.430)	(7.427.524)	-	11.611.172	55.757.454
Transferències de capital	35.359.274	1.120.698	6.841.079	657.430	(1.556.830)	-	7.060.376	42.419.650
Variació d'actius i passius financers	333.792.783	710.750	6.342	-	30.434	124.001.913	124.749.438	458.542.222
Actius financers	4.296.927	710.750	-	-	30.434	81.045.566	81.766.750	86.083.677
Passius financers	329.495.856	-	6.342	-	-	42.956.346	42.952.688	372.456.544
Total	803.971.301	68.169.894	28.022.424	0	0	126.729.424	222.921.742	1.026.893.043

Font: Govern
(Imports en euros)

De la revisió efectuada s'han posat de manifest les següents incidències i observacions:

Comptabilització de les modificacions pressupostàries dels ingressos

Contràriament al disposat en la LGFP, el Govern no enregistra comptablement les operacions que afecten l'estat d'ingressos de les modificacions pressupostàries i igualment no es registren en les previsions pressupostàries d'ingressos les operacions que es deriven de les modificacions que s'aproven.

Modificacions de pressupost en dates properes al tancament de l'exercici

Durant l'exercici 2020, s'han comptabilitzat i aprovat modificacions pressupostàries en dates properes al tancament de l'exercici les quals han tingut per finalitat donar cobertura pressupostària a despeses per a les quals, en el moment d'adquirir els compromisos, no n'existia la consignació pressupostària adequada i suficient per atendre-les, la qual cosa seria contrària al principi d'especialitat regulat en l'article 15.2 de la LGFP.

De les mostres efectuades, s'ha observat que han tingut la finalitat indicada les modificacions pressupostàries que es relacionen a continuació:

- Crèdits ampliables de 410.153 euros i de 1.106.497 euros aprovats el 30 de desembre de 2020 per dotar crèdit a diverses partides del capítol I del pressupost de despeses.
- Transferències de crèdit entre diferents vinculacions jurídiques del capítol I de despeses, aprovades entre el 15 de desembre de 2020 i el tancament de l'exercici, per import 859.496 euros, les quals tenien per finalitat el finançament de despeses prèviament compromeses.

Transferències de crèdit que minoren despeses de capital prèviament augmentades

L'article 26.2 de la LGFP estableix que no es poden reduir crèdits per a despeses de capital que hagin estat augmentats per crèdits extraordinaris, suplementos o transferències de crèdits. S'observen transferències de crèdit per un import total de 2.609.363 euros, que minoren crèdits de partides que prèviament havien estat incrementades mitjançant crèdits extraordinaris o transferències de crèdit.

Transferències de crèdit que minoren despeses corrents prèviament augmentades

L'article 26.4.d) de la LGFP estableix que no es poden reduir crèdits per a despeses corrents que hagin estat augmentats per suplementos de crèdit, transferències de crèdits o crèdits ampliables. S'observen transferències de crèdit per un import total de 2.963.697 euros, que minoren crèdits de partides que prèviament havien estat incrementades mitjançant transferències de crèdit.

Crèdits ampliables no previstos a la Llei del pressupost

L'article 25 LGFP declara ampliables els crèdits per als quals així ho estableixi de forma expressa i taxativa el text articulat de la Llei de pressupost general, entre d'altres condicions.

El Govern ha incrementat l'aportació al Servei Andorrà d'Atenció Sanitària mitjançant un crèdit ampliable de 400.000 euros el qual es motiva per la necessitat de fer front a les despeses associades als serveis de transport sanitari aeri.

Aquest crèdit pressupostari no es troba expressament recollit a l'article 4 de la Llei del pressupost, ni l'ampliació pot ser qualificada com obligacions sobrevingudes a l'Administració i alienes a la seva actuació en tractar-se d'una mera desviació pressupostària d'un ens dependent de l'Administració general. Aquesta desviació

pressupostària, d'acord amb l'article 24 LGFP ha de ser objecte, en el seu cas, d'un suplement de crèdit tramitat mitjançant Llei.

2.1.3. Despeses plurianuals

De la revisió d'aquest apartat, s'han posat de manifest les observacions següents:

Reajustaments d'anualitats de les despeses plurianuals

En l'elaboració del pressupost general, se segueix la pràctica de reajustar els imports de les anualitats per despeses plurianuals aprovades en exercicis anteriors a les quanties que es preveuen per al pressupost de l'exercici que es tramita.

Els articles 29.5 i 29.6 de la LGFP obliguen a consignar en el pressupost l'afectació anual de les despeses plurianuals aprovades per Llei i determinar la quantitat de despeses plurianuals atribuïdes a cada exercici en la resta de despeses plurianuals, i en el cas de no ajustar-se a aquests requeriments, justificar-ho en la memòria adjunta al projecte de pressupost.

La memòria de pressupost no inclou justificacions suficients relatives als reajustaments d'anualitats afectats, contràriament al que requereix l'article 29.7 de la LGFP.

2.2. Liquidació del pressupost

El resum dels imports retuts pel Govern es recullen en els quadres següents:

Resum de la liquidació del pressupost d'ingressos

	Pressupost inicial	Pressupost final	Liquidat exercici	liquidat exercici anterior	Cobrat exercici	% liq/inicial	var 2020-2019	% var 2020-2019
Ingressos corrents	447.057.772	447.057.772	398.496.429	442.215.507	388.902.600	89%	(43.719.078)	-9,9%
Impostos directes	87.732.627	87.732.627	87.696.979	88.070.976	85.456.312	100%	(371.999)	-0,4%
Impostos indirectes	296.875.176	296.875.176	218.631.686	287.026.310	216.217.612	74%	(80.196.622)	-23,6%
Ingressos patrimonials	36.246.664	36.246.664	65.021.317	33.919.150	65.280.406	179%	31.102.166	91,7%
Taxes i altres ingressos	26.203.265	26.203.265	23.294.993	33.090.923	16.296.617	66%	(9.796.931)	-29,6%
Transferències corrents	-	-	3.649.453	106.145	3.649.453	-	3.543.306	3336,2%
Ingressos de capital	-	-	5.441	10.000	5.441	-	(4.559)	-45,6%
Venda d'inversions reals	-	-	5.441	10.000	5.441	-	(4.559)	-45,6%
Variació d'actius i passius financers	356.913.528	356.913.528	563.352.881	373.880.050	563.300.165	158%	189.472.831	50,7%
Actius financers	100.000	100.000	2.400.262	175.114	2.451.784	2400%	2.225.166	1270,7%
Passius financers	356.813.528	356.813.528	560.952.599	373.704.936	560.848.381	157%	187.247.663	50,1%
Total	803.971.301	803.971.301	961.854.751	816.105.557	952.208.206	120%	145.749.194	17,9%

Font: Govern
(Imports en euros)

Resum de la liquidació del pressupost de despeses

	Pressupost inicial	Modificacions pressupostaries	Pressupost final	Liquidat	Liquidat exercici anterior	Pagat	% liq/inicial	var 2020-2019	% var 2020-2019
Despesa corrent	390.872.961	79.300.755	470.173.716	438.238.023	383.801.719	384.380.315	112%	54.436.304	14,2%
Despeses de personal	123.127.167	600.757	123.727.924	110.043.641	117.637.112	113.519.736	96%	208.529	0,2%
Consum de béns corrents i serveis	53.348.512	6.069.059	59.417.572	45.529.926	44.549.006	41.450.748	85%	960.922	2,2%
Despeses financeres	13.036.554	775.762	14.012.317	13.092.121	12.410.964	8.607.212	95%	661.157	5,5%
Transferències corrents	200.560.727	71.655.177	272.415.904	261.570.334	209.004.637	220.802.619	130%	52.565.697	25,2%
Despesa de capital	79.305.556	18.871.549	98.177.105	64.895.612	55.033.648	62.040.400	82%	9.861.964	17,9%
Inversions reals	43.946.262	11.611.172	55.757.454	33.569.007	45.173.410	31.656.247	76%	(11.564.403)	-25,6%
Transferències de capital	35.359.274	7.060.376	42.419.650	31.306.605	9.860.238	30.382.153	89%	21.446.367	217,5%
Variació d'actius i passius financers	333.792.783	124.749.438	458.542.222	456.994.725	357.459.719	456.482.398	137%	99.535.006	27,8%
Actius financers	4.296.927	61.786.750	66.083.677	64.537.161	1.240.691	64.024.854	1967%	63.296.490	6713,7%
Passius financers	329.495.856	42.962.688	372.458.544	372.457.544	356.219.028	372.457.544	113%	16.236.516	4,6%
Total	803.971.301	222.921.742	1.026.893.043	960.128.360	796.295.086	902.903.113	119%	163.833.274	20,6%

Font: Govern
(Imports en euros)

Resultat pressupostari

	Pressupost inicial	Modificacions pressupostaries	Pressupost final	Liquidat exercici	Liquidat exercici anterior	Cobrat i pagat exercici	% liq/inicial	var 2020-2019	% var 2020-2019
Ingressos corrents	447.057.772		447.057.772	396.496.429	442.215.507	350.902.600	89%	(43.719.076)	-9,9%
Despeses de funcionament	377.036.407	78.524.993	455.561.400	425.145.903	371.390.755	375.773.103	113%	53.755.148	14,5%
Ingressos de capital	-		-	5.441	10.000	5.441	-	(4.559)	-45,6%
Despeses de capital	79.305.556	18.871.549	98.177.105	64.895.612	55.033.648	62.040.400	82%	9.861.964	17,9%
Superàvit o dèficit de gestió	(9.284.191)	(97.396.542)	(106.680.733)	(91.539.644)	15.801.104	(48.905.462)	986%	(107.340.748)	-679,3%
Despeses financeres	13.036.554	775.762	14.012.317	13.092.121	12.410.964	8.607.212	95%	661.157	5,5%
Superàvit o dèficit de caixa	(23.120.745)	(98.172.304)	(121.293.049)	(104.631.765)	3.390.140	(57.512.674)	453%	(108.021.905)	-3186,4%
Var. actius financers (ingressos)	100.000		100.000	2.400.262	175.114	2.451.764	2400%	2.225.166	1270,7%
Var. passius financers (ingressos)	356.613.526		356.613.526	560.952.599	373.704.936	560.846.361	157%	167.247.663	50,1%
Var. actius financers (despeses)	4.296.927	61.786.750	66.083.677	64.537.161	1.240.691	64.024.854	1967%	63.296.490	6713,7%
Var. passius financers (despeses)	329.495.856	42.962.688	372.458.544	372.457.544	356.219.028	372.457.544	113%	16.236.516	4,6%
Variació d'actius i passius financers	23.120.745	(124.749.438)	(101.628.693)	106.358.156	16.420.331	106.817.768	460%	89.937.825	547,7%
Resultat pressupostari	(0)	(222.921.742)	(222.921.742)	1.726.391	19.810.471	49.305.093	-	(18.084.089)	-91,3%

Font: Govern
(Imports en euros)

De la revisió d'aquest apartat, s'han posat de manifest les observacions següents:

Estalvi net pressupostari negatiu

L'indicador de l'estalvi net reflecteix la capacitat del pressupost de generar excedents derivats de les activitats ordinàries, les quals queden recollides en els capítols pressupostaris de l'I al V, una vegada descomptades les quantitats que s'han de destinar a satisfer la despesa financera i el retorn dels préstecs i crèdits amb venciment a l'exercici.

Aquests excedents són, en el cas de produir-se, els que el Govern pot destinar a l'autofinançament d'inversions o d'altres despeses de capital o a atendre el servei del deute de noves operacions d'endeutament que es proposi formalitzar.

Tal i com es posa de manifest en el quadre següent, la liquidació de l'exercici presenta un estalvi net negatiu. Els imports següents són els que deriven dels estats financers i pressupostaris retuts, sense incloure-hi l'efecte de les observacions que es detallen en el transcurs de l'informe, les quals no les atenuarien.

Concepte	2020 Import	2019 Import
Ingressos corrents exercici	398.496	442.216
Despeses corrents exercici (cap. I, II i IV)	-425.146	-371.391
Estalvi brut	-26.650	70.825
Obligacions reconegudes (cap. III i IX)	-385.550	-368.630
Estalvi net	-412.200	-297.805
<i>Percentatge sobre Ingressos corrents</i>	<i>-103,44%</i>	<i>-67,34%</i>

Font: Elaboració pròpia a partir d'informació del Govern
(Imports en milers d'euros)

L'estalvi net negatiu s'ha incrementat en 114.395 milers d'euros, el que representa un 38,92%. Aquest increment és degut principalment a l'increment de les obligacions reconegudes corresponents a les operacions corrents i a la disminució dels ingressos corrents, ambdues magnituds condicionades per la situació d'emergència sanitària causada per la pandèmia del SARS-Cov-2.

Aquest estalvi net pressupostari negatiu obliga al Govern al refinançament permanent del seu endeutament.

D'altra banda, donat que les operacions d'endeutament es formalitzen majoritàriament a curt termini, com s'observa a la nota 2.4, comporten romanents de tresoreria negatius que es tradueixen en una liquiditat supeditada a la formalització d'operacions de tresoreria en el molt curt termini.

2.2.1. Impostos directes i indirectes

El resum dels imports registrats en el capítol d'impostos directes figura en el quadre següent:

Concepte	Pressupost inicial	Pressupost final	Liquidat exercici	Liquidat exercici anterior	Cobrat exercici	% liquidat	var 2020- 2019	% var 2020-2019
Impost sobre la renda	41.692.412	41.692.412	39.885.626	41.196.322	39.185.488	96%	(1.310.696)	-3,2%
Impost s/Plusvalies immobiliàries	2.768.412	2.768.412	5.136.365	4.275.462	4.550.649	100%	660.904	20,1%
IRPF/Impost Renda Persones Físiques	38.924.000	38.924.000	34.749.261	36.920.860	34.634.839	89%	(2.171.599)	-5,9%
De societats	39.001.478	39.001.478	41.620.144	39.382.396	39.943.543	107%	2.237.747	5,7%
Activitats econòmiques	1.478	1.478	-	17.041	2.243	0%	(17.041)	-100,0%
Impost sobre societats	39.000.000	39.000.000	41.620.144	39.365.355	39.941.299	107%	2.254.789	5,7%
Impost sobre la renda no residents	7.000.000	7.000.000	6.153.327	7.452.021	6.289.399	86%	(1.296.695)	-17,4%
Impost sobre Renda No Residents	7.000.000	7.000.000	6.153.327	7.452.021	6.289.399	86%	(1.296.695)	-17,4%
Altres impostos directes	38.737	38.737	39.882	40.239	39.882	103%	(356)	-0,9%
s. act. que vulguin obrir fins a 24h	38.737	38.737	39.882	40.239	39.882	103%	(356)	-0,9%
Total	87.732.627	87.732.627	87.698.979	88.070.978	85.458.312	100%	(371.999)	-0,4%

Font: Govern
(Imports en euros)

El resum dels imports registrats en el capítol d'impostos indirectes es mostra en el quadre següent:

Concepte	Pressupost inicial	Pressupost final	Liquidat exercici	Liquidat exercici anterior	Cobrat exercici	% lliquidat	var 2020-2019	% var 2020-2019
Consum béns	131.000.500	131.000.500	104.483.393	129.629.143	108.160.949	80%	(25.145.752)	-19,4%
IAC					657	-	-	-
IGI	131.000.500	131.000.500	104.483.393	129.629.143	108.160.292	80%	(25.145.750)	-19,4%
IMI				2	-	-	(2)	-100,0%
Sobre el tràfic exterior	110.731.733	110.731.733	73.906.205	103.566.206	67.713.661	67%	(29.660.001)	-28,6%
Antidumping	53.462	53.462	2.766	30.296	2.766	5%	(27.530)	-90,9%
Tarifa Exterior Comuna (TEC)	1.676.251	1.676.251	525.310	1.210.709	521.143	31%	(605.399)	-56,6%
Taxa al consum	109.000.000	109.000.000	73.376.127	102.325.199	67.189.750	67%	(26.947.072)	-26,3%
Impostos especials	48.230.427	48.230.427	34.159.031	47.295.808	34.072.068	71%	(13.136.776)	-27,8%
Impostos especials	48.230.427	48.230.427	34.159.031	47.295.808	34.072.068	71%	(13.136.776)	-27,8%
Consum de serveis	3.410.964	3.410.964	3.227.799	3.270.122	3.165.967	95%	(42.323)	-1,3%
ISI					5.012	-	-	-
ISI Assegurances	3.410.964	3.410.964	3.227.799	3.270.122	3.160.955	95%	(42.323)	-1,3%
Sobre transmissions intervius	2.476.800	2.476.800	2.759.318	2.271.392	2.745.843	111%	487.926	21,5%
ITP	2.476.800	2.476.800	2.759.318	2.271.392	2.745.843	111%	487.926	21,5%
Sobre el Joc	1.024.752	1.024.752	295.941	995.637	357.731	29%	(699.696)	-70,3%
Impost s/ Joc d'alzar	206.565	206.565	6.166	25.252	4.294	4%	(17.064)	-67,7%
Sobre el Joc del Bingo	816.187	816.187	267.774	970.385	353.436	35%	(662.612)	-70,3%
Sobre la producció					1.593	-	-	-
IPI					1.593	-	-	-
Total	296.875.176	296.875.176	218.831.688	287.028.310	216.217.812	74%	(68.196.622)	-23,8%

Font: Govern
(Imports en euros)

2.2.2. Taxes i altres ingressos

El resum dels imports retuts en el període fiscalitzat és:

Article	Pressupost inicial	Pressupost final	Liquidat exercici	Liquidat exercici anterior	Cobrat exercici	% liq/inicial	var 2020-2019	% var 2020-2019
Altres ingressos	4.706.580	4.706.580	2.097.549	6.766.994	1.375.821	45%	(4.669.445)	-69,0%
Sancions	4.000.000	4.000.000	1.602.302	5.456.260	1.167.233	40%	(3.655.958)	-70,6%
Danys i imprevistos	457.013	457.013	455.770	767.693	175.317	100%	(311.923)	-40,6%
Recàrrecs	240.064	240.064	39.380	537.525	11.021	16%	(496.145)	-92,7%
Ingressos Atípics	6.414	6.414	97	3.516	2.251	1%	(3.418)	-97,2%
Expedients	1.069	1.069	-	-	-	0%	-	-
Prestació de serveis	4.863.602	4.863.602	4.036.355	4.622.992	3.857.114	83%	(586.237)	-12,7%
Inscripcions en registre	1.705.055	1.705.055	1.296.545	1.467.436	1.294.557	76%	(190.693)	-12,6%
Carnets escolars	1.026.000	1.026.000	913.635	1.007.325	772.044	69%	(93.490)	-9,3%
Llicències, permisos i autoritzacions	606.042	606.042	615.496	750.661	636.790	124%	64.636	6,6%
Serveis sanitaris	520.411	520.411	484.069	491.373	440.016	93%	(7.264)	-1,5%
Altres serveis	426.216	426.216	210.795	266.377	196.903	49%	(57.562)	-21,5%
Certificats	260.469	260.469	119.664	352.194	119.539	46%	(232.310)	-66,0%
Passaports	216.670	216.670	146.731	205.782	146.491	69%	(57.051)	-27,7%
Legalització de documents	52.701	52.701	46.976	59.305	46.770	69%	(12.329)	-20,6%
Ús Cartografia digital	16	16	-	133	-	0%	(133)	-100,0%
Inspeccions	-	-	4	4	4	-	-	0,0%
Reintegrants	225.176	225.176	974.371	5.274.882	799.146	433%	(4.300.511)	-81,5%
De pressupost corrents	224.631	224.631	676.469	406.205	503.534	302%	270.264	66,2%
D'exercicis tancats	345	345	295.662	4.666.677	295.612	85763%	(4.570.795)	-93,9%
Taxes	16.018.334	16.018.334	15.836.518	16.051.067	11.942.339	99%	(214.550)	-1,3%
Taxa d'activitats econòmiques	7.147.656	7.147.656	7.405.619	7.131.136	4.756.966	104%	274.664	3,9%
Taxa de vehicles	5.674.041	5.674.041	6.462.285	5.675.649	5.223.666	110%	786.636	13,9%
Taxa sol·licitud de treball	1.600.000	1.600.000	1.017.723	1.967.493	1.014.691	57%	(966.770)	-46,6%
Taxa judicial	729.000	729.000	496.647	766.667	496.647	68%	(271.640)	-35,4%
Taxa marques i patents	400.176	400.176	379.039	412.004	376.665	95%	(32.965)	-8,0%
Taxa Salut animal i seg. alimentària	49.003	49.003	55.971	51.996	54.450	114%	3.976	7,6%
Altres taxes	16.456	16.456	16.633	24.103	16.633	102%	(5.270)	-21,9%
Venda de béns	389.593	389.593	350.200	375.388	322.198	90%	(25.189)	-6,7%
Productes sanitaris	173.271	173.271	149.549	167.749	133.567	86%	(16.200)	-10,6%
Impresos	61.013	61.013	71.552	91.660	71.701	86%	(20.106)	-21,9%
Cartografia i fotografia aèria	62.346	62.346	26.797	51.555	26.714	43%	(24.756)	-46,0%
Venda de publicacions, còpies	44.217	44.217	63.356	36.672	61.052	143%	24.666	63,6%
Altres béns	19.360	19.360	26.207	16.444	25.236	146%	9.763	52,9%
Fotocòpies i altres prod. reprografia	5.242	5.242	9.122	5.209	4.420	174%	3.913	75,1%
Documentació diversa	4.144	4.144	1.615	2.099	(404)	39%	(404)	-23,1%
Total	26.203.285	26.203.285	23.294.993	33.090.923	18.296.617	89%	(9.795.931)	-29,6%

Font: Govern
(Imports en euros)

2.2.3. Transferències corrents d'ingressos

El resum de les operacions que s'han registrat en el transcurs de l'exercici és el següent:

Concepte	Pressupost inicial	Pressupost final	Liquidat exercici	Liquidat exercici anterior	Cobrat exercici	% liq/inicial	var 2020-2019	% var 2020-2019
De famílies	-	-	3.597.783		3.597.783	-	3.597.783	-
De famílies	-	-	3.597.783		3.597.783	-	3.597.783	-
Subvencions Seguretat Vial	-	-	204	161	204	-	43	26,6%
Subvencions Seguretat Vial	-	-	204	161	204	-	43	26,6%
Altres transferències corrents	-	-	51.467	49.609	51.467	-	1.858	3,7%
COMISSIÓ D'INTERCANVI CULTURAL	-	-	51.467	49.609	51.467	-	1.858	3,7%
Altres transferències corrents	-	-	-	-	-	-	-	-
De Corporacions locals				56.375	-	-	(56.375)	-100,0%
Subvencions comunals				56.375	-	-	(56.375)	-100,0%
Total	-	-	3.649.453	106.145	3.649.453	-	3.543.308	3338,2%

Font: Govern
(Imports en euros)

2.2.4. Ingressos patrimonials

Al tancament de l'exercici, la liquidació del pressupost del capítol d'ingressos patrimonials, presentava el següent resum:

Concepte	Pressupost inicial	Pressupost final	Liquidat exercici	Liquidat exercici anterior	Cobrat exercici	% liq/inicial	var 2020-2019	% var 2020-2019
Distribució de resultats	33.159.000	33.159.000	62.454.825	31.376.263	62.454.825	188%	31.078.541	99,1%
Altres ingressos patrimonials	2.506.917	2.506.917	1.951.655	1.964.130	1.950.061	78%	(12.276)	-0,6%
A empreses públ. i altres ent. públ.	247.170	247.170	177.993	247.136	494.306	72%	(69.143)	-28,0%
Resultat d'operacions comercials	232.647	232.647	360.550	238.696	300.459	155%	121.654	51,1%
Lloguers	60.136	60.136	53.539	76.713	53.066	67%	(23.174)	-30,2%
Ingressos provin. inversions reals	14.459	14.459	14.674	6.636	14.674	103%	6.236	72,2%
Interessos de demora	2.697	2.697	26	65	43	1%	(39)	-59,5%
Interessos de dipòsits	2.626	2.626	5.905	7.166	5.905	225%	(1.261)	-17,6%
Interessos de comptes bancaris	626	626	174	324	174	21%	(150)	-46,2%
A inst. sense finalitat de lucre	-	-	1.575	-	6.671	-	1.575	-
Total	36.246.684	36.246.684	65.021.317	33.919.150	65.280.406	179%	31.102.166	91,7%

Font: Govern
(Imports en euros)

De la revisió d'aquest apartat en sorgeixen les observacions següents:

Duplicitat d'ingressos per al finançament d'inversions

En data 7 de maig de 2007, es va formalitzar el conveni entre el Govern, Forces Elèctriques d'Andorra (FEDA), Andorra Telecom, SAU (Servei de Telecomunicacions d'Andorra (STA), en el moment de la signatura i Túnel d'Envalira, SA, per a "l'execució i posterior conservació i manteniment d'una galeria de serveis i evacuació paral·lela al Túnel d'Envalira".

Segons preveu el conveni esmentat, aquesta inversió es finançarà de la manera següent: un 35% a càrrec de Govern, un 15% a càrrec de l'STA i un 50% a càrrec de FEDA.

En data 11 de juny de 2008, el Govern va adjudicar les obres esmentades per un import de 21.637.163 euros. Així, en aplicació del conveni anterior i els pactes signats en data 16 de juliol de 2008, FEDA i STA van efectuar l'ingrés al Govern de la seva contribució al finançament, d'acord amb els imports que es detallen en el quadre següent:

Entitat	% Finançament	Import
FEDA	50%	10.818.581,56
STA	15%	3.245.574,47
Total ingressos		14.064.156,03

Font: Elaboració pròpia a partir d'informació del Govern
(Imports en euros)

Simultàniament, la Llei 3/2008, de 8 d'abril, aprovà un crèdit extraordinari de 20.489.763 euros per a donar cobertura pressupostària a les inversions referides, detallant-se en la Llei que el finançament de la modificació pressupostària seria amb endeutament. Aquest endeutament, integrat en el conjunt d'operacions formalitzades durant l'exercici 2008, es va formalitzar i disposar. En conseqüència, les obres esmentades disposen d'un excés de finançament que ascendeix a 12.916.756 euros. Donat que aquests recursos no poden ser disposats lliurement per part del Govern se n'hauria d'acordar un destí.

2.2.5. Alienació d'inversions

La liquidació del pressupost del present capítol es resumeix en el quadre adjunt:

Concepte	Pressupost inicial	Pressupost final	Liquidat exercici	Liquidat exercici anterior	Cobrat exercici	% liquidat	var 2020- 2019	% var 2020-2019
Vehicles	-	-	5.441	10.000	5.441	-	(4.559)	-45,6%
Total	-	-	5.441	10.000	5.441	-	(4.559)	-45,6%

Font: Govern
(Imports en euros)

2.2.6. Despeses de personal

La liquidació del pressupost del present capítol es resumeix en el quadre adjunt:

Concepte	Pressupost inicial	Modificacions pressupostaries	Pressupost final	Liquidat	Liquidat exercici anterior	Pagat	% liq/inicial	var 2020-2019	% var 2020-2019
Personal Fix	83.751.647	668.026	84.419.673	81.578.820	81.139.579	81.578.820	97%	439.241	0,5%
Remuneracions bàsiques i altres, personal fix	83.751.647	668.026	84.419.673	81.578.820	81.139.579	81.578.820	97%	439.241	0,5%
Quotes prestació i desp.socials a càrrec empleador	30.137.509	(732.312)	29.405.197	27.385.544	27.506.338	22.859.639	91%	(129.794)	-0,4%
Despeses socials del personal	990.220	100.212	1.090.432	296.104	570.900	272.198	30%	(272.796)	-47,6%
Prestacions socials	14.240.236	(1.089.187)	13.151.049	12.642.605	12.534.606	8.142.605	89%	108.077	0,9%
Quotes seguretat social	14.907.053	256.663	15.163.717	14.444.755	14.400.831	14.444.755	97%	43.924	0,3%
Agents de l'Administració de caràcter eventual	5.283.881	574.830	5.858.711	5.382.043	5.738.619	5.382.043	102%	(356.576)	-6,2%
Remun. bàsic i altres, agent Adm. caràcter eventual	5.283.881	574.830	5.858.711	5.382.043	5.738.619	5.382.043	102%	(356.576)	-6,2%
Alts Càrrecs	3.545.615	89.593	3.635.408	3.525.359	3.308.414	3.525.359	99%	216.945	6,6%
Retri. bàsiques, altres remuneracions alts càrrecs	3.545.615	89.593	3.635.408	3.525.359	3.308.414	3.525.359	99%	216.945	6,6%
Agents de l'Administració de caràcter indefinit	408.315	620	408.935	173.875	144.161	173.875	43%	29.714	20,6%
Remun. bàsiques i altres, agent Adm. caràcter indefinit	408.315	620	408.935	173.875	144.161	173.875	43%	29.714	20,6%
Total	123.127.167	608.757	123.735.924	118.045.641	117.837.112	113.519.736	96%	208.529	0,2%

Font: Govern
(Imports en euros)

De la revisió de l'àrea es posen de manifest les següents incidències:

Enregistrament comptable de les fases de despesa

Les despeses del personal al servei del Govern es registren pressupostàriament acumulant en un sol acte les fases ACLOP.

Tot i que l'article 16.5 de la Llei 2/2020 del pressupost 2020, en establir la fiscalització de les despeses de personal en el moment previ al seu pagament, determina aquest procediment, cal tenir en compte que no es dóna el supòsit que preveu el mateix article pel qual es puguin agrupar les fases de gestió pressupostària en un sol acte administratiu, doncs els actes administratius que autoritzen la despesa i els actes que dicten el seu compromís es produeixen en moments processals molt distants, en temps, als de la liquidació, ordre de pagament i al seu pagament material. Així, els primers actes tenen lloc en el moment de dur a terme els processos selectius i de contractació mentre que els segons, en el moment d'aprovació de la nòmina i el seu pagament.

Cal tenir en compte, també, que les contractacions de persones que tenen una durada superior a l'any, veuen reproduït el compromís de despesa a l'inici de cada anualitat.

Això comportaria que, atès que a l'inici de l'exercici el Govern té compromeses les despeses de personal per aquelles persones les quals presten els seus serveis a l'entitat per a tot l'exercici o, en el seu cas, fins a l'extinció del contracte, calgués comptabilitzar a l'obertura de l'exercici el corresponent compromís de la despesa.

En conseqüència, la pràctica seguida, a més de ser contrària al disposat a l'article 31 de la LGFP, provoca que el pressupost no s'utilitzi com l'eina de gestió que garanteix l'acompliment del principi d'especialitat quantitativa.

Hores extraordinàries

L'article 8.1 del Reglament de sistemes de compensació estableix que "les hores extres són la circumstància per la qual el personal de l'Administració general, de forma voluntària, autoritzada i motivada per necessitats del servei, treballa fora de la seva jornada laboral".

Així mateix, la Disposició addicional segona del reglament esmentat, estipula que el "màxim d'hores extraordinàries autoritzades i compensades amb retribució per persona és de 120 hores a l'any. El màxim d'hores extraordinàries compensades amb temps no pot sobrepassar les 80 hores de descans per any. Aquests límits no es poden excedir excepte en casos puntuals, degudament justificats, després de l'informe del Director del departament o del secretari d'Estat i amb l'aprovació de la Secretaria d'Estat de Funció Pública".

El quadre següent resumeix els treballadors pels quals s'han detectat hores extraordinàries en un nombre superior a 120 hores l'any.

Interval d'hores extres/any	Nombre de treballadors
Més de 300	1
Entre 200 i 300	8
Entre 150 i 200	15
Entre 120 i 150	14
Total	38

Font: Elaboració pròpia a partir d'informació del Govern

Atenent a que aquestes pràctiques són observades de manera recurrent, podrien ser indicadors de debilitats i ineficiències organitzatives. Així, s'ha observat com, en general, l'autorització i la justificació d'aquestes hores extraordinàries és posterior a la seva execució.

Registre de personal

L'article 30 de la Llei 1/2019 del 17 de gener, de la funció pública estableix que tot el personal de l'Administració general ha de figurar inscrit en el Registre de personal, que depèn del ministeri competent en matèria de funció pública. Així mateix, es regula que, per reglament, el Govern ha de determinar les dades personals i de vinculació amb l'Administració que han de constar en el Registre de personal, i la relació del personal i els llocs de treball a l'Administració.

Govern hauria de promoure el reglament contemplat en la Llei 1/2019 i establir els mecanismes per tal complir amb la previsió d'aquesta Llei.

Sistema de classificació del personal

Govern no disposa d'un sistema de classificació del personal en base als elements que estableix l'article 13 de la Llei 1/2019, de 17 de gener, de la funció pública.

La relació de llocs de treball indica el seu nivell de classificació i el cos, general o especial, al que pertanyen. No obstant, Govern no disposa de la valoració de llocs de treball que requereix l'article 17.2 de la Llei 1/2019, de 17 de gener de la funció pública, per assignar el nivell corresponent a cada lloc de treball. Així mateix, la relació de llocs de treball no agrupa els llocs de treball per famílies professionals i no contempla les funcions, activitats, tasques o altres responsabilitats encomanades a cada treballador, així com el perfil professional i la formació adient per ocupar el lloc de treball.

Cobertures de funcions estructurals i periòdiques

L'article 109.c) de la LFP contempla el nomenament de personal interí per a la cobertura de funcions estructurals i periòdiques. De la revisió realitzada, s'observen, en el marc del precepte esmentat, nomenaments de personal interí fins el 31 de desembre de 2020 i que torna a ser nomenat, per via d'urgència, l'1 de gener de l'any següent fins el 31 de desembre. Aquesta pràctica qüestiona el caràcter periòdic de les funcions estructurals que requereix l'article 109.c) de la LFP.

Conceptes retributius no regulats

De la revisió efectuada, s'ha observat que s'ha retribuït al personal de Bombers el concepte "Pas Bombers", del qual no consta cap regulació normativa que l'empari, per la qual cosa no es pot determinar la raonabilitat dels imports abonats.

2.2.7. Consum de béns corrents i serveis

El resum dels imports retuts en el període fiscalitzat és:

Concepte	Pressupost inicial	Modificacions pressupostaries	Pressupost final	Liquidat	Liquidat exercici anterior	Pagat	% liq/inicial	var 2020-2019	% var 2020-2019
Material, subministraments i altres	34.503.593	5.704.256	40.207.849	29.630.048	27.628.718	26.997.885	80%	2.001.330	7,2%
Altres serveis	5.665.692	(305.035)	5.360.657	3.026.107	4.025.952	2.619.473	53%	(999.845)	-24,6%
Comunicacions	1.656.435	126.264	1.782.699	1.629.221	1.526.749	1.626.653	90%	102.471	6,7%
Imprevistos o insuficiències	15.743	(2.654)	12.688	3.241	10.602	3.216	21%	(7.361)	-69,4%
Material d'oficina	736.151	34.537	770.688	574.064	672.973	513.650	76%	(96.909)	-14,7%
Primes d'assegurances	1.217.757	372.197	1.589.954	1.531.415	1.236.495	1.525.662	126%	294.920	23,9%
Subministraments	7.492.108	5.339.577	12.831.685	11.153.201	8.973.616	10.364.444	149%	4.179.663	56,9%
Transport	3.035.153	142.752	3.177.905	2.295.917	4.251.663	2.044.489	76%	(1.955.746)	-46,0%
Treballs realitzats per altres empreses	14.680.715	(2.264)	14.678.431	9.416.353	8.926.667	7.679.216	64%	487.666	5,5%
Tributs	3.557	(1.198)	2.360	450	1.997	450	13%	(1.547)	-77,5%
Lloguers i Cànon	12.374.696	288.586	12.663.283	11.453.128	11.987.851	10.695.326	93%	(534.724)	-4,5%
Cànon i prestacions derivades de concessions adm.	7.514.652	240.149	7.755.001	7.731.147	8.023.097	7.176.054	103%	(291.950)	-3,6%
Lloguer altre immobilitzat immaterial	2.144.666	7.492	2.152.357	1.570.621	1.320.583	1.415.776	73%	250.036	16,9%
Lloguer altre immobilitzat material	4.600	264	4.869	2.067	920	2.004	43%	1.147	124,0%
Lloguer de maquinària, instal·lacions i equip.	130.461	4.442	134.922	67.496	44.722	77.211	67%	42.775	95,6%
Lloguer de material de transport	329.285	(5.061)	324.224	243.169	192.775	243.169	74%	50.414	26,2%
Lloguer de mobiliari i efectes	2.026	317	2.345	616	3.599	616	30%	(2.983)	-82,9%
Lloguer d'equipaments per a informàtica	94.670	37.255	131.925	65.005	76.067	66.330	90%	6.936	8,9%
Lloguer edificis i altres construccions	1.975.730	3.729	1.979.459	1.595.379	2.122.221	1.572.536	61%	(526.642)	-24,8%
Lloguer terrenys i béns naturals	176.161	-	176.161	137.607	201.667	137.607	77%	(64.261)	-31,6%
Reparació, manteniment i conservació	5.648.691	203.548	5.852.149	4.321.595	4.576.990	4.033.794	77%	(255.395)	-5,6%
Repar. i conserv. maquinària, instal. i equipament	3.423.662	51.639	3.475.521	2.979.617	3.017.576	2.616.124	67%	(37.758)	-1,3%
Reparació i cons. edificis i altres construccions	617.589	55.967	673.576	333.535	307.052	306.476	54%	26.453	8,0%
Reparació i conserv. béns destinats a utilitz. gral.	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Reparació i conservació d'altre immobilitzat	6.624	395	9.220	705	2.273	705	8%	(1.567)	-69,0%
Reparació i conservació d'equipaments informàtics	961.626	65.476	1.047.302	566.593	632.253	496.409	59%	(65.660)	-10,4%
Reparació i conservació, aparells i instr. mèdics	15.336	-	15.336	7.042	4.317	4.664	46%	2.725	63,1%
Reparació i conservació, material de transport	540.771	5.352	546.122	361.649	560.276	366.776	71%	(176.429)	-31,6%
Reparació i conservació, mobiliari i efectes	27.373	1.608	28.982	13.604	4.346	10.396	50%	9.457	217,6%
Reparació i conservació, terrenys i béns naturals	53.201	2.690	56.091	36.246	46.664	26.044	72%	(10.616)	-21,7%
Indemnitzacions per serveis	815.621	(127.331)	688.291	125.157	355.447	123.743	15%	(239.290)	-64,8%
Locomoció	442.912	(76.257)	366.655	93.410	236.693	92.399	21%	(143.263)	-60,5%
Reemborsament de dietes	372.709	(49.073)	323.636	31.747	116.754	31.344	9%	(67.007)	-73,3%
Nous serveis	6.000	-	6.000	-	-	-	0%	-	-
Nous serveis	6.000	-	6.000	-	-	-	0%	-	-
Total	53.348.512	6.009.959	59.417.572	45.529.928	44.549.066	41.450.748	85%	989.922	2,2%

Font: Govern
(Imports en euros)

El detall dels conceptes amb major volum de despesa és el següent:

	DESCRIPCIÓ SUBCONCEPTE	PRESSUPOST INICIAL 2020	MODIF.	(1) PRESSUPOST FINAL 2020	(2) LIQUIDAT 2020	VARIACIÓ (3)=(2)-(1)	% EXECUCIÓ (2)/(1)
201	Cànon i préstecs derivats concessions adminis.	7.514.852	240.149	7.755.001	7.731.147	-23.854	99,69%
	20100 CTRA, S.A	4.030.792	89.461,63	4.120.253	4.109.375,60	-10.878	99,74%
	20101 Escorxador Nacional d'Andorra (ENA)	248.638	151.082,65	399.721	248.637,96	-151.083	62,20%
	20103 Estacions Depuradores d'Aigües Residuals	3.226.422	-	3.226.422	3.364.734,10	138.312	104,29%
	20104 Us de la propietat industrial	9.000	-395,50	8.605	8.399	-206	97,61%
213	Reparació i cons. maquinària, instal·lacions i equipaments	3.423.682	51.839	3.475.521	2.979.817	-495.704	85,74%
	21300 Reparació i cons. maq, instal·lacions i equipaments	3.423.682	51.839	3.475.521	2.979.817	-495.704	85,74%
221	Subministraments	7.492.189	5.339.877	12.832.066	11.153.281	-1.678.785	86,92%
	22100 Energia elèctrica	2.195.079	51.544	2.246.623	2.049.261,72	-197.361	91,22%
	22110 Aigua	138.775,42	3.393	142.169	92.085	-50.084	64,77%
	22120 Carburants per a loc.	422.192,93	-328	421.865	278.971	-142.894	66,13%
	22130 Carburants per a calef.	1.271.755	27.050	1.298.805	992.343	-306.461	76,40%
	22140 Vestuari	370.301	-43.369	326.932	205.278	-121.654	62,79%
	22150 Productes alimentaris	367.334	-1.404	365.930	298.500	-67.430	81,57%
	22155 Animals vius	39.080	-1.600	37.480	9.678	-27.802	25,82%
	22160 Productes farm i sanitaris	724.898	5.319.053	6.043.951	5.689.118	-354.834	94,13%
	22161 Anàlisis clíniques	87.546	17.715	105.262	70.495	-34.767	66,97%
	22170 Primeres mat., func. i serveis	37.561	576	38.138	16.872	-21.266	44,24%
	22175 Encunyació moneda Euro	816.414	-60.000	756.414	639.974	-116.440	84,61%
	22180 Productes de neteja	29.462	35.829	65.290	53.352	-11.938	81,72%
	22185 Material esportiu	3.259	1.588	4.847	4.696	-151	96,88%
	22190 Altres subministraments	988.533	-10.170	978.363	752.658	-225.705	76,93%
223	Transport	3.035.153	142.752	3.177.905	2.295.917	-881.988	72,25%
	22300 Transport mercaderies	145.863	24.236	170.099	136.225	-33.874	80,09%
	22310 Missatgers	35.294	126.395	161.689	29.863	-131.826	18,47%
	22320 Col·lectiu persones	1.373.497	-42.521	1.330.976	713.714	-617.262	53,62%
	22330 Altres transports	105.500	34.641	140.141	107.257	-32.884	76,54%
	22340 Transport Helicòpter	1.375.000	-	1.375.000	1.308.858	-66.142	95,19%
226	Altres serveis	5.665.892	-305.035	5.360.857	3.026.107	-2.334.750	56,45%
	22610 At. protocol. i de represent.	869.167	-178.617	690.550	283.891	-406.660	41,11%
	22620 Divulgació i pub.	435.736	-26.495	409.241	151.596	-257.645	37,04%
	22621 Traduccions i correc.	231.644	7.248	238.892	56.324	-182.569	23,58%
	22630 Jurisdicció i conten.	841.179	63.267	904.446	750.094	-154.352	82,93%
	22631 Execucions SAIG	9.776	866	10.643	1.970	-8.672	18,51%
	22635 Repatriació de Nac.	1.990	-	1.990	-	-1.990	-
	22640 Despeses serv. sanit.	389.076	-69.118	319.958	224.665	-95.293	70,22%
	22650 Despeses de comunitat	75.438	5.994	81.432	51.366	-30.067	63,08%
	22660 Reunions, conf. i curssets	471.628	-89.992	381.636	47.346	-334.290	12,41%
	22670 Publicitat i propaganda	459.743	15.210	474.952	297.472	-177.481	62,63%
	22680 Promoció cultural	894.677	-73.769	820.908	345.927	-474.981	42,14%
	22681 Promoció educativa	104.771	-22.901	81.870	29.343	-52.527	35,84%
	22683 Promoció esportiva	783.422	-	783.422	697.056	-86.366	88,98%
	22684 Promoció social	54.400	-26.278	28.122	8.101	-20.020	28,81%
	22690 Altres despeses	43.245	89.551	132.796	80.957	-51.839	60,96%
227	Treballs real. per altres empreses	14.680.715	-2.284	14.678.431	9.416.353	-5.262.078	64,15%
	22700 Treb. realit. per empre. de neteja i sanejament	2.616.709	74.776	2.691.484	2.435.874	-255.611	90,50%
	22710 Treballs realitzats per empreses de seguretat	507.453	-42.927	464.526	313.808	-150.718	67,55%
	22720 Treb. realit. per empre. de valoracions i peritatges	448.285	-103.070	345.215	200.879	-144.336	58,19%
	22730 Treb. realit. per empre. de processament de dades	1.258.683	21.426	1.280.109	439.740	-840.369	34,35%
	22735 Treb. realit. per empre. de pàgines WEB	236.473	5.809	242.282	88.922	-153.360	36,70%
	22740 Treb. realit. per empre. impressions i publicacions	41.338	-4.833	36.505	5.390	-31.115	14,76%
	22760 Treb. realit. per empre. estudis i treballs tècnics	8.208.472	-62.824	8.145.648	4.611.213	-3.534.435	56,61%
	22790 Altres treballs a l'ext.	1.363.303	109.359	1.472.662	1.320.527	-152.135	89,67%

Font: Elaboració pròpia a partir d'informació del Govern (Imports en euros)

2.2.8. Transferències i subvencions atorgades

El resum de les operacions pressupostàries de les transferències que s'han produït durant l'exercici fiscalitzat és el següent:

Transferències corrents

Els imports liquidats al tancament de l'exercici per transferències corrents són:

Concepte	Pressupost inicial	Modificacions pressupostàries	Pressupost final	Liquidat	Liquidat exercici anterior	Pagat	% liq/inicial	var 2020-2019	% var 2020-2019
A org. autònoms administratius i parapúblics	69.094.370	19.619.733	88.714.103	86.968.408	62.189.302	84.879.537	126%	24.779.106	39,8%
A organismes autònoms administratius	2.191.706	-	2.191.706	1.946.219	2.046.817	1.946.219	89%	(100.596)	-4,9%
Transferències a entitats parapúbliques	66.902.604	19.619.733	86.522.337	85.022.189	60.142.485	82.933.318	127%	24.879.704	41,4%
A famílies i institucions sense finalitat de lucre	54.079.271	3.364.276	59.443.547	52.354.626	49.736.472	51.560.055	97%	2.618.154	5,3%
A famílies i institucions sense finalitat de lucre	54.079.271	3.364.276	59.443.547	52.354.626	49.736.472	51.560.055	97%	2.618.154	5,3%
A corporacions locals	38.947.762	(38.463)	38.909.298	38.605.841	58.514.573	38.605.841	99%	(19.908.732)	-34,0%
A corporacions locals	38.947.762	(38.463)	38.909.298	38.605.841	58.514.573	38.605.841	99%	(19.908.732)	-34,0%
A empreses públiques i altres ens públics	21.128.370	21.000	21.149.370	21.134.370	21.600.527	21.134.370	100%	(466.157)	-2,2%
A empreses públiques amb forma de societat anònima	20.344.340	21.000	20.365.340	20.365.340	20.608.526	20.365.340	100%	(443.186)	-2,1%
A fundacions públiques	784.030	-	784.030	769.030	791.999	769.030	98%	(22.969)	-2,9%
Als coprínceps, Consell Gral. i Trib. Constitucional	9.170.551	-	9.170.551	9.170.551	8.710.377	8.658.949	100%	460.174	5,3%
A Administracions Públiques	8.463.051	-	8.463.051	8.463.051	8.002.809	7.951.449	100%	460.182	5,8%
Als coprínceps	707.500	-	707.500	707.500	707.508	707.500	100%	(8)	0,0%
A empreses privades	5.278.960	46.898.028	52.176.988	50.990.567	5.819.349	13.617.896	966%	45.171.219	776,2%
A empreses privades	5.278.960	46.898.028	52.176.988	50.990.567	5.819.349	13.617.896	966%	45.171.219	776,2%
A l'exterior	2.861.445	(9.397)	2.852.048	2.345.971	2.434.037	2.345.971	82%	(88.066)	-3,0%
A l'exterior	2.861.445	(9.397)	2.852.048	2.345.971	2.434.037	2.345.971	82%	(88.066)	-3,0%
Total	209.560.727	71.855.177	272.415.904	261.570.334	209.004.637	220.802.619	130%	52.565.697	25,2%

Font: Govern
(Imports en euros)

Transferències de capital

Els imports pressupostats i liquidats al tancament de l'exercici són:

Concepte	Pressupost inicial	Modificacions pressupostaries	Pressupost final	Liquidat	Liquidat exercici anterior	Pagat	% liq/inicial	var 2020-2019	% var 2020-2019
Corporacions locals	24.010.495	2.357.171	26.367.665	24.408.785	1.822.750	24.404.520	102%	22.586.035	1239,1%
Corporacions locals	24.007.075	2.357.171	26.364.245	24.405.306	1.819.150	24.401.121	102%	22.586.235	1241,6%
Organismes autònoms administratius	3.420	-	3.420	3.399	3.600	3.399	99%	(201)	-5,6%
A org. autònoms administratius i parapúbliques	5.842.557	5.224.673	11.067.230	4.677.300	2.877.826	4.330.976	80%	1.799.474	62,5%
A entitats parapúbliques	5.839.138	5.224.673	11.063.812	4.674.700	2.872.482	4.328.376	80%	1.802.216	62,7%
A organismes autònoms administratius	3.416	-	3.416	2.600	5.344	2.600	76%	(2.744)	-51,4%
A famílies i institucions sense finalitat de lucre	2.788.398	1.479.242	4.267.640	1.624.482	1.516.107	1.570.168	58%	108.376	7,1%
A famílies i institucions sense finalitat de lucre	2.788.398	1.479.242	4.267.640	1.624.482	1.516.107	1.570.168	58%	108.376	7,1%
A l'exterior	2.000.000	(2.000.000)	-	-	3.140.000	-	0%	(3.140.000)	-100,0%
A l'exterior	2.000.000	(2.000.000)	-	-	3.140.000	-	0%	(3.140.000)	-100,0%
A empreses públiques i altres ens públics	340.168	-	340.168	330.060	427.085	27.134	97%	(97.025)	-22,7%
A empreses públiques amb forma de societat anònima	340.168	-	340.168	330.060	427.085	27.134	97%	(97.025)	-22,7%
A l'Administració de l'Estat	317.656	-	317.656	265.978	76.471	49.356	84%	189.508	247,8%
Consell General	49.356	-	49.356	49.356	52.530	49.356	100%	(3.174)	-6,0%
Consell Superior de la Justícia	268.300	-	268.300	216.622	23.941	-	81%	182.682	804,8%
A empreses privades	60.000	(709)	59.291	-	-	-	0%	-	-
A empreses privades	60.000	(709)	59.291	-	-	-	0%	-	-
Total	35.359.274	7.060.376	42.419.650	31.306.605	9.860.238	30.382.153	89%	21.446.367	217,5%

Font: Govern
(Imports en euros)

De la revisió d'aquestes operacions es desprenen les observacions següents:

Control financer de les subvencions

El reglament de control pressupostari per a l'exercici 2020 limita la fiscalització de les entitats privades que reben subvencions, préstecs, avals i altres ajuts a càrrec del pressupost, als supòsits que la intervenció consideri oportuns, i no de forma sistemàtica. A la pràctica, es constata que no està implantat el mecanisme de control que preveu la LGFP, el control financer, el qual permet garantir que les subvencions i ajuts atorgats s'han obtingut de forma adequada i correcta, que s'ha donat acompliment a les obligacions de gestió i aplicació d'aquests per part dels beneficiaris, l'adequat i correcte finançament de les activitats subvencionades i la realitat i regularitat de les operacions que s'han finançat amb els ajuts.

2.2.9. Inversions reals

El resum de les operacions pressupostàries de les inversions que s'han produït durant l'exercici fiscalitzat és el següent:

Concepte	Pressupost inicial	Modificacions pressupostàries	Pressupost final	Liquidat	Liquidat exercici anterior	Pagat	% liquidat	var 2020-2019	% var 2020-2019
Inversions noves	25.132.453	9.201.149	34.333.601	22.930.823	35.584.861	22.504.874	91%	(12.654.038)	-35,6%
Altres immobilitzats materials	527.646	3.230	530.876	166.533	494.257	144.603	32%	(325.724)	-60,9%
Béns destinats a l'ús general	9.100.006	2.958.895	12.058.901	9.614.179	14.866.666	9.046.654	106%	(5.254.689)	-35,3%
Edificis i altres construccions	6.848.492	2.546.030	11.394.522	6.746.659	15.189.541	6.746.659	99%	(6.440.882)	-42,4%
Equipaments per a processos d'informació	625.477	(34.776)	790.699	149.796	606.006	104.309	16%	(456.206)	-75,4%
Estudis i projectes d'inversió	3.566.061	2.549.262	6.115.323	2.273.269	2.070.573	2.171.030	64%	202.696	9,8%
Maquinària, instal·lacions i equipament	709.642	401.511	1.111.153	571.510	1.065.042	492.903	81%	(493.532)	-46,3%
Material de transport	362.420	536.532	898.952	546.661	272.931	517.621	151%	273.950	100,4%
Mobiliari i estris	1.140.510	164.432	1.304.941	667.993	442.650	776.695	75%	415.344	93,6%
Terrenys i béns naturals	50.000	54.015	104.015	-	572.993	-	0%	(572.993)	-100,0%
Inversions de reposició	12.179.835	641.320	12.821.155	7.712.989	6.701.220	6.760.161	63%	1.011.769	15,1%
Condicionament de terrenys	-	150.642	150.642	35.255	254.667	35.255	-	(219.632)	-86,2%
Altres immobilitzats materials	-	-	-	-	15.754	-	-	(15.754)	-100,0%
Béns destinats a l'ús general	3.454.250	(644.620)	2.809.630	2.144.023	1.472.517	1.574.874	62%	671.506	45,6%
Béns mobles d'interès històric, artístic o cultural	30.600	(4.355)	26.245	16.045	13.610	16.045	52%	2.435	17,9%
Edificis i altres construccions	4.795.526	(90.813)	4.704.713	2.366.937	2.801.006	2.184.366	50%	(412.669)	-14,7%
Equipaments per a processos d'informació	150.521	16.724	167.245	75.762	112.641	41.171	50%	(37.079)	-32,9%
Maquinària, instal·lacions i equipaments	2.996.513	1.106.277	4.102.790	2.713.454	906.206	2.586.346	90%	1.007.248	189,4%
Material de transport	656.800	309.047	965.847	310.297	1.059.496	277.071	47%	(749.201)	-70,7%
Mobiliari i estris	61.625	(1.763)	59.862	29.217	64.103	25.034	47%	(34.666)	-54,4%
Terrenys i béns naturals	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Immobilitzat immaterial	6.633.995	1.968.704	8.602.699	2.945.195	2.887.329	2.393.212	44%	57.866	2,0%
Immobilitzat immaterial	6.633.995	1.968.704	8.602.699	2.945.195	2.887.329	2.393.212	44%	57.866	2,0%
Total	43.946.282	11.811.172	55.757.454	33.589.007	45.173.410	31.658.247	76%	(11.584.403)	-25,6%

Font: Govern
(Imports en euros)

L'estat d'execució dels crèdits destinats a inversions es detalla a continuació:

2020	Crèdits	%
Crèdits inicials i plurianuals	43.946	78,82%
Crèdits reconduïts i modificacions de pressupost	11.811	21,18%
Total pressupost	55.757	100,00%
Crèdits liquidats	33.589	
% execució	60,24%	

Font: Elaboració pròpia a partir d'informació del Govern
(Imports en milers d'euros)

2.2.10. Actius financers

La liquidació del pressupost d'ingressos en el seu capítol d'actius financers presenta el següent detall:

Concepte	Pressupost inicial	Pressupost final	Liquidat exercici	Liquidat exercici anterior	Cobrat exercici	% liq/inicial	var 2020-2019	% var 2020-2019
Préstecs a mig i llarg termini	85.193	85.193	-	10.656	5.971	0%	(10.656)	-100,0%
A curt termini	9.397	9.397	-	665	660	0%	(665)	-100,0%
Devolució de fiances	5.410	5.410	45	64.170	44.716	1%	(64.124)	-99,9%
Romanent de tresoreria	-	-	134.322	95.956	134.322	-	38.367	40,0%
Devolució de dipòsits	-	-	-	3.646	-	-	(3.646)	-100,0%
Incorporació Compte de Compensació	-	-	2.265.914	-	2.265.914	-	2.265.914	-
Total	100.000	100.000	2.400.282	175.114	2.451.784	2400%	2.225.168	1270,7%

Font: Govern
(Imports en euros)

La liquidació del pressupost de despeses en el seu capítol d'actius financers presenta el següent detall:

Concepte	Pressupost inicial	Modificacions pressupostaries	Pressupost final	Liquidat	Liquidat exercici anterior	Pagat	% liq/inicial	var 2020-2019	% var 2020-2019
Constitució de dipòsits i fiances	2.196.927	81.108.250	83.305.177	81.918.681	462.146	81.456.334	3729%	81.456.335	17625,7%
Constitució de dipòsits	462.327	81.075.566	81.537.893	81.537.893	456.446	81.045.566	16909%	81.101.447	17768,0%
Constitució de fiances	1.714.600	32.664	1.747.264	360.788	5.700	360.788	21%	355.068	6228,6%
Aport. cap./fons prop. ent. sect. púb./part.	2.000.000	(32.250)	1.967.750	1.907.750	778.545	1.907.750	95%	1.129.205	145,0%
Aport.Capital a Empr.Públ.i altres ens públics	2.000.000	(32.250)	1.967.750	1.907.750	778.545	1.907.750	95%	1.129.205	145,0%
Adquisició d'accions	100.000	-	100.000	-	-	-	0%	-	-
Adquisició d'accions del sector públic	100.000	-	100.000	-	-	-	0%	-	-
Adquisició d'altres participacions	-	710.750	710.750	710.750	-	710.750	-	710.750	-
Adquisició d'altres participacions	-	710.750	710.750	710.750	-	710.750	-	710.750	-
Total	4.296.927	81.786.750	86.083.677	84.537.181	1.240.691	84.024.854	1967%	83.296.490	6713,7%

Font: Govern
(Imports en euros)

2.2.11. Passius financers i despeses financeres

La liquidació del pressupost d'ingressos en el seu capítol de passius financers presenta el següent detall:

Concepte	Pressupost inicial	Pressupost final	Liquidat exercici	Liquidat exercici anterior	Cobrat exercici	% liq/inicial	var 2020-2019	% var 2020-2019
Deute públic	321.337.750	321.337.750	445.890.950	345.436.000	445.890.950	140%	100.454.950	28,8%
Préstecs c/it entitats privades	32.875.776	32.875.776	100.000.000	21.907.809	100.000.000	304%	76.092.191	356,5%
Encunyació euros andorranos	2.500.000	2.500.000	3.504.000	3.220.630	3.504.000	140%	283.370	8,8%
Fiances	100.000	100.000	157.649	140.496	53.431	158%	17.152	12,2%
Préstecs l/it entitats privades	-	-	6.400.000	-	6.400.000	-	6.400.000	-
Total	356.813.526	356.813.526	560.952.999	373.704.936	560.848.381	157%	187.247.663	50,1%

Font: Govern
(Imports en euros)

La liquidació del pressupost de despeses en el seu capítol de passius financers presenta el següent detall:

Concepte	Pressupost inicial	Modificacions pressupostaries	Pressupost final	Liquidat	Liquidat exercici anterior	Pagat	% liq/inicial	var 2020-2019	% var 2020-2019
Amortització de deute públic	321.337.750	-	321.337.750	321.337.250	348.290.000	321.337.250	100%	(26.952.750)	-7,7%
Amortització de deute públic	321.337.750	-	321.337.750	321.337.250	348.290.000	321.337.250	100%	(26.952.750)	-7,7%
Amortització de préstecs	8.158.106	42.962.688	51.120.794	51.120.294	7.929.028	51.120.294	627%	43.191.266	544,7%
Amortitz. préstecs curt termini del sector públic	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Amortització préstecs curt termini sector privat	-	42.956.346	42.956.346	42.956.346	-	42.956.346	-	42.956.346	-
Amortització préstecs llarg termini sector privat	5.427.761	6.342	5.434.123	5.433.623	5.420.662	5.433.623	100%	12.741	0,2%
Amortització préstecs llarg termini sector públic	2.730.324	-	2.730.324	2.730.324	2.508.146	2.730.324	100%	222.179	8,9%
Devolució de dipòsits i fiances									
Devolució de fiances	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Total	329.495.856	42.962.688	372.458.544	372.457.544	356.219.028	372.457.544	113%	16.238.516	4,6%

Font: Govern
(Imports en euros)

La liquidació del pressupost de despeses financeres presenta el següent detall:

Concepte	Pressupost inicial	Modificacions pressupostaries	Pressupost final	Liquidat	Liquidat exercici anterior	Pagat	% liq/inicial	var 2020-2019	% var 2020-2019
De deute públic	6.820.270	278.993	7.099.263	6.894.109	6.252.346	3.555.527	101%	641.762	10,3%
Interessos de deute públic	6.820.270	278.993	7.099.263	6.894.109	6.252.346	3.555.527	101%	641.762	10,3%
De préstecs	4.700.661	0	4.700.661	4.612.103	5.007.221	3.466.170	98%	(395.117)	-7,9%
Interessos de préstecs	4.700.661	0	4.700.661	4.612.103	5.007.221	3.466.170	98%	(395.117)	-7,9%
De dipòsits, fiances i altres	1.365.624	246.769	1.612.393	1.132.159	739.166	1.131.765	83%	392.992	53,2%
Altres despeses financeres	1.365.624	246.743	1.612.367	1.132.132	739.166	1.131.739	83%	392.966	53,2%
Interessos de demora	-	26	26	26	-	26	-	26	-
De comptes corrents	950.000	250.000	1.200.000	453.750	412.231	453.750	48%	41.520	10,1%
Interessos de comptes corrents	950.000	250.000	1.200.000	453.750	412.231	453.750	48%	41.520	10,1%
Total	13.836.554	775.762	14.612.317	13.092.121	12.410.964	8.607.212	95%	681.157	5,5%

Font: Govern
(Imports en euros)

Veure nota 2.3.12.

De la revisió d'aquestes operacions es desprenen les observacions següents:

Incorrecte registre pressupostari d'interessos meritats no vençuts

El Govern ha enregistrat pressupostàriament com a despesa liquidada interessos meritats no vençuts de préstecs i bons per import total de 4.484.553 euros. Atenent al que disposa el principi d'annualitat, regulat a l'article 14 de la LGFP i el que disposa l'article 31.d) de la LGFP, i en no ser exigibles a l'Administració fins el venciment no són susceptibles de ser reconegudes aquestes obligacions. En conseqüència, la despesa financera de la liquidació del pressupost de l'exercici estaria sobrevalorada en l'import indicat i el resultat pressupostari infravalorat en el mateix import. Així mateix, atès que la quantitat esmentada hi figura en les obligacions pendents de pagament de l'estat del romanent de tresoreria, aquest estat estaria infravalorat en el referit import.

2.3. Estats financers

Estat de situació financera	Notes	31/12/2019	31/12/2020
Actius		1.075.431.441	1.166.809.035
Actius corrents		122.520.035	182.189.089
Efectius i equivalents a l'efectiu	3	21.347.592	104.934.268
Altres actius financers	4	569.411	179.952
Comptes a cobrar amb contraprestació	5	828.501	802.055
Comptes a cobrar sense contraprestació	5	96.938.302	72.678.350
Inventaris	6	2.715.381	3.594.464
Pagaments anticipats		120.848	-
Actius no corrents		952.911.406	984.619.946
Altres actius financers	4	83.390.890	126.399.802
Propietat d'inversió	9	152.406	144.784
Propietat, planta i equipament	7	860.147.638	849.680.724
Actius intangibles	8	9.220.472	8.394.637
Total general		1.075.431.441	1.166.809.035

Estat de situació financera	Notes	31/12/2019	31/12/2020
Passius		1.228.249.243	1.816.840.003
Passius Corrents		450.490.996	360.424.711
Comptes a pagar	10	99.271.922	99.253.459
Passius financers	11	351.219.074	238.651.819
Provisions a curt termini	12	-	22.519.432
Passius no corrents		777.758.246	1.456.415.292
Passius financers	11	598.916.338	937.791.832
Provisions a llarg termini	13	178.841.909	518.623.460
Actius nets/Patrimoni		(152.817.801)	(650.030.968)
Patrimoni		130.251.764	130.251.764
Reserves		50.000.000	50.000.000
Resultats d'exercicis anteriors		(335.211.045)	(669.081.944)
Resultat de l'exercici		2.141.480	(161.200.788)
Total general		1.075.431.441	1.166.809.035

Font: Govern
(Imports en euros)

Estat de rendiment financer	Notes	1/01/2019 a 31/12/2019	1/01/2020 a 31/12/2020
Ingressos		472.046.732	395.104.566
Transaccions sense contraprestació	14	390.914.382	303.752.741
Impostos		370.276.872	283.372.779
Quotes, multes, penalitzacions i llicències		13.785.196	14.713.210
Altres ingressos		6.643.700	1.641.683
Transferències d'altres entitats governamentals		208.615	4.025.068
Transaccions amb contraprestació	15	44.338.084	74.072.220
Ingressos financers		31.753.142	62.703.816
Altres ingressos		5.500.170	5.869.944
Vendes i ingressos per actius construïts o adquirits per a altres entitats		3.320	-
Taxes, preus públics i contribucions especials		7.081.452	5.498.460
Variació existències		-	-
Altres ingressos	16	36.794.265	17.279.604
Despeses		469.905.252	556.305.354
Sous, salaris i beneficis als treballadors	18	132.091.494	119.710.725
Subvencions i altres pagaments per transferències	20	221.995.479	293.805.742
Subministraments i material pel consum	17	70.962	(879.561)
Altres despeses de gestió ordinària	21	57.718.354	47.805.013
Despeses de depreciació i amortització	19	45.217.061	75.143.464
Deteriorament del valor de propietats, planta i equipament		-	-
Despeses financeres	22	12.779.617	20.255.396
Altres despeses		32.284	464.574
Resultat del període		2.141.480	(161.200.788)

Font: Govern
(Imports en euros)

FLUXOS D'EFECTIU DE LES ACTIVITATS D'OPERACIÓ	2019	2020
Cobraments		
Impostos	372.803.703	309.205.484
Interessos rebuts		
Altres cobraments	67.237.308	87.399.144
Pagaments		
Costos dels treballadors	(117.825.013)	(118.264.187)
Proveïdors	(45.714.453)	(47.217.660)
Interessos pagats	(10.901.088)	(14.272.494)
Altres pagaments	(236.184.006)	(326.511.819)
Fluxos d'efectiu nets de les activitats d'operació	29.416.450	(109.661.532)
FLUXOS D'EFECTIU DE LES ACTIVITATS D'INVERSIÓ		
Compra de planta i equipament	(53.642.943)	(40.515.034)
Cobraments per inversions	247.756	2.464.476
Fluxos d'efectiu nets de les activitats d'inversió	(53.395.187)	(38.050.558)
FLUXOS D'EFECTIU DE LES ACTIVITATS DE FINANÇAMENT		
Efectiu rebut per préstecs	375.527.689	560.815.557
Reemborsament de préstecs	(356.394.350)	(329.516.792)
Fluxos d'efectiu nets de les activitats de finançament	19.133.340	231.298.766
Increment/(Disminució) neta en l'efectiu i equivalents a l'efectiu	(4.845.397)	83.586.676
Efectiu i equivalents a l'efectiu al principi del període	26.192.989	21.347.592
Efectiu i equivalents a l'efectiu al final del període	21.347.592	104.934.268

Font: Govern
(Imports en euros)

Conciliació entre comptabilitat pressupostària i financera

Capítol	Liquidació pressupost	Comptabilitat	Diferència
INGRESSOS (drets liquidats)	961.854.751	395.104.566	(566.750.186)
Impostos directes	87.698.979	64.749.620	(22.949.359)
Impostos indirectes	218.831.688	218.623.160	(208.529)
Taxes i altres ingressos	23.294.993	23.288.836	(6.156)
Transferències corrents	3.649.453	4.025.068	375.615
Ingressos patrimonials	65.021.317	65.021.317	0
Venda d'inversions reals	5.441	5.441	0
Actius financers	2.400.282		(2.400.282)
Passius financers	560.952.599	3.504.000	(557.448.599)
Diferències de canvi positives		63.318	63.318
Ingrés. Provisions aplicades		15.208.792	15.208.792
Ingressos extraordinaris		615.015	615.015
DESPESES (oblig. liquidades)	960.128.360	556.305.354	(403.823.006)
Despeses de personal	118.045.641	119.710.725	1.665.084
Consum de béns corrents i serveis	45.529.928	47.248.141	1.718.213
Despeses financeres	13.092.121	20.236.170	7.144.049
Transferències corrents	261.570.334	261.947.893	377.559
Inversions reals	33.589.007		(33.589.007)
Transferències de capital	31.306.605	31.857.849	551.244
Actius financers	84.537.181		(84.537.181)
Passius financers	372.457.544		(372.457.544)
Variació d'existències 1		(4.792)	(4.792)
Variació d'existències 2		(874.769)	(874.769)
Serveis Professionals		554.435	554.435
Pèrdues en valors negociables		5.105	5.105
Pèrdues procedents de propietat, planta i equip.		471.152	471.152
Pèrdues en inversions financeres		679	679
Pèrdues en crèdits incobrables		6.997	6.997
Diferències negatives de canvi		13.989	13.989
Despeses excepcionals		(6.578)	(6.578)
Dotacions per amortitzacions		39.621.764	39.621.764
Dotacions provisions		35.516.596	35.516.596
RESULTAT	1.726.391	(161.200.788)	(162.927.179)

Font: Govern
(Imports en euros)

De la revisió d'aquests apartats es posen de manifest les observacions següents:

Manca de conciliació entre el resultat pressupostari i el resultat comptable

Sota el títol de conciliació entre comptabilitat pressupostària i financera, Govern presenta la comparació d'ambdós resultats, juntament amb explicacions referides a l'origen de les diferències que en resulten, sense incloure-hi el detall de les operacions i saldos que determinen la diferència entre ambdós resultats, comparació que li és requerida d'acord amb els models de comptes anuals que s'han dictat.

Estats financers consolidats

El Govern no ha presentat els seus estats consolidats definitius tal i com obliga la NICSP 35. L'apartat 5 de la NICSP 35 indica que les entitats controladores presentaran estats financers consolidats. El Govern compleix la definició d'entitat controladora prevista en la NICSP 35, si bé no ha presentat, a data d'aquest informe, els estats financers consolidats definitius corresponents a l'exercici 2020.

2.3.1. Efectiu i equivalents d'efectiu

El detall dels saldos que componen la rúbrica d'efectius i altres equivalents d'efectiu és el següent:

Efectiu i equivalents	31/12/2019	31/12/2020
Corrent	21.347.592	104.934.268
Caixa	2.111.096	856.317
Banc	2.599.880	84.406.279
Efectiu pendent de pagament	(330.019)	(228.080)
Dipòsits a curt termini	16.966.634	19.899.752
Total	21.347.592	104.934.268

Font: Govern
(Imports en euros)

La composició de l'epígraf de bancs i institucions de crèdit presenta el següent detall:

Descripció	Saldo a 31/12/2020
Banca Privada d'Andorra	2.267
Crèdit Andorrà - Tarja virtual	1.017
Andbank - Autes TC	17.134
Crèdit Andorrà - Borsa habitatge	2.050
Crèdit Andorrà - Autes TC	226.664
Banca Mora - Autes TC	22
Crèdit Andorrà - CAI	406.508
Crèdit Andorrà - Centre Penitenciari	23.883
MoraBanc - CAI	28.266
Crèdit Andorrà - Mútua empleats	421.009
Crèdit Andorrà - (Ambaixada Madrid)	36.012
Sogenal	19.759
Crèdit Andorrà - (Ambaixada Brussel·les)	32.708
BMBCP, SA - Ambaixada Portugal	119.738
Banc UBS (Org. intern. a Ginebra)	306.410
Bank Austria (OSCE)	143.244
UNFCU - New York	107.732
Sogenal - Amb. Paris	88.667
UBS Ginebra	5.121
Sogenal Livret Paris	102.311
C.A. Pla de Pensions	3.820
BSA - Emissió Euros	268.808
Vall Banc - CAI	59.552

Descripció	Saldo a 31/12/2020
MoraBanc – Auditori Nacional	89.659
BSA Mutua Empleats	599.709
KBC Brussels	289.494
Vall Banc – SAP	-
Compte Compensació VB	-
MoraBanc -SAP	191.144
Santander	-
C/Est. KBC Brussels BL	5.303
C/Est. KBC Brussels BL	20.000
Andbank Pla de Pensions F. Publ	-
FONS SOLIDARITAT CREDIT ANDORR	28.391
FONS SOLIDARITAT MORABANC	5.773
FONS SOLIDARITAT ANDBANK	886
FONS SOLIDARITAT BANC SABADELL	-
FONS SOLIDARITAT VALLBANC	-
C/EST. KBC BRUSSELS BL2	35.000
CREDIT ANDORRA ERTOS	1.499.239
BANC SABADELL (AMB.ESPANYA)	38.964
ANDBANC	32.799.485
CRÈDIT ANDORRÀ	9.627.065
BANCA MORA	20.081.157
BANC DE SABADELL D'ANDORRA	8.877.979
VALLBANC	8.090.034
ANDBANK (S.A.P.)	36.201
BANCA PRIVADA D'ANDORRA (S.A.P	-100
BANCSABADELL D'ANDORRA (S.A.P.	4.981
CREDIT ANDORRA (S.A.P.)	-336.787
Total Bancs i institucions de crèdit	84.406.279

Font: Elaboració pròpia a partir d'informació del Govern
(Imports en euros)

La gestió comptable de tresoreria que s'ha retut és la següent:

Concepte	31/12/2019	31/12/2020
1. Cobraments	817.775.087	967.435.026
(+) Operacions pressupostàries	810.427.980	959.884.662
Pressupost corrent	810.427.980	959.884.662
Pressupost tancat		
(+) Operacions extrapressupostàries	7.347.107	7.550.364
2. Pagaments	822.520.042	883.948.349
(+) Operacions pressupostàries	820.661.853	799.518.896
Pressupost corrent	820.661.853	799.518.896
Pressupost tancat		
(+) Operacions extrapressupostàries	7.291.076	7.464.786
(+) Partides conciliants	(5.432.887)	76.964.667
Flux de tresoreria (1+2)	(4.744.955)	83.486.677
Saldo inicial de tresoreria	26.192.546	21.447.591
3. Saldo final de tresoreria	21.447.591	104.934.268

Font: Govern
(Imports en euros)

De la revisió d'aquest apartat, s'han posat de manifest les observacions següents:

Cobraments i pagaments pressupostaris

S'informen dins els cobraments i pagaments pressupostaris de l'exercici corrent els cobraments i pagaments d'exercicis tancats realitzats en l'any 2020, els quals s'haurien d'informar en l'apartat de pressupost tancat que s'indica en el compte de gestió de tresoreria reproduït anteriorment.

2.3.2. Altres actius financers

El desglossament de l'epígraf altres actius financers segons l'estat de situació financera retut es resumeix en el quadre següent:

Descripció	Saldo a 31/12/2020	Saldo a 31/12/2019	Variació absoluta	Variació relativa
Interessos a c/t de crèdits	179.952	255.766	-75.814	-29,64%
Total	179.952	255.766	-75.814	-29,64%

Font: Elaboració pròpia a partir d'informació del Govern
(Imports en euros)

2.3.3. Comptes a cobrar, vendes i ingressos

El desglossament de l'epígraf de comptes a cobrar segons l'estat de situació financera retut es resumeix en el quadre següent:

Comptes a cobrar amb contraprestació	31/12/2019	31/12/2020
Deutors per operacions comercials. Pressupost corrent	613.641	578.837
Deutors per operacions comercials. Pressupost tancats	489.786	498.144
Deteriorament de valor de crèdits	(274.926)	(274.926)
Total	828.501	802.055
Comptes a cobrar sense contraprestació	31/12/2019	31/12/2020
Deutors per drets reconeguts. Pressupost d'ingressos corrent	62.713.742	57.655.087
Deutors per drets reconeguts. Pressupost d'ingressos tancats	72.430.443	75.476.169
Deutors per ingressos meritats	27.185.428	12.231.699
Deutors per provisions de fons a justificar	647.886	1.217.613
Deteriorament de valor de crèdits	(66.039.197)	(73.902.219)
Total	96.938.302	72.678.350

Font: Govern
(Imports en euros)

Exercici	Taxes de comerç i vehicles	Impost de serveis indirecte	Impostos especials	Altres impostos (IAE+IGI+IS+IPI+IAC+IRNR+IRPF)	Sancions i recàrrecs	Total	%	Provisió 2020
2005 i anteriors	365.597	-	-	-	255.933	621.530	100%	621.530
2006	394.987	-	-	-	276.865	671.852	100%	671.852
2007	1.216.403	780.681	-	28.717	1.014.947	3.040.747	100%	3.040.747
2008	1.428.529	722.239	-	45.208	1.147.487	3.343.464	100%	3.343.464
2009	1.575.891	995.450	-	56.415	1.314.022	3.941.777	100%	3.941.777
2010	1.327.875	1.282.449	-	84.793	1.200.998	3.896.115	100%	3.896.115
2011	1.834.730	1.308.964	41	99.701	1.707.673	4.951.109	100%	4.951.109
2012	1.961.474	1.244.402	-	95.745	2.199.240	5.500.861	100%	5.500.861
2013	2.072.325	586.883	-	208.943	2.052.644	4.920.796	100%	4.920.796
2014	3.571.561	85.144	-	1.000.657	1.868.208	6.525.570	100%	6.525.570
2015	2.628.748	9.061	7	1.614.998	1.052.554	5.305.368	100%	5.305.368
2016	2.746.095	-	332	672.263	1.497.624	4.916.314	100%	4.916.314
2017	3.048.969	6.360	-	852.248	1.793.524	5.701.100	100%	5.701.100
2018	3.309.445	2.619	-	805.187	1.253.307	5.370.557	100%	5.370.557
2019	3.662.647	-	1	821.745	1.295.969	5.780.362	85%	4.913.308
2020	4.562.946	73.176	86.963	7.723.064	621.311	13.067.459	60%	7.840.475
Total s/auxiliars	35.708.222	7.097.427	87.344	14.109.683	20.552.307	77.554.982		71.460.944
Total s/comptabilitat	-	-	-	-	-	133.131.256		
Diferències	-	-	-	-	-	-55.576.274		
Total provisió s/auxiliars	33.333.646	7.068.157	52.559	10.897.195	20.109.387	71.460.944		
Total provisió s/comptabilitat	33.333.646	7.068.157	52559	10.897.195	20.109.387	71.460.944		
Diferències	-	-	-	-	-	-		

Font: Elaboració pròpia a partir d'informació del Govern
(Imports en euros)

Cal indicar que la prescripció d'un deute podria donar lloc a l'exigència de responsabilitats pel perjudici patrimonial causat a la tresoreria del Govern, de conformitat amb el que regula l'article 58 b) de la LGFP.

El detall del saldo de la provisió per altres comptes a cobrar i altres inversions financeres és el següent:

Descripció	Saldo 2020
Comuns	31.311
Mútua Elèctrica Sant Julià	126.889
Nord Andorrà	116.726
Provisió altres inversions financeres	2.441.274
Total	2.716.200

Font: Elaboració pròpia a partir d'informació del Govern
(Imports en euros)

2.3.4. Inventaris

El quadre de moviments d'aquest epígraf es resumeix de la següent manera:

Inventaris	31/12/2019	31/12/2020
Existències Autes TC	605.362	605.362
Monedes per a la venda	1.743.268	1.747.582
Material d'oficina	366.751	1.241.520
Total inventari a cost	2.715.381	3.594.464
Deteriorament d'existències	-	-
Total net inventari	2.715.381	3.594.464

Font: Govern
(Imports en euros)

2.3.5. Altres actius financers no corrents

El quadre de moviments de l'immobilitzat financer es resumeix de la següent manera:

Descripció	Saldo a 01/01/2020	Altes	Baixes	Reclassificació	Saldo a 31/12/2020
Crèdits a llarg termini a entitats del grup, multigrup i associades	16.447.402	-	-	-	16.447.402
Crèdits a llarg termini	27.837	-	-45	-	27.792
Deteriorament de valor de valors representatius de deute a llarg termini	-1.012.092	-5.105	-	-	-1.017.197
Dipòsits constituïts a llarg termini.	1.859.584	-	-1.272.149	-	587.435
Fiances constituïdes a llarg termini	21.569	40.194	-	-	61.763
Interessos a llarg termini de valors representatius de deute	247.170	-	-247.170	-	-
Inversions financeres a llarg termini en instruments de patrimoni	65.642.420	2.618.500	-679	-	68.260.241
Valors representatius de deute a llarg termini	157.000	41.875.366	-	-	42.032.366
Total	83.390.890	44.528.955	-1.520.043	-	126.399.802

Font: Elaboració pròpia a partir d'informació del Govern
(Imports en euros)

Inversions financeres permanents en el capital d'empreses públiques:

Entitat pública	Percentatge de participació	Data adquisició / creació	Niv. Accions	Preacció	Total cost	Patrimoni net a 31/12/2020	Valor de la participació	Plusvàlues	Minusvàlues (Provisió)
Societats públiques									
Paradores d'Andorra SA	63,04%	30/11/1989	2.837	60,10	170.507	708.508	446.044	276.137	-
Ràdio i Televisió d'Andorra SA	100,00%	21/05/2000	100	6.010,12	601.012	727.072	727.072	126.059	-
Centre de Tractament de Residus d'Andorra SA	26,36%	31/03/2003	263	4.023,80	1.138.736	8.185.902	2.316.610	1.177.874	-
Andorra Turismo SAU	100,00%	10/1/2008	1.000	100,00	100.000	3.877.540	3.877.540	3.877.540	-
Andorra Desenvolupament i Inversió SAU	100,00%	11/03/2008	100	600,00	60.000	147.606	147.606	87.606	-
Andorra Telecom SAU	100,00%	23/06/2015	5.000	10.000,00	50.000.000	327.336.242	327.336.242	277.336.242	-
Entitat de dret públic									
Autoritat Financera Andorrana	100,00%	12/01/1989	-	0,00	12.020.242	23.655.532	23.655.532	11.635.290	-
Societats privades amb participació pública									
Companyia d'Agües potables d'Escaldes Engordany, SA (*)	0,43%	25/05/1994	845	6,01	3.877	6.880.252	20.585	25.709	-
Cooperativa Andorrana de Tallers SA	0,03%	2/6/1996	90	5,00	450	0	-	-	-
Fundacions públiques				Capital fundacional					
Fundació Termis	50,00%	3/6/1995	-	200.000,00	96.077	283.912	141.366	42.679	-
Fundació Ramon Llull (**)	26,00%	31/03/2008	-	130.000,00	35.000	158.890	43.037	8.037	(35.000)
Fundació Orquestra Nacional Clàssica d'Andorra (**)	51,00%	2/4/2001	-	100.000,00	51.000	290.043	127.522	76.522	(51.000)
Fundació Museu Andorra (**)	51,00%	31/12/2015	-	100.000,00	51.000	22.296	11.371	(39.628)	(51.000)
Escuela Nacional d'Andorra (**)	34,00%	15/12/2006	-	100.000,00	34.000	83.707	28.480	(5.540)	(34.000)
Fundació Privada Jocs de la Petita Estada d'Europa Andorra 2020	49,00%	Juliol 2018	-	100.000,00	49.000	1.840	803	(48.197)	(49.000)
Fundació Càmera Benemèrita Andorra 2020	100,00%	21/06/2019	-	2.886.295,20	2.886.295	1.780.487	1.780.487	(905.798)	(779.545)
Inversions financeres procedents de préstecs									
Aula T.C. Crèdit Andorra					104.572	-	-	-	(18.652)
Aula T.C. Banc Sabadell d'Andorra, SA					12.849	-	-	-	(18.652)
Inversions financeres procedents de donacions									
Centre d'Acolliment d'Infants la Gavarneta					206.672	-	-	-	-
Inversions financeres amb garanties									
Antibanc de París					41.400	-	-	-	-
Altres inversions financeres									
Banc Desenvolupament Consell d'Europa					710.750	-	-	-	-
TOTAL					58.298.241	366.776.476	393.876.739	(1.917.197)	

Font: Govern
(Imports en euros)

Valors representatius de deute a llarg termini:

Descripció	Saldo 31/12/2020	Saldo 31/12/2019	Variació absoluta	Variació relativa
Valors representatius de deutes a llarg termini	157.000	157.000	-	-
Fons Monetari Internacional	41.875.366	-	41.875.366	-
Total	42.032.366	157.000	41.875.366	26.672,21%

Font: Elaboració pròpia a partir d'informació del Govern
(Imports en euros)

De la revisió realitzada en destaquen les següents observacions:

Deteriorament dels crèdits a llarg termini

El 15 de març de 2018 el Govern va atorgar un préstec a l'Agència Estatal de Resolució d'Entitats Bancàries (AREB) amb venciment en data 15 de març de 2020, de fins a un màxim de 20.022.376 euros, de 16.447.402 euros, el qual venia a cobrir l'import no atès al venciment de la pòlissa de crèdit atorgada anteriorment. Posteriorment, a la data indicada, el venciment del préstec s'ha fixat el dia 19 d'octubre de 2021. Atenent a l'origen i imports dels recursos dels quals disposa l'AREB es qüestiona la recuperabilitat per part del Govern d'aquest dret, ja que la seva

recuperació resta subjecte a la materialització de la venda d'actius per part del prestatari.

Aportació Fundació Cimera Iberoamericana Andorra 2020

El Govern ha aportat en l'any 2020 la quantitat de 1.907.750 euros a la Fundació Cimera Iberoamericana la qual ha considerat inversió financera.

Atès que les aportacions dels patrons a les fundacions no atorguen cap dret econòmic sobre el patrimoni i els resultats d'aquestes, les aportacions s'han de tractar com a despeses de l'exercici en què es materialitzen i no com a inversions financeres, independentment que l'haver resultant de la liquidació dels seus actius i passius, un cop autoritzat pel Protectorat, s'apliqui a Govern.

Per aquest motiu, els actius i el resultat de l'exercici es troben sobrevalorats per aquest import.

2.3.6. Propietats d'inversió

El quadre de moviments d'aquest epígraf es resumeix de la següent manera:

	Saldo a 31/12/2019	Adicions	Baixes	Traspassos	Saldo a 31/12/2020
Cost					
Inversions en construccions	381.123	-	-	-	381.123
Total	381.123	-	-	-	381.123
Depreciació Acumulada					
Amortització acumulada d'inversions en construccions	(228.716)	(7.622)	-	-	(236.339)
Total	(228.716)	(7.622)	-	-	(236.339)
Deteriorament					
Total	-	-	-	-	-
Valor net comptable	152.406	(7.622)	-	-	144.784

Font: Govern
(Imports en euros)

2.3.7. Propietat, planta i equipament

Els moviments d'aquest epígraf es resumeixen de la següent manera:

	Saldo a 31/12/2019	Ajustaments	Saldo 31/12/2019 ajustat	Adicions	Baixes	Traspassos	Regularitzacions	Saldo a 31/12/2020
Cost								
Terrenys i béns naturals	165.615.279	425.517	166.040.796	297.615	(362.427)	-	(1)	165.976.164
Construccions	315.521.390	-	315.521.390	320.666	(663.400)	36.171.322	(1)	353.350.179
Infraestructures	752.439.406	-	752.439.406	1.067.452	-	6.624.256	(1)	760.351.113
Maquinària i utilatge	14.672.656	-	14.672.656	512.476	(450)	57.122	-	15.241.806
Instal·lacions tècniques i altres instal·lacions	124.990.166	-	124.990.166	134.085	-	1.630.430	-	126.754.701
Mobiliari	19.252.307	-	19.252.307	1.303.641	(99.661)	30.950	-	20.467.436
Equips per a processos d'informació	7.659.327	-	7.659.327	197.270	(1.542)	7.100	1	7.662.156
Elements de transport	17.366.153	-	17.366.153	927.614	(1.131.223)	-	(1)	17.164.743
Altres propietat, planta i equipament	1.750.673	-	1.750.673	64.579	-	-	(29)	1.615.422
Adaptació de terrenys i béns naturals. Propietat, planta i equipament	-	-	-	-	-	-	-	-
Construccions en curs. Propietat, planta i equipament	27.791.970	-	27.791.970	12.470.015	-	(37.726.642)	-	2.533.143
Infraestructures en curs	11.743.574	-	11.743.574	13.294.939	(5.750.493)	(6.766.251)	-	12.498.769
Instal·lacions tècniques i altres instal·lacions en muntatge	1.344.477	-	1.344.477	1.146.645	-	(2.212.661)	-	260.461
Equips per a processos d'informació en muntatge	-	-	-	9.535	-	-	-	9.535
Total	1.460.149.598	425.517	1.460.575.115	31.769.335	(8.069.196)	(8.575)	(30)	1.484.326.649
Depreciació Acumulada								
Amortització acumulada de construccions	(66.405.159)	-	(66.405.159)	(6.356.609)	197.103	-	-	(62.566.665)
Amortització acumulada d'infraestructures	(376.342.771)	-	(376.342.771)	(19.713.376)	-	-	(1)	(396.056.147)
Amortització acumulada de maquinària i utilatge	(8.467.621)	-	(8.467.621)	(1.140.672)	420	-	(1)	(9.608.274)
Amortització acumulada d'instal·lacions tècniques i altres instal·lacions	(76.276.914)	-	(76.276.914)	(6.703.372)	-	-	(1)	(82.980.286)
Amortització acumulada de mobiliari	(14.514.672)	-	(14.514.672)	(764.391)	99.661	-	(1)	(15.199.604)
Amortització acumulada d'equips per a processos d'informació	(5.311.515)	-	(5.311.515)	(632.619)	1.542	-	(5)	(5.942.797)
Amortització acumulada d'elements de transport	(13.630.439)	-	(13.630.439)	(630.065)	1.115.774	-	(1)	(13.144.749)
Amortització acumulada d'altres propietat, planta i equipament	(1.473.615)	-	(1.473.615)	(94.934)	-	-	(1)	(1.568.749)
Total	(584.423.306)	-	(584.423.306)	(36.058.456)	1.414.900	-	(9)	(619.067.271)
Deteriorament								
Deteriorament de valor de terrenys i béns naturals	(15.576.654)	-	(15.576.654)	-	-	-	-	(15.576.654)
Total	(15.576.654)	-	(15.576.654)	-	-	-	-	(15.576.654)
Valor net comptable	860.147.638	425.517	860.573.155	(4.289.122)	(6.594.696)	(8.575)	(38)	849.680.724

Font: Govern
(Imports en euros)

De la revisió realitzada de l'àrea es destaquen les següents incidències:

Principi d'especialitat qualitativa en la determinació del concepte d'inversió

D'acord amb el principi pressupostari d'especialitat qualitativa, recollit per la LGFP, les consignacions pressupostàries s'han de destinar al finançament de despeses que s'atinguin a la naturalesa de la corresponent partida pressupostària.

De la revisió efectuada, s'ha posat de manifest l'existència de diferents transaccions a les quals se'ls ha donat el tractament pressupostari d'inversions i que, atenent a la seva naturalesa econòmica, s'haurien d'haver considerat com a despeses corrents les quals no s'han registrat com a propietat, planta i equipament de la comptabilitat financera, quan els criteris per a ser considerat inversió, en l'àmbit pressupostari, i propietat, planta i equipament o actius intangibles des del punt de vista comptable, són coincidents.

D'acord amb l'anterior, els imports que s'han finançat a través de partides del capítol d'inversions i que s'han carregat a comptes de despesa del compte del rendiment financer, en l'exercici 2020, ascendeixen a un total de 434.345 euros, corresponents a liquidacions enregistrades en el Capítol VI relacionades amb reposicions i millores en l'immobilitzat, les quals no s'han activat, segons el següent detall:

Compte de despesa	Reposició/millora	Import
621	Arrendaments i cànons	2.090
622	Reparacions i conservació	58.513
628	Subministraments	2456
629	Comunicacions i altres serveis	320.817
651	Subvencions de capital	50.469
Total		434.345

Font: Elaboració pròpia a partir d'informació del Govern
(Imports en euros)

2.3.8. Actius intangibles

El detall del càlcul és el següent:

		Saldo a 31/12/2019	Adicions	Baixes	Traspassos	Saldo a 31/12/2020
Cost	Propietat industrial i intel·lectual	2.857.997	82.154	-	266.141	3.206.293
	Aplicacions informàtiques	29.341.551	854.674	-	517.137	30.713.362
	Inversions sobre actius utilitzats en règim d'arrendament o cèdits	136.327	2.263	-	-	138.590
	Avançaments per a immobilitzacions intangibles	524.435	1.859.791	-	(774.704)	1.609.523
	Total	32.860.311	2.798.883	-	8.575	35.667.768
Depreciació Acumulada	Amortització acumulada de propietat industrial i intel·lectual	(2.550.970)	(139.711)	-	-	(2.690.681)
	Amortització acumulada d'aplicacions informàtiques	(21.030.163)	(3.456.759)	-	-	(24.486.923)
	Amortització acumulada d'inversions sobre actius utilitzats en règim d'arrendament	(58.705)	(36.824)	-	-	(95.529)
	Total	(23.639.839)	(3.633.294)	-	-	(27.273.133)
Deteriorament	Total	-	-	-	8.575	-
	Valor net comptable	9.220.472	(834.411)	-	8.575	8.394.636

Font: Govern
(Imports en euros)

2.3.9. Comptes a pagar

El desglossament de l'epígraf de comptes a pagar segons l'estat de situació financera retut es resumeix en el quadre següent:

Comptes a pagar	31/12/2019	31/12/2020
Altres creditors no pressupostaris	3.631.541	3.612.697
Cobraments pendents d'aplicació	4.915.973	1.059.201
Creditors per devolució d'ingressos i altres minoracons	21.402.911	20.590.025
Creditors per IGI suportat	56.775	56.723
Creditors per obligacions reconegudes. Pressupost de despeses corrent	40.091.389	44.095.869
Creditors per operacions pendents d'aplicar a pressupost	10.175.506	6.543.573
Organismes de previsió social, creditors	18.000.263	22.681.266
Tresor públic, creditor per diversos conceptes	247.690	270.295
Creditors per obligacions reconegudes. Pressupostos de despeses tancades	749.873	343.809
Total	99.271.922	99.253.459

Font: Govern
(Imports en euros)

2.3.10. Passius financers corrents

El desglossament de l'epígraf de passius financers passius corrents es resumeix en el quadre següent:

Descripció	Saldo a 31/12/2020	Saldo a 31/12/2019	Variació absoluta	Variació relativa
Passius corrents				
Deutes a curt termini amb entitats de crèdit	105.458.340	20.841.669	84.616.671	406,00%
Deutes a curt termini amb entitats de crèdit	105.458.340	20.841.669	84.616.671	406,00%
Deutes representats en altres valors negociables a curt termini	124.378.750	321.337.750	-196.959.000	-61,29%
Altres valors negociables al cost amortitzat	124.378.750	321.337.750	-196.959.000	-61,29%
Dipòsits rebuts a curt termini	2.152	2.152	-	-
Dipòsits rebuts a curt termini.	2.152	2.152	-	-
Fiances rebudes a curt termini	906.634	863.661	42.973	4,98%
Fiances rebudes a curt termini	906.634	863.661	42.973	4,98%
Interessos a curt termini de deutes amb entitats de crèdit	1.379.265	1.255.614	123.651	9,85%
Interessos a curt termini de deutes amb entitats de crèdit	1.379.265	1.255.614	123.651	9,85%
Deutes amb entitats del grup	2.972.184	2.730.324	241.860	8,86%
Deutes amb entitats del grup	2.972.184	2.730.324	241.860	8,86%
Proveïdors d'immobilitzat a curt termini	59.014	215.681	-156.667	-72,64%
Proveïdors d'immobilitzat a curt termini	59.014	215.681	-156.667	-72,64%
Interessos a curt termini d'emprèstits	3.495.480	3.972.223	-476.743	-12,00%
Interessos a curt termini d'emprèstits	3.495.480	3.972.223	-476.743	-12,00%
Total	238.651.819	351.219.074	-112.567.255	-32,05%

Font: Elaboració pròpia a partir d'informació del Govern
(Imports en euros)

2.3.11. Passius financers no corrents

El desglossament de l'epígraf passius financers no corrents es resumeix en el quadre següent:

Descripció	Saldo a 31/12/2020	Saldo a 31/12/2019	Variació absoluta	Variació relativa
Deutes amb entitats de crèdit a ll/t	80.492.711	104.973.989	-24.481.278	-23,32%
Deutes a llarg termini	41.875.366	-	41.875.366	-
Obligacions i bons a ll/t	794.512.200	470.000.000	324.512.200	69,05%
Deutes amb entitats del grup	20.908.093	23.880.277	-2.972.184	-12,45%
Proveïdors d'immobilitzat a ll/t	3.463	62.072	-58.609	-94,42%
Interessos a ll/t d'emprèstits i altres emissions anàlogues	-	-	-	-
Total	937.791.833	598.916.338	338.875.495	56,58%

Font: Elaboració pròpia a partir d'informació del Govern
(Imports en euros)

2.3.12. Endeutament

Es transcriu a continuació el compte d'endeutament formulat pel Govern:

Tipus d'endeutament	Endeutament 31/12/2019	Total formalitzat 31/12/2019	Endeutament 31/12/2020	Total formalitzat 31/12/2020
Bons, emissió 30/03/2017 v. 30/03/2022	250.000.000	250.000.000	250.000.000	250.000.000
Bons, emissió 29/05/2017 v. 29/05/2022	60.000.000	60.000.000	60.000.000	60.000.000
Bons, emissió 19/12/2019 v. 19/12/2022	150.000.000	150.000.000	150.000.000	150.000.000
Bons, emissió 13/04/2018 v. 13/04/2020	125.000.000	125.000.000	-	-
Bons, emissió 3/06/2019 v. 1/12/2020	100.000.000	100.000.000	-	-
Bons, emissió 17/10/2019 v. 17/10/2020	100.000.000	100.000.000	-	-
Bons, emissió 14/04/2020 v. 14/04/2022	-	-	125.000.000	125.000.000
Bons, emissió 2/06/2020 v. 2/06/2021	-	-	125.000.000	125.000.000
Bons, emissió 10/05/2020 v. 10/05/2022	-	-	20.000.000	20.000.000
Bons, emissió 14/10/20 v. 14/04/23	-	-	180.000.000	180.000.000
Polissa de crèdit sindicada 28/03/2012 v. 28/03/2022	27.420.749	34.446.030	-	34.446.030
Polissa de crèdit sindicada (concessió d'un préstec a l'AREB)	15.535.597	15.535.597	-	15.535.597
Polissa de crèdit sindicada 27/03/2020 v. 27/03/2021	-	-	-	50.000.000
Línia de crèdit Crèdit Agrícola (16/07/2020 a 16/07/2021)	-	-	100.000.000	100.000.000
Préstec finançament obres	62.859.311	62.859.311	77.551.051	77.551.051
Préstec Banc de desenvolupament del Consell d'Europa	-	-	6.400.000	6.400.000
Total	920.815.658	927.840.938	1.105.951.051	1.205.932.678

Font: Govern
(Imports en euros)

El detall de l'endeutament presentat per Govern és com segueix:

Deute públic a llarg termini

El detall a 31 de desembre dels imports que figuren als registres comptables en concepte de deutes a llarg termini amb entitats de crèdit i d'emissions de deute públic és el següent:

Descripció	Saldo a 31/12/2020	Saldo a 31/12/2019	Variació absoluta	Variació relativa
Deutes amb entitats de crèdit a ll/t	80.492.711	104.973.989	-24.481.278	-23,32%
Obligacions i bons a ll/t	794.512.200	470.000.000	324.512.200	69,05%
Total	875.004.911	574.973.989	300.030.922	52,18%

Font: Elaboració pròpia a partir d'informació del Govern
(Imports en euros)

Les característiques de l'endeutament a llarg termini són les següents:

a) Deutes amb entitats de crèdit a llarg termini amb un saldo a 31/12/2020 de 80.493 milers d'euros:

1. Contracte de préstec amb el Banc de Desenvolupament del Consell d'Europa d'un import disposat de 8.400 milers d'euros, i per un import formalitzat de 12.000 milers d'euros, de tipus d'interès de l'0,10%.

2. Préstec sindicat formalitzat el 6 de juliol de 2012, per 114.887 milers d'euros i amb un saldo pendent a data 31/12/2020 de 72.093 milers d'euros, destinat al finançament de les obres d'infraestructures viàries (Desviació de Sant Julià i Túnel dels Dos Valires).

b) Emissions del deute públic a llarg termini, en modalitat de bons cupó, amb un saldo en data 31/12/2020 de 794.512 milers d'euros:

1. Emissió de deute públic en la modalitat de bons cupó periòdic del 29 de maig de 2017, per un import de 60.000 milers d'euros, amb venciment el 29 de maig de 2022.

2. Emissió de deute públic en la modalitat de bons cupó periòdic del 30 de març de 2017, per un import nominal de 260.000 milers d'euros i venciment el 30 de març de 2022.

3. Emissió de deute públic en la modalitat de bons cupó periòdic del 19 de desembre de 2019, per un import nominal de 150.000 milers d'euros i venciment el 19 de desembre de 2022.

4. Emissió de deute públic en la modalitat de bons cupó periòdic del 14 d'abril de 2020, per un import nominal de 125.000 milers d'euros i venciment el 14 d'abril de 2022.

5. Emissió de deute públic en la modalitat de bons del 10 d'agost de 2020, per un import nominal de 19.960 milers d'euros i venciment el 10 d'agost de 2022.

6. Emissió de deute públic en la modalitat de bons del 14 d'octubre de 2020, per un import nominal de 179.552 milers d'euros i venciment el 14 d'octubre de 2022.

Deute públic a curt termini

El detall a 31 de desembre dels imports que figuren als registres comptables en concepte de deutes a curt termini amb entitats de crèdit i d'emissions de deute públic és el següent:

Descripció	Saldo a 31/12/2020	Saldo a 31/12/2019	Variació absoluta	Variació relativa
Deutes amb entitats de crèdit a c/t	105.458.340	20.841.669	84.616.671	406,00%
Obligacions i bons	124.378.750	321.337.750	-196.959.000	-61,29%
Int. de deutes amb entitats de crèdit a c/t	1.379.265	1.255.614	123.651	9,85%
Int. a curt termini d'emprèstits i altres emissions	3.495.480	3.972.223	-476.743	-12,00%
Total	234.711.835	347.407.256	-112.695.421	-32,44%

Font: Elaboració pròpia a partir d'informació del Govern
(Imports en euros)

Les característiques de l'endeutament a curt termini, són les següents:

- a) Deutes amb entitats de crèdit a curt termini amb un saldo a 31/12/2020 de 105.458 milers d'euros:
 1. Préstec sindicat formalitzat el 6 de juliol de 2012, per 114.887 milers d'euros i amb un saldo pendent a data 31/12/2020 de 5.458 milers d'euros, destinat al finançament de les obres d'infraestructures viàries (Desviació de Sant Julià i Túnel dels Dos Valires).
 2. Préstec en la modalitat de revolving formalitzat el 16 de juliol de 2020, d'un import disposat de 100.000 milers d'euros i pel mateix import formalitzat.
- b) Emissions del deute públic a curt termini, en modalitat de bons cupó zero, amb saldo en data 31/12/2020 de 124.379 milers d'euros i venciment el 2 de juny de 2021.

De la revisió d'aquest apartat i del quadre d'endeutament retut per l'entitat en deriven les observacions següents:

Endeutament formalitzat pendent d'aplicar a la seva finalitat

El Govern disposa de finançament formalitzat i ingressat, provinent principalment de l'endeutament, la destinació del qual eren diferents inversions i despeses, de les quals, a la data de l'informe, l'execució no s'ha completat, sent el seu import total de 17.020.829 euros, considerant les previsions de l'entitat. El detall és el següent:

- Per la Llei 3/2008, de 8 d'abril, s'aprovà un crèdit extraordinari de 20.489.763 euros pel finançament de les "obres d'execució i posterior conservació i manteniment d'una galeria de serveis i evacuació paral·lela al Túnel d'Envalira", a finançar amb endeutament. Atenent a l'execució del projecte, resta pendent d'aplicació la quantitat de 12.916.756 euros.
- La Llei 18/2008, de 3 d'octubre, aprovà el crèdit extraordinari pel finançament de les despeses derivades de l'execució dels projectes relatius a les obres dels trams 3 i 4 de la desviació de Sant Julià per un import de 44.100.000

euros, la qual figura com pendent d'aplicació al tancament de l'exercici per un import de 1.401.814 euros d'acord a les previsions de l'entitat.

- La Llei 21/2008, del 30 d'octubre, aprovà el crèdit extraordinari per finançar i regularitzar la situació econòmicoadministrativa de diverses despeses derivades de l'execució de projectes relatius a les obres de la perforació, del revestiment i de l'enllaç oest del Túnel dels Dos Valires per import de 41.318.859 euros dels quals 22.781.305 euros per a l'exercici 2008 i 18.537.554 euros amb caràcter plurianual per a l'exercici 2010. Es considera afectada i pendent d'execució una quantia de 2.702.259 euros d'acord amb les previsions de l'entitat.

2.3.13. Provisions a llarg termini

El detall d'aquest epígraf és el següent:

Provisions a llarg termini	31/12/2019	Dotació	Aplicació	Ajust	31/12/2020
Provisió per retribucions a llarg termini al personal	156.662.432	14.219.463	(6.071.997)	337.418.295	502.445.193
Provisió a llarg termini per a responsabilitats	21.959.477	367.547	(6.151.757)	0	16.175.268
Total	178.621.909	14.587.010	(12.223.754)	337.418.295	518.623.460

Font: Govern
(Imports en euros)

De la revisió d'aquest apartat en deriven les observacions següents:

Provisió per retribucions a llarg termini al personal

Per la Llei 23/2014 qualificada de creació i regulació del pla de pensions de la funció pública, modificada per la Llei 29/2018, es constitueix un fons de pensions de la funció pública que adopta el sistema d'aportació definida.

No obstant l'anterior, la Llei reconeix prestacions complementàries a càrrec de Govern, al marge del pla de pensions de la funció pública, a favor dels treballadors públics que estaven inclosos dins del sistema de previsió de prestació definida vigent fins l'entrada en vigor de la Llei i en els termes que aquesta regula i reconeix la possibilitat a funcionaris amb uns determinats anys de servei i també a aquells amb una edat propera a la jubilació obligatòria, a sol·licitar i obtenir una prestació de jubilació voluntària.

El valor actual actuarial de les obligacions concretes pel Govern amb el personal indicat al paràgraf anterior ha estat quantificat en 502.445.193 euros com a conseqüència d'un estudi de valoració efectuat per un expert independent, amb efectes a 31 de desembre de 2020. En relació a l'ajust efectuat cal veure el que s'assenyala a la nota 2.3.15.

D'acord amb l'estudi, i referint-se exclusivament al personal indicat, els pagaments a càrrec del pressupost general superen els 6 milions d'euros anuals incrementant-se anualment arribant a duplicar-se d'aquí a deu anys i triplicant-se al cap de quinze anys.

Per atendre en el futur aquests compromisos, els quals s'han meritat durant els exercicis passats, el Govern no ha generat recursos ni disposa d'actius per atendre'ls

pel que s'hauran de suportar amb càrrec als ingressos pressupostaris d'exercicis futurs.

Enregistrament de contingències com a provisions

Les normes comptables diferencien entre provisions i contingències, de manera que les primeres són obligacions presents que es poden quantificar de manera fiable i que existeix una probabilitat que requerirà la sortida de recursos; mentre que la contingència és una obligació possible que, o bé està mancada d'algun dels requisits anteriors, o bé requereix, per a que es doni o no, de fets incerts futurs que no estan totalment sota el control de l'entitat.

D'acord amb la NICSP 19, procedeix la dotació de la provisió en aquells casos que es més probable que improbable que existeixi una obligació present com a conseqüència d'una resolució desfavorable del litigi, mentre que en els casos que la resolució desfavorable és possible (més improbable que probable) o sent probable l'import no es pot estimar amb fiabilitat, s'ha de revelar la informació corresponent en les notes explicatives.

El Govern té litigis oberts per import, d'almenys, 440.677.484 euros dels quals atorga alguna probabilitat de resolució desfavorable a litigis per import de 279.395 euros i qualifica possible de resolució desfavorable litigis per import de 12.178.705 euros i molt possible litigis per import de 29.000 euros. Amb tot, Govern ha estimat la provisió de responsabilitats, a 31 de desembre de 2020 per l'import total dels litigis que atorga alguna probabilitat o possibilitat de resolució desfavorable, 12.487.100 euros. Així mateix ha informat aquest import en la nota 25.b) de les notes explicatives la qual hauria d'incloure la informació relativa a les contingències.

S'observa, per tant, que el criteri seguit pel Govern no s'ajusta estrictament a les normes comptables pel que es recomana que es diferenciï entre provisions i contingències, que es reconegui el passiu derivat de les primeres i s'inclogui a les notes als estats financers el detall de la informació que requereixen les normes comptables del sector públic.

2.3.14. Provisions a curt termini

El detall d'aquest epígraf és el següent:

Provisions a curt termini	31/12/2019	Dotació	Aplicació	31/12/2020
Provisió per retribucions a curt termini	0	4.290.440	0	4.290.440
Provisió a curt termini per a responsabilitats	0	19.779.352	(1.550.360)	18.228.992
Total	0	24.069.792	(1.550.360)	22.519.432

Font: Govern
(Imports en euros)

2.3.15. Actius nets/patrimoni

	Capital aportat	Altres reserves	Resultats acumulats (estalvi o desestalvi)	Resultat de l'exercici	Total
Saldo a 31 de desembre de 2018	130.251.764	50.000.000	(313.236.854)	(18.151.523)	(151.136.613)
Ajustaments per correccions d'exercicis anteriors	-	-	-	-	-
Saldo a 1 de gener del 2018 reexpressat	130.251.764	50.000.000	(313.236.854)	(18.151.523)	(151.136.613)
Ajustaments no reexpressats	-	-	(3.822.668)	-	(3.822.668)
Canvis en els actius nets/patrimoni per al 2019	-	-	-	-	-
Traspàs del resultat 2018	-	-	(18.151.523)	18.151.523	-
Total canvis en els actius nets/patrimonials al 2019	-	-	(18.151.523)	18.151.523	-
Resultat estalvi/(desestalvi) del període	-	-	-	2.141.480	2.141.480
Saldo a 31 de desembre de 2019	130.251.764	50.000.000	(335.211.045)	2.141.480	(152.817.801)
Ajustaments per correccions d'exercicis anteriors	-	-	-	-	-
Saldo a 1 de gener del 2020 reexpressat	130.251.764	50.000.000	(335.211.045)	2.141.480	(152.817.801)
Ajustaments no reexpressats	-	-	(336.012.379)	-	(336.012.379)
Canvis en els actius nets/patrimoni per al 2020	-	-	-	-	-
Traspàs del resultat 2019	-	-	2.141.480	(2.141.480)	-
Total canvis en els actius nets/patrimonials al 2020	-	-	2.141.480	(2.141.480)	-
Resultat estalvi/(desestalvi) del període	-	-	-	(161.200.788)	(161.200.788)
Saldo a 31 de desembre de 2020	130.251.764	50.000.000	(669.081.944)	(161.200.788)	(650.030.968)

Font: Govern
(Imports en euros)

De la revisió d'aquest apartat s'han posat de manifest les següents observacions:

Ajustaments no reexpressats

Dins els ajustament no reexpressats de l'any 2020 s'inclou la pèrdua actuarial de la provisió per retribucions a llarg termini al personal amb contrapartida a resultats d'exercicis anteriors per import de 341.535 milers d'euros. En l'estat de situació financera i en l'estat de canvis en el patrimoni net l'import de la pèrdua actuarial s'ha de reconèixer com a reserves.

Així mateix, els ajustament no reexpressats també inclouen l'import de 8.095.237 euros, corresponents a l'excés de quota diferencial de l'impost sobre societats liquidada en el pressupost 2020 sobre la previsió d'ingressos meritats a 31 de desembre de 2019, i l'import de 100.192 euros, corresponent a l'excés de previsió d'ingressos meritats a 31 de desembre de 2019 de l'impost de la renda sobre la quota diferencial liquidada en el pressupost 2020. Atès que les diferències indicades no han estat degudes a un error per no haver utilitzat, o no haver-ho fet adequadament, informació fiable que estava disponible quan es van elaborar els estats financers de 2019 i que Govern podria haver obtingut i tingut en compte, els imports anteriors s'haurien d'haver reconegut en l'estat del rendiment financer de 2020.

2.3.16. Resultats extraordinaris

El detall dels resultats extraordinaris en l'exercici és com segueix:

Pèrdues i despeses extraordinàries

Descripció	Saldo 31/12/2020	Saldo 31/12/2019	Variació absoluta	Variació relativa
Despeses excepcionals	-6.578,34	18.092,00	-24.670,34	-136,36%
Pèrdues procedents de propietat, planta i equipament	471.152,00	14.192,00	456.960,00	3.219,84%
Total	464.573,66	32.284,00	432.289,66	1.339,02%

Font: Elaboració pròpia a partir d'informació del Govern
(Imports en euros)

Beneficis i ingressos extraordinaris

Descripció	Saldo 31/12/2020	Saldo 31/12/2019	Variació absoluta	Variació relativa
Altres ingressos	463.557	823.800	-360.243	-43,73%
Beneficis procedents de propietat, planta i equipament	5.441	10.000	-4.559	-45,59%
Excés de provisions	5.432.293	497.570	4.934.723	991,76%
Ingressos excepcionals	615.111	103.342	511.769	495,22%
Ingressos per arrendaments	82.363	126.314	-43.951	-34,80%
Reintegraments	986.702	5.267.930	-4.281.228	-81,27%
Reversió del deteriorament de crèdits	9.776.498	30.009.826	-20.233.328	-67,42%
Reversió del deteriorament de participacions i valors representatius de deute	-	81.717	-81.717	-100,00%
Total	17.361.966	36.920.499	-19.558.533	-52,97%

Font: Elaboració pròpia a partir d'informació del Govern
(Imports en euros)

2.4. Estat del romanent de tresoreria

El càlcul del romanent de tresoreria retut per l'entitat en l'exercici presenta el següent detall:

Conceptes	31/12/2019	31/12/2020
1 (+) Drets pendents de cobrament	70.581.375	61.248.706
(+) del pressupost corrent	63.327.383	58.233.925
(+) de pressupostos tancats	72.920.229	75.974.313
(+) d'operacions no pressupostàries	647.886	1.217.613
(-) de cobrament dubtós	(66.314.123)	(74.177.144)
(-) drets cobrats pendents d'aplicació definitiva		
2 (-) Obligacions pendents de pagament	99.271.922	99.253.459
(+) del pressupost corrent	61.494.300	64.685.894
(+) de pressupostos tancats	749.873	343.809
(+) d'operacions no pressupostàries	26.852.243	27.680.182
(-) obligacions pagades pendents d'aplicació definitiva	10.175.506	6.543.573
3 (+) Fons líquids	19.580.958	104.934.268
I Romanent de tresoreria afectat	17.738.400	21.046.900
II Romanent de tresoreria no afectat	(26.847.989)	45.882.614
III Romanent de tresoreria total (1-2+3)=(I+II)	(9.109.589)	66.929.515

Font: Govern
(Imports en euros)

La composició del romanent de tresoreria afectat a 31 de desembre de 2020 és la següent:

Romanent de tresoreria afectat	31/12/2019	31/12/2020
Complement jubilació i millores socials de funcionaris de Duana	753.924	764.573
Compte de compensació Govern (0,10% del total de despeses liquidades del pressupost, d'acord amb l'article 19 de la Llei 32/2014, del 27 de novembre, de sostenibilitat de les finances públiques i d'estabilitat pressupostària i fiscal.	1.784.476	512.327
Pla de pensions	15.200.000	19.770.000
Total romanent de tresoreria afectat	17.738.400	21.046.900

Font: Govern
(Imports en euros)

De la revisió d'aquest apartat es desprenen les següents observacions:

Càlcul del romanent de tresoreria

El Govern ha constituït pressupostàriament un dipòsit de 81.045.566 euros de recursos provinents de l'endeutament formalitzat per atendre les despeses derivades de la situació d'emergència sanitària i que no s'havien aplicat al 2020.

No obstant l'anterior, en el càlcul del romanent de tresoreria els fons anteriors han estat considerats com fons líquids quan, en haver-se constituït pressupostàriament el

dipòsit indicat no era procedent fer-ho, pel que el romanent de tresoreria estaria sobrevalorat en el referit import.

Per altra part, ha inclòs en els pendents de pagament pressupostaris l'import dels interessos meritats no vençuts a data de tancament de l'exercici, per import de 4.484.553 euros, com es descriu a l'apartat 2.2.11. Atès que aquests pendents de pagament haurien de tenir el seu origen en el moment en què aquestes despeses es liquidin en el pressupost, no poden ser considerats pendents de pagament del Romanent de tresoreria, pel que aquest estaria infravalorat en referit import.

Obligacions pendents d'aplicació definitiva

Les obligacions pendents de pagament inclouen l'import de 6.543.573 euros, que corresponen a despeses meritades a 31 de desembre de 2020 i pendents de pagament que no s'han liquidat en el pressupost. Aquestes despeses s'han de reflectir en l'estat del romanent de tresoreria de l'exercici en el qual es liquidin en el pressupost de despeses les obligacions de pagament corresponents. Amb tot, atès que aquestes despeses realitzades s'hauran de finançar amb recursos pressupostaris futurs es recomana informar-les en les notes explicatives detallant aquesta circumstància.

Romanent de tresoreria afectat

L'estat de romanent de tresoreria recull romanents de tresoreria afectats per import de 21.047 milers d'euros, que inclou 512 milers d'euros en concepte de compte de compensació liquidat pel Govern i les altres entitats, en aplicació de l'article 19 de la Llei 32/2014, de 27 de novembre, de sostenibilitat de les finances públiques i estabilitat pressupostària i fiscal. Així mateix, les obligacions pendents de pagament d'operacions no pressupostàries inclouen com a cobraments pendents d'aplicació l'import de 642 milers d'euros, també en concepte de compte de compensació.

D'altra banda, l'entitat va disposar d'ingressos finalistes els quals no s'han destinat a la finalitat que els va motivar. Així s'ha de considerar afectat el següent:

Llei	Descripció	Import
Llei 3/2008	Ingressos finalistes pendents d'aplicació finançament galeria de serveis Túnel d'Envalira	12.917
Llei 21/2008	Projecte 0027/2001 Túnel dels Dos Valires. Boca Oest Fase II	2.702
Llei 18/2008	Obres dels trams 3 i 4 de la desviació de Sant Julià de Lòria	1.402
Total		17.021

Font: Elaboració pròpia a partir de la informació facilitada per Govern
(Import en milers d'euros)

Cal esmentar que el Govern no ha aprovat de forma específica les anul·lacions que es van plasmar en l'exercici 2014 dels conceptes anteriorment esmentats derivats de les Lleis 3/2008, 18/2008 i 21/2008 d'un import total de 17.021 milers d'euros.

S'inclou dins les obligacions pendents de pagament d'operacions no pressupostàries l'import de 19.773.820 euros que corresponen a l'import pendent de traspassar al fons custodiat per l'entitat gestora i dipositària del pla de pensions de la funció pública contractat per Govern. Aquest import pendent de traspassar forma part de la tresoreria

de Govern i s'ha inclòs dins el romanent de tresoreria afectat. En conseqüència, el romanent de tresoreria afectat estaria sobrevalorat en l'import indicat.

Romanent de tresoreria no afectat

De les observacions que es detallen en els diferents apartats de l'informe en sorgeixen incidències que afecten el romanent de tresoreria retut. El detall és el següent:

Ajustos Romanent de Tresoreria	Creditors	Fons líquids	Efecte sobre el RT total	Afectat	Efecte sobre el RT no afectat
Interessos meritats no vençuts (nota 2.2.11)	-4.484.553	-	4.484.553	-	4.484.553
Obligacions pendents d'aplicació definitiva	-	-	6.543.573	-	6.543.573
Endeutament pendent d'aplicar a la seva finalitat (notes 2.3.9 i 2.4)	-	-	-	17.020.829	-17.020.829
Dipòsit constituït amb càrrec al pressupost	-	-81.045.566	-81.045.566	-	-81.045.566
Import pendent de traspasar (Fons de pensions)	-	-	-	-19.773.820	19.773.820
Fons de compensació	-	-	-	-512.327	512.327
Total	-11.028.126	-81.045.566	-70.017.440	-3.265.318	-66.752.122

Font: Elaboració pròpia a partir de la informació facilitada per Govern
(Import en milers d'euros)

De l'anterior se'n desprèn que el Romanent de tresoreria no afectat del Govern al 31 de desembre de 2020 era negatiu de 20.869.508 euros.

2.5. Contractació pública

De la revisió efectuada s'observen les incidències següents:

Registre de contractes

L'article 65 de la Llei de contractació pública de 9 de novembre de 2000, preveu la necessitat de crear un registre de contractes d'accés públic. A la data del present informe, no s'ha trobat constància de que aquest registre hagi estat creat.

D'altra banda, l'entitat no disposa d'un sistema de comprovacions sobre si el registre de contractes recull la integritat dels contractes vigents conciliats amb la comptabilitat pressupostària.

Adjudicacions directes sense justificació o justificació no adequada a la LCP

Per acord de govern de data 1 d'abril de 2020 es va aprovar l'adjudicació directa dels contractes d'assegurances pel període de l'1 de gener de 2020 fins el 30 d'abril de 2020, que es relacionen a continuació:

- Contracte per la prima de responsabilitat civil 2020, adjudicat a la Companyia Andorrana d'Assegurances per un import de 116.187 euros.
- Contracte per la prima d'accidents 2020, adjudicat a la Companyia Andorrana d'Assegurances per import de 116.748 euros.

- Contracte per la prima d'automòbils 2020, adjudicat a la Companyia Andorrana d'Assegurances per un import de 65.986 euros.
- Contracte per la prima multirisc 2020 adjudicat a la Companyia Andorrana d'Assegurances per un import de 62.963 euros.
- Contracte per la prima robatori 2020, adjudicat a la Companyia Andorrana d'Assegurances per import de 6.128 euros.
- Contracte per la prima d'assistència a persones robatori 2020, adjudicat a la Companyia Andorrana d'Assegurances per import de 2.240 euros.
- Contracte per la prima d'assistència a vehicles 2020, adjudicat a la Companyia Andorrana d'Assegurances per import de 1.540 euros.

Per a l'adjudicació directa dels contractes anteriors es va argumentar per la decisió de posposar uns mesos la convocatòria del concurs per garantir la contractació en les millors condicions. Aquesta argumentació no s'adequa als supòsits previstos en l'article 46.2 de la Llei de la Contractació Pública per a l'adjudicació directa dels contractes.

Formalització de l'autorització i compromís de la despesa amb posterioritat

S'ha iniciat l'execució dels contractes sense haver formalitzat prèviament l'autorització i compromís de despesa, contravenint l'article 12 de la Llei del pressupost per a l'exercici 2020 i l'article 31 de la LGFP. Aquesta incidència s'ha observat en els contractes següents:

- Contractes per les primes d'assegurances adjudicats per acord de Govern de data 1 d'abril a la Companyia Andorrana d'Assegurances.
- Contracte d'assessorament jurídic i de redacció de la normativa necessària per crear el fons públic-privat de l'habitatge, vinculat a l'Institut Nacional de l'Habitatge d'Andorra, adjudicat per acord de Govern de data 3 de juny de 2020 a Cases & Lacambra, SLU.
- Contracte de subministrament de gasoil de calefacció per als serveis del Govern, les entitats parapúbliques i les societats públiques participades pel Govern, per a l'any 2020, adjudicat per acord de Govern de data 27 de novembre de 2019. Tal com consta en l'expedient de contractació, al ser una despesa de l'any 2020 s'ha de licitar sense l'autorització de despesa corresponent.

D'altra banda, s'han sol·licitat ofertes sense haver-se formalitzat l'autorització de la despesa corrent, contravenint l'article 12 de la Llei del pressupost per a l'exercici 2020 i l'article 31 de la LGFP. Aquesta incidència s'ha observat en el contracte següent:

- Treballs de redacció i direcció del projecte de condicionament d'uns espais situats a l'edifici de Les Columnes, al Centre de Formació d'Adults, adjudicat pel Ministeri d'Ordenament Territorial en data 21 d'octubre de 2020.

Manca de garantia provisional

El Plec de bases regulador del contracte dels “treballs de reparació de barreres de seguretat a la CG-2, zona de les bordes d’Envalira” no contempla la constitució de la garantia provisional. Aquest fet que contravé l’article 66 de la LCP.

Manca d’aprovació del Plec de Bases

El Plec de bases regulador del contracte dels “treballs de reparació de barreres de seguretat a la CG-2, zona de les bordes d’Envalira” no ha estat prèviament aprovat pel Govern. Aquest fet contravé l’article 12 de la LCP.

Acta de recepció dels subministraments

Els articles 45 i 47 de la LCP reclamen que l’Administració manifesti la seva conformitat als béns i serveis rebuts mitjançant la formalització d’una acta de recepció. L’Administració general no té la pràctica de formalitzar el referit document sent substituïda per la signatura d’un responsable en la factura o altre document mercantil.

Es recomana que s’estableixin procediments que donin compliment als requeriments normatius indicats anteriorment regulant, com a mínim, el sentit, abast i responsabilitat que comporta la signatura abans indicada.

Verificació de la legitimació per a contractar amb l’entitat

Pel que respecta als licitadors, l’entitat avalua la legitimitat per a contractar mitjançant l’obtenció d’una declaració genèrica responsable de no trobar-se en cap causa que ho impedeixi. Aquest procediment pot ser considerat poc eficaç, pel que es recomana que es requereixi una declaració explícita i responsable dels empresaris conforme no es troben en cap dels supòsits tipificats, a més dels que deriven de l’article 7 de la LCP, els regulats al Capítol primer i quart dels delictes contra la funció pública de la Llei qualificada del codi penal; així com dur a terme consultes en registres públics.

De la mostra de contractes seleccionada, s’ha observat que en el contracte dels “treballs de reparació de barreres de seguretat a la CG-2, zona de les bordes d’Envalira” no consta la declaració genèrica de l’adjudicatari de no trobar-se en cap causa que impedeixi la seva legitimitat per contractar.

Pel que respecta els integrants de l’òrgan de contractació, la intervenció va dictar una nota amb data 2 d’octubre de 2020, indicant que els membres constituents de les meses de contractació han de signar una declaració jurada conforme no es troben en cap dels supòsits tipificats a l’article 115 del Codi de l’Administració i als relatius als delictes contra la funció pública regulats al títol XXI, capítols primer i quart, de la Llei 6/2005, del 21 de febrer, qualificada del Codi Penal i que aquest document formarà part de l’acta de licitació i es guardarà conjuntament.

De la mostra de contractes seleccionada, s'ha observat que no consta la declaració jurada en els contractes que s'han licitat posteriorment a la nota de la intervenció esmentada anteriorment, que es relacionen a continuació:

- Contracte 2020-01664, "Serveis gestionats del centre d'operacions de seguretat del Departament de Sistemes d'Informació".
- Contracte 2020-01994, "Lot 2 Migració de la base de dades SAP R3 a SAP HANA".
- Contracte 2020-00352, "Canvi canonades vestuaris".
- Contracte 2020-00338, "Llicenciament de SAP HANA i migració de la base de dades SAP".
- Contracte 2020-00279, "Altia DSI-0016-2020 Llicència Outsystems".
- Contracte 2020-00254, "DXC Tech. Lot 1/lot4 DSI 0013-2020".

2.6. Sostenibilitat de les finances públiques i d'estabilitat pressupostària i fiscal

Els objectius de sostenibilitat financera, estabilitat pressupostària i fiscal per a l'exercici 2020 foren publicats al Butlletí Oficial del Principat d'Andorra núm. 92/2019 de data 25 d'octubre de 2019. Els transcrivim a continuació:

- En relació a l'objectiu d'endeutament, el 33,7% del producte interior brut expressat en termes nominals.
- En relació a l'objectiu de despesa màxima permesa, en l'import de 470.555.383 euros.
- En relació a l'objectiu de la despesa corrent o de funcionament, una taxa de creixement del 3,2%.
- En relació a l'objectiu del pes de la tributació directa sobre el total d'impostos directes i indirectes una ràtio del 38,9%.

El Tribunal de Comptes, el 30 d'octubre de 2019, va informar favorablement del marc pressupostari general previ, que presenta l'Administració general relatiu al mandat que comprèn els exercicis 2020 a 2023.

El Consell General en la seva sessió del dia 12 de desembre de 2019 va aprovar el Marc pressupostari de l'Administració general de l'Estat per al temps corresponent al mandat 2020-2023.

Els objectius de sostenibilitat financera, estabilitat pressupostària i fiscal per a l'exercici 2020 es van actualitzar en el decurs de l'exercici. La darrera actualització dels objectius va ser publicada al Butlletí Oficial del Principat d'Andorra núm. 115/2020 de 30 de setembre de 2020, d'acord amb el pla d'equilibri actualitzat del pressupost extraordinari destinat a finançar les despeses derivades de la situació d'emergència sanitària causada per la pandèmia del SARS-CoV-2 lliurat al Tribunal en data 30 de setembre de 2020 (en endavant PEF3). Transcrivim a continuació els objectius actualitzats:

- En relació a l'objectiu d'endeutament, el 43,9% del producte interior brut expressat en termes nominals.
- En relació a l'objectiu de despesa màxima permesa, en l'import de 515.456.472 euros.
- En relació a l'objectiu de la despesa corrent o de funcionament, una taxa de creixement del 16,7%.
- En relació a l'objectiu del pes de la tributació directa sobre el total d'impostos directes i indirectes una ràtio del 39,3%.

Segons l'apartat 2.3.12 d'aquest informe, l'endeutament d'acord amb l'article 12 de la LSEPF és del 43,7 % del producte interior brut expressat en termes nominals, inferior a l'objectiu publicat, i inferior al límit establert en el PEF3.

Pel que fa a la despesa màxima permesa, establerta en l'article 15 de la LSEPF, l'import liquidat ha estat de 503.133.636 euros, inferior a l'objectiu publicat, i inferior al límit establert en el PEF3.

L'Administració general ha liquidat una despesa corrent o de funcionament, d'acord amb l'article 16 de la LSEPF del 14,5%, inferior a l'objectiu publicat, i inferior al límit establert en el PEF3.

Pel que respecta al pes de la tributació directa sobre el total d'impostos directes i indirectes, d'acord amb l'article 20 de la LSEPF, la ràtio calculada és del 44,2% superior a l'objectiu publicat, i superior al límit establert en el PEF3.

De la revisió de l'àrea es posen de manifest les incidències següents:

Avaluació del principi d'eficiència en la gestió dels recursos públics

La LSEPF determina l'eficiència com un dels principis bàsics que ha de regir la gestió dels recursos públics.

Per avaluar el grau d'acompliment d'aquest principi, la Llei preveu que l'Administració pública es doti d'un instrument de control, en forma d'auditoria sobre la gestió econòmica realitzada en cadascun dels mandats polítics, preveient que els seus requisits i continguts es fixin de forma reglamentària.

No obstant l'anterior el Tribunal no ha rebut les referides auditories a la conclusió del mandat polític 2016-2019 del Govern, contravenint l'article 8.4 de la LSEPF.

2.7. Altres aspectes a destacar

Així mateix, de la revisió efectuada s'han observat els següents aspectes a mencionar:

Economicitat i eficiència de la despesa pública

L'article 36 de la LGFP estableix com a finalitats de la gestió de la despesa pública, a més dels pretesos en les actuacions que s'impulsen, els objectius d'economicitat i eficiència, establint per a la seva supervisió i mesura els controls pressupostaris de

legalitat, oportunitat econòmica, control financer, control d'eficàcia i control polític. En relació a la mesura i control dels objectius indicats, així com aquells que deriven del pressupost aprovat pel Consell es formulen les següents observacions:

- El Govern no disposa d'elements de mesura que posin de manifest l'adequat manteniment per a determinades obres.
- No es disposa d'elements de mesura per a determinades obres que posin de manifest:
 - L'assoliment de la qualitat exigida en les obres.
 - Les causes dels sobre costos de les inversions.
 - Les causes dels endarreriments en els terminis d'execució.
- No consta que s'analitzi l'adequació del finançament a la inversió que es projecta.
- No s'observen ordres o disposicions que s'hagin dictat com a mesura correctiva que derivin directament de desviacions de costos i de terminis que s'hagin produït.
- No es disposa d'un sistema eficaç de comptabilitat de costos dels serveis i activitats que es presten que aportin informació suficient per a la presa de decisions en relació als objectius d'economia i eficiència.

En relació als objectius que figuren en l'expedient del pressupost cal indicar:

- Una part significativa són objectius genèrics i poc mesurables.
- Bona part dels objectius depenen de factors externs o aliens al departament al qual mesuren o a l'organització.
- En general, no estan vinculats a l'avaluació de l'acompliment del personal.

D'altra banda, no consta que s'analitzin i avaluïn eficaçment els objectius i el grau de compliment dels indicadors que figuren en el projecte de pressupost.

Polítiques i pràctiques mediambientals

Les polítiques que duen a terme les administracions públiques poden tenir impacte en el medi ambient el qual, als efectes de l'abast de la fiscalització del Tribunal, pot comportar la necessitat d'introduir en els comptes que es reten, costos, passius o provisions per atendre a les contingències derivades de les seves actuacions o poden comportar la desvalorització de béns i altres actius de l'entitat.

Igualment, en el marc de l'avaluació del compliment de les normes que li són d'aplicació, pertoca al Tribunal conèixer i analitzar les iniciatives per a prevenir, minorar o pal·liar els efectes mediambientals de les seves activitats.

En aquest sentit, el Govern, atenent a les competències legalment atribuïdes que gestiona, desenvolupa activitats que poden tenir efectes rellevants sobre el medi ambient.

En el pressupost de Govern per l'any 2020, s'inclouen 15 projectes de caire mediambiental l'execució dels quals és responsabilitat del Ministeri de Medi Ambient, Agricultura i Sostenibilitat, estructurat en 3 departaments (Medi ambient i sostenibilitat, Oficina de l'energia i canvi climàtic i Cos de banders):

Departament de Medi ambient i sostenibilitat

- Desenvolupament sostenible.
- Economia circular.
- Fauna.
- Medi aquàtic.
- Camins i refugis.
- L'aigua.
- Biodiversitat, paisatge i avaluació ambiental.
- Medi atmosfèric.
- Prevenció ambiental.

Segons la informació facilitada pel departament de Medi Ambient, s'han realitzat diferents actuacions com ara:

- Pla de sanejament de les aigües 2006-2020: Objectius establerts a l'horitzó 2020. El pla serà vigent mes enllà del 2020.
- Pla Nacional de Residus: Darrera revisió del pla per al període 2017-2020.
- Estratègia del medi atmosfèric 2017-2030.
- Estratègia nacional del paisatge: Pla d'accions 2016-2020. Al 2020 es va començar a treballar una nova estratègia del paisatge, pendent de finalitzar i aprovar.
- Estratègia nacional de la Biodiversitat d'Andorra 2016-2024.

Els indicadors relacionats amb aquests plans i estratègies han estat actualitzats en les fitxes d'objectius, activitats i indicadors de cada projecte pressupostari.

A banda dels indicadors recollits en les fitxes d'objectius, activitats i indicadors dels projectes pressupostaris, el departament de Medi ambient i sostenibilitat anualment publica un recull dels principals indicadors ambientals a la pàgina web del departament.

A més, anualment, el departament de Medi Ambient i Sostenibilitat realitza els balanços corresponents al control, seguiment i gestió de la qualitat ambiental i en concret, entre altres:

- Balanç de la qualitat de les aigües superficials (paràmetres fisicoquímics i biològics).
- Inventari i quantificació de la despesa hídrica per usos d'Andorra.

- Balanç hídric.
- Balanç del servei d'explotació, conservació i manteniment de les estacions depuradores d'aigües residuals, i del servei de manteniment i explotació dels sanejaments autònoms.
- Balanç de la qualitat de l'aire.
- Balanç de la qualitat acústica.
- Balanç de gestió de residus.
- Balanç d'exportacions de residus.
- Balanç de les accions de l'estratègia nacional del paisatge.

En aquests balanços queden recollits molts dels indicadors relacionats amb els projectes pressupostaris. Tots els documents es troben publicats a la web del departament.

Finalment cal dir que moltes de les dades relacionades amb els projectes i que també es poden considerar com indicadors es publiquen en el programes estadístics anuals.

Oficina de l'energia i canvi climàtic

- Energia.
- Serveis Generals OECC.
- Meteorologia, Climatologia i Nivologia.
- Canvi Climàtic.

La missió de l'Oficina de l'Energia i del Canvi Climàtic és assegurar la implantació progressiva de la política energètica i de lluita contra el canvi climàtic, mitjançant la promoció de l'estalvi energètic, l'eficiència energètica, la diversificació dels recursos energètics, incloent-hi el desenvolupament de fonts d'energia renovable sostenibles, així com l'estudi del fenomen del canvi climàtic, l'inventari nacional de les emissions de gasos d'efecte d'hivernacle (GEH), la mitigació d'aquestes emissions, el foment de l'adaptació i l'augment de la resiliència del país a l'evolució climàtica per limitar-ne els impactes negatius, i l'observació sistemàtica en matèria de meteorologia, nivometeorologia i climatologia.

La seva activitat se centra en:

- Impulsar el marc legal que permeti la implantació de la política energètica i de lluita contra el canvi climàtic.
- Fer el seguiment i analitzar els indicadors de compliment dels objectius.
- Promoure plans, estratègies i accions en concordança amb els objectius i els principis rectors d'aquesta Llei i els acords i convenis internacionals relacionats en matèria d'energia, de meteorologia, de climatologia i de canvi climàtic establerts o ratificats per Andorra.
- Planificar i desenvolupar campanyes de sensibilització de la societat en els àmbits d'actuació de la seva missió.

- Fomentar sinergies per incentivar iniciatives que contribueixin a la consecució dels objectius.
- Promoure accions encaminades a millorar l'adaptació i a augmentar la resiliència del país en relació amb el canvi climàtic i els seus efectes.
- Representar el país davant els organismes internacionals en matèria d'energia i de canvi climàtic, els organismes meteorològics, centres de predicció d'allaus i climàtics internacionals, i vetllar per l'acompliment de les obligacions assumides pel país davant d'aquests.
- Planificar, mantenir i operar la xarxa nacional d'observació meteorològica.
- Detectar, preveure, informar i avisar dels fenòmens meteorològics i de l'estat del mantell nival.
- Proveir informació i serveis meteorològics adaptats als usuaris.
- Registrar i tractar les dades meteorològiques i climàtiques.
- Estudiar i caracteritzar l'evolució climàtica.

En quant a la informació facilitada per l'Oficina de l'energia i del canvi climàtic, es desenvolupen les polítiques d'acció climàtica i energètica següents:

- Estratègia energètica nacional i de lluita contra el canvi climàtic 2020-2050.
- Estratègia nacional de mobilitat 2021-2050.
- Pla Renova, d'ajuts per a la millora del parc immobiliari nacional, la millora de l'eficiència energètica dels edificis i l'ús de les energies renovables.
- Servei meteorològic nacional, i la coordinació i cooperació amb els serveis veïns competents en la matèria.
- Acció transfronterera activa en el marc de l'Observatori Pirinenc del Canvi Climàtic de la Comunitat de Treball dels Pirineus.
- Acció regional, en el marc de xarxes com ara, la RIOCC i la CIMHET.
- Acció internacional. En destaquen, el conveni marc de Nacions unides sobre el canvi climàtic (informes biennals, comunicacions nacionals i compromisos adquirits pel país prop de la comunitat internacional), i el conveni de l'Organització Meteorològica Mundial.
- Desplegament reglamentari de la Llei 21/2018, del 13 de setembre, d'impuls de la transició energètica i del canvi climàtic (Litecc).

Al lloc web de l'Oficina de l'energia i del canvi climàtic es pot descarregar per consulta, el resum de l'acció climàtica del Govern d'Andorra.

Cos de banders

- Cos de banders.
- PG dir. i serveis generals Medi Ambient.

El pressupost de l'exercici preveu la dotació econòmica dels projectes i els recursos humans necessaris per a dur-los a terme i objectius i indicadors.

Seguretat dels sistemes informàtics

Com a part de l'anàlisi i avaluació del control intern, s'ha sol·licitat al departament d'informàtica de Govern informació sobre aspectes relacionats amb la seguretat de les aplicacions informàtiques de Recursos Humans, del Departament de Tributs i Fronteres, l'AS400 i de tràmits, i la gestió dels seus usuaris. De la informació obtinguda s'han observat les debilitats següents:

- No s'ha realitzat una auditoria de seguretat informàtica a efectes d'avaluar la possible existència de debilitats.
- No totes les aplicacions informàtiques obliguen a canviar periòdicament les contrasenyes d'accés als usuaris.
- Les aplicacions informàtiques no emmagatzemen un històric de contrasenyes que impedeixi repetir les darreres contrasenyes establertes.
- No hi ha establerts procediments de revisió periòdica d'usuaris i accessos.

2.8. Evolució de les magnituds i ratis principals

Es presenta a continuació l'evolució de les magnituds i ratis principals de la gestió econòmicofinancera de l'entitat:

Resum pressupost inicial d'ingressos

Pressupost d'ingressos	Pressupost 2013	Pressupost 2014	Pressupost 2015	Pressupost 2016	Pressupost 2017	Pressupost 2018	Pressupost 2019	Pressupost 2020
1. Impostos directes	72.231.389	48.493.250	68.883.418	61.120.286	74.228.539	74.444.670	81.759.944	87.732.627
2. Impostos indirectes	262.213.745	277.844.213	294.796.059	278.699.279	280.828.668	291.989.241	303.983.855	296.875.176
3. Taxes i altres ingressos	20.464.886	24.424.570	24.474.760	25.343.439	25.043.496	25.657.724	25.368.107	26.203.285
4. Transferències corrents	-	1.500.000	-	-	-	-	-	-
5. Ingressos patrimonials	8.915.914	11.482.301	10.862.281	29.845.368	35.018.371	32.940.007	33.659.145	36.246.684
Ingressos corrents	363.825.934	363.744.334	399.016.518	395.008.372	415.119.074	425.031.642	444.771.051	447.057.772
8. Actius financers	53.207	72.867	1.514.415	1.640.462	3.935.024	1.003.819	560.204	100.000
9. Passius financers	608.784.567	204.769.548	389.339.484	451.211.678	490.595.414	231.240.224	369.680.001	356.813.528
Total actius i passius financers	608.837.774	204.842.415	390.853.899	452.852.140	494.530.438	232.244.043	370.240.205	356.913.528
Total ingressos	972.663.708	568.586.749	789.870.417	847.860.512	909.649.512	657.275.685	815.011.256	803.971.301

Font: Elaboració pròpia a partir d'informació del Govern (Imports en euros)

Resum pressupost inicial de despeses

Pressupost de despeses	Pressupost 2013	Pressupost 2014	Pressupost 2015	Pressupost 2016	Pressupost 2017	Pressupost 2018	Pressupost 2019	Pressupost 2020
1. Despeses de personal	97.320.168	96.689.102	104.422.965	107.987.838	107.798.666	110.745.447	119.202.031	123.127.167
2. Consum de béns corrents i serveis	48.188.268	48.169.838	47.922.469	50.849.183	49.743.837	53.408.710	52.370.882	53.348.512
3. Despeses financeres	27.215.248	23.047.566	19.396.512	18.217.580	15.811.249	13.220.457	13.372.765	13.836.554
4. Transferències corrents	128.420.422	123.013.817	143.151.149	191.853.938	206.863.584	212.634.198	214.981.456	200.560.727
Despeses corrents	301.144.106	290.920.323	314.893.095	368.908.539	380.217.336	390.008.812	399.927.134	390.872.961
6. Inversions reals	46.930.145	50.517.604	50.261.628	48.374.244	52.023.105	49.404.644	43.054.318	43.946.282
7. Transferències de capital	55.109.285	56.298.552	59.934.641	5.952.105	8.346.942	11.283.327	14.927.047	35.359.274
Despeses de capital	102.039.430	106.816.156	110.196.269	54.326.349	60.370.047	60.687.971	57.981.365	79.305.556
8. Actius financers	146.252	2.116.231	1.478.621	1.944.490	953.476	1.193.999	813.893	4.296.927
9. Passius financers	569.333.920	168.734.039	363.302.432	422.681.134	468.108.653	205.384.904	356.288.864	329.495.856
Total actius i passius financers	569.480.172	170.850.270	364.781.053	424.625.624	469.062.129	206.578.903	357.102.757	333.792.783
Total despeses	972.663.708	568.586.749	789.870.417	847.860.512	909.649.512	657.275.686	815.011.256	803.971.301

Font: Elaboració pròpia a partir d'informació del Govern (Imports en euros)

Resum pressupost inicial d'ingressos sense actius i passius financers

Pressupost d'ingressos	Pressupost 2013	Pressupost 2014	Pressupost 2015	Pressupost 2016	Pressupost 2017	Pressupost 2018	Pressupost 2019	Pressupost 2020
1. Impostos directes	72.231.389	48.493.250	68.883.418	61.120.286	74.228.539	74.444.670	81.759.944	87.732.627
2. Impostos indirectes	262.213.745	277.844.213	294.796.059	278.699.279	280.828.668	291.989.241	303.983.855	296.875.176
3. Taxes i altres ingressos	20.464.886	24.424.570	24.474.760	25.343.439	25.043.496	25.657.724	25.368.107	26.203.285
4. Transferències corrents	-	1.500.000	-	-	-	-	-	-
5. Ingressos patrimonials	8.915.914	11.482.301	10.862.281	29.845.368	35.018.371	32.940.007	33.659.145	36.246.684
Ingressos corrents	363.825.934	363.744.334	399.016.518	395.008.372	415.119.074	425.031.642	444.771.051	447.057.772
Total ingressos	363.825.934	363.744.334	399.016.518	395.008.372	415.119.074	425.031.642	444.771.051	447.057.772

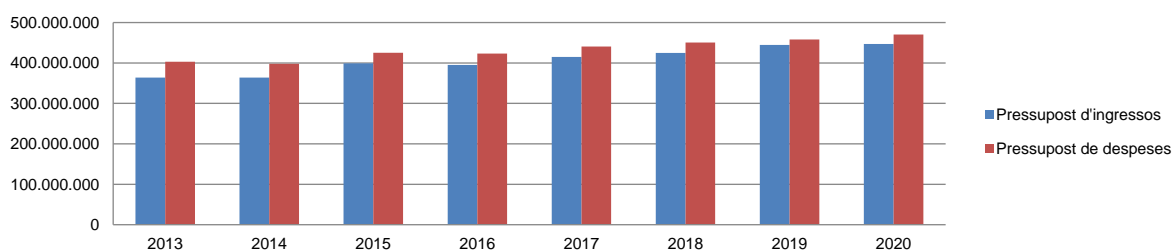
Font: Elaboració pròpia a partir d'informació del Govern (Imports en euros)

Resum pressupost inicial de despeses sense actius i passius financers

Pressupost de despeses	Pressupost 2013	Pressupost 2014	Pressupost 2015	Pressupost 2016	Pressupost 2017	Pressupost 2018	Pressupost 2019	Pressupost 2020
1. Despeses de personal	97.320.168	96.689.102	104.422.965	107.987.838	107.798.666	110.745.447	119.202.031	123.127.167
2. Consum de béns corrents i serveis	48.188.268	48.169.838	47.922.469	50.849.183	49.743.837	53.408.710	52.370.882	53.348.512
3. Despeses financeres	27.215.248	23.047.566	19.396.512	18.217.580	15.811.249	13.220.457	13.372.765	13.836.554
4. Transferències corrents	128.420.422	123.013.817	143.151.149	191.853.938	206.863.584	212.634.198	214.981.456	200.560.727
Despeses corrents	301.144.106	290.920.323	314.893.095	368.908.539	380.217.336	390.008.812	399.927.134	390.872.961
6. Inversions reals	46.930.145	50.517.604	50.261.628	48.374.244	52.023.105	49.404.644	43.054.318	43.946.282
7. Transferències de capital	55.109.285	56.298.552	59.934.641	5.952.105	8.346.942	11.283.327	14.927.047	35.359.274
Despeses de capital	102.039.430	106.816.156	110.196.269	54.326.349	60.370.047	60.687.971	57.981.365	79.305.556
Total despeses	403.183.536	397.736.479	425.089.364	423.234.888	440.587.383	450.696.783	457.908.499	470.178.517

Font: Elaboració pròpia a partir d'informació del Govern (Imports en euros)

Evolució del pressupost sense actius i passius financers

Font: Elaboració pròpia a partir d'informació del Govern (Imports en euros)

Resum de la liquidació del pressupost d'ingressos

Pressupost d'ingressos	Liquidat 2013	Liquidat 2014	Liquidat 2015	Liquidat 2016	Liquidat 2017	Liquidat 2018	Liquidat 2019	Liquidat 2020
1. Impostos directes	32.908.419	60.613.410	68.251.836	82.922.927	71.269.094	84.361.323	88.070.978	87.698.979
2. Impostos indirectes	275.997.675	271.078.124	269.069.479	290.740.248	292.923.122	288.241.145	287.028.310	218.831.688
3. Taxes i altres ingressos	31.668.543	29.124.379	28.844.463	24.684.394	26.920.006	25.454.858	33.090.923	23.294.993
4. Transferències corrents	626	50.220	54.737	67.051	56.522	99.960	106.145	3.649.453
5. Ingressos patrimonials	50.806.642	10.161.649	23.534.326	40.374.103	32.018.699	34.151.579	33.919.150	65.021.317
Ingressos corrents	391.381.905	371.027.782	389.754.841	438.788.723	423.187.443	432.308.865	442.215.506	398.496.430
6. Alienació d'inversions	6.316	10.271	4.433	13.983	166.014	30.084	10.000	5.441
7. Transferències de capital	750.000	500.000	1.000.000	-	-	-	-	-
Ingressos de capital	756.316	510.271	1.004.433	13.983	166.014	30.084	10.000	5.441
8. Actius financers	967.031	1.568.692	1.935.497	3.899.873	5.576.742	3.521.053	175.114	2.400.282
9. Passius financers	669.276.618	200.604.825	384.370.393	726.254.652	522.711.135	231.484.388	373.704.936	560.952.599
Total actius i passius financers	670.243.649	202.173.517	386.305.890	730.154.525	528.287.877	235.005.441	373.880.050	563.352.881
Total ingressos	1.062.381.870	573.711.570	777.065.164	1.168.957.231	951.641.334	667.344.390	816.105.556	961.854.752

Font: Elaboració pròpia a partir d'informació del Govern (Imports en euros)

Resum de la liquidació del pressupost de despeses

Pressupost de despeses	Liquidat 2013	Liquidat 2014	Liquidat 2015	Liquidat 2016	Liquidat 2017	Liquidat 2018	Liquidat 2019	Liquidat 2020
1. Despeses de personal	94.505.591	96.458.899	100.155.098	105.643.932	110.772.164	114.874.954	117.837.112	118.045.641
2. Consum de béns corrents i serveis	44.056.899	43.919.867	45.385.225	44.004.239	45.024.891	49.956.638	44.549.006	45.529.928
3. Despeses financeres	23.848.987	21.378.312	17.488.129	16.212.060	13.773.686	13.069.452	12.410.964	13.092.121
4. Transferències corrents	123.027.439	119.486.852	137.135.323	200.072.390	198.691.070	211.241.600	209.004.637	261.570.334
Despeses corrents	285.438.916	281.243.930	300.163.775	365.932.621	368.261.811	389.142.644	383.801.719	438.238.024
6. Inversions reals	36.675.973	40.247.252	45.963.100	44.514.642	39.862.326	38.058.562	45.173.410	33.589.007
7. Transferències de capital	54.315.218	55.397.516	57.888.262	5.749.457	6.147.725	7.338.259	9.860.238	31.306.605
Despeses de capital	90.991.191	95.644.768	103.851.362	50.264.099	46.010.051	45.396.821	55.033.648	64.895.612
8. Actius financers	1.994.002	1.349.851	9.639.799	18.979.376	880.481	509.613	1.240.691	84.537.181
9. Passius financers	646.148.671	168.701.093	380.039.037	694.344.042	541.604.286	237.033.253	356.219.028	372.457.544
Total actius i passius financers	648.142.673	170.050.944	389.678.836	713.323.418	542.484.767	237.542.866	357.459.719	456.994.725
Total despeses	1.024.572.780	546.939.642	793.693.973	1.129.520.138	956.756.629	672.082.331	796.295.086	960.128.361

Font: Elaboració pròpia a partir d'informació del Govern (Imports en euros)

Resum de la liquidació del pressupost d'ingressos sense actius i passius financers

Pressupost d'ingressos	Liquidat 2013	Liquidat 2014	Liquidat 2015	Liquidat 2016	Liquidat 2017	Liquidat 2018	Liquidat 2019	Liquidat 2020
1. Impostos directes	32.908.419	60.613.410	68.251.836	82.922.927	71.269.094	84.361.323	88.070.978	87.698.979
2. Impostos indirectes	275.997.675	271.078.124	269.069.479	290.740.248	292.923.122	288.241.145	287.028.310	218.831.688
3. Taxes i altres ingressos	31.668.543	29.124.379	28.844.463	24.684.394	26.920.006	25.454.858	33.090.923	23.294.993
4. Transferències corrents	626	50.220	54.737	67.051	56.522	99.960	106.145	3.649.453
5. Ingressos patrimonials	50.806.642	10.161.649	23.534.326	40.374.103	32.018.699	34.151.579	33.919.150	65.021.317
Ingressos corrents	391.381.905	371.027.782	389.754.841	438.788.723	423.187.443	432.308.865	442.215.506	398.496.430
6. Alienació d'inversions	6.316	10.271	4.433	13.983	166.014	30.084	10.000	5.441
7. Transferències de capital	750.000	500.000	1.000.000	-	-	-	-	-
Ingressos de capital	756.316	510.271	1.004.433	13.983	166.014	30.084	10.000	5.441
Total ingressos	392.138.221	371.538.053	390.759.274	438.802.706	423.353.457	432.338.949	442.225.506	398.501.871

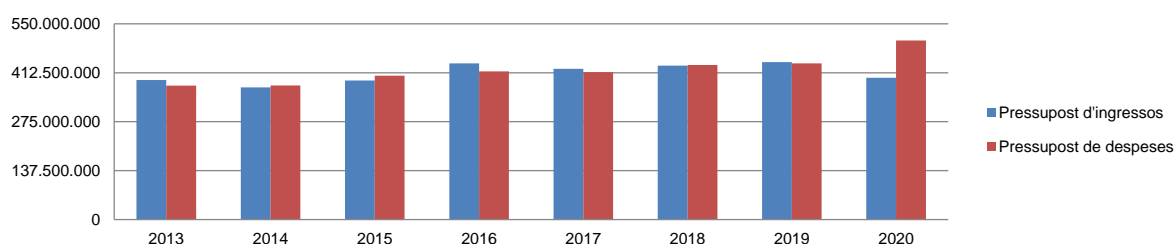
Font: Elaboració pròpia a partir d'informació del Govern (Imports en euros)

Resum de la liquidació del pressupost de despeses sense actius i passius financers

Pressupost de despeses	Liquidat 2013	Liquidat 2014	Liquidat 2015	Liquidat 2016	Liquidat 2017	Liquidat 2018	Liquidat 2019	Liquidat 2020
1. Despeses de personal	94.505.591	96.458.899	100.155.098	105.643.932	110.772.164	114.874.954	117.837.112	118.045.641
2. Consum de béns corrents i serveis	44.056.899	43.919.867	45.385.225	44.004.239	45.024.891	49.956.638	44.549.006	45.529.928
3. Despeses financeres	23.848.987	21.378.312	17.488.129	16.212.060	13.773.686	13.069.452	12.410.964	13.092.121
4. Transferències corrents	123.027.439	119.486.852	137.135.323	200.072.390	198.691.070	211.241.600	209.004.637	261.570.334
Despeses corrents	285.438.916	281.243.930	300.163.775	365.932.621	368.261.811	389.142.644	383.801.719	438.238.024
6. Inversions reals	36.675.973	40.247.252	45.963.100	44.514.642	39.862.326	38.058.562	45.173.410	33.589.007
7. Transferències de capital	54.315.218	55.397.516	57.888.262	5.749.457	6.147.725	7.338.259	9.860.238	31.306.605
Despeses de capital	90.991.191	95.644.768	103.851.362	50.264.099	46.010.051	45.396.821	55.033.648	64.895.612
Total despeses	376.430.107	376.888.698	404.015.137	416.196.720	414.271.862	434.539.465	438.835.367	503.133.636

Font: Elaboració pròpia a partir d'informació del Govern (Imports en euros)

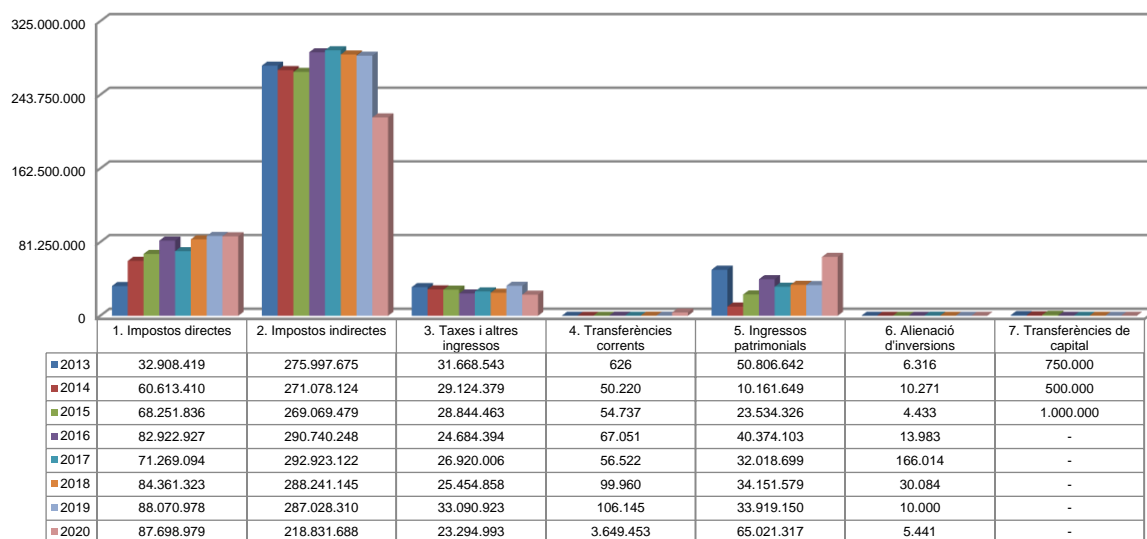
Evolució liquidació del pressupost sense actius i passius financers

Font: Elaboració pròpia a partir d'informació del Govern (Imports en euros)

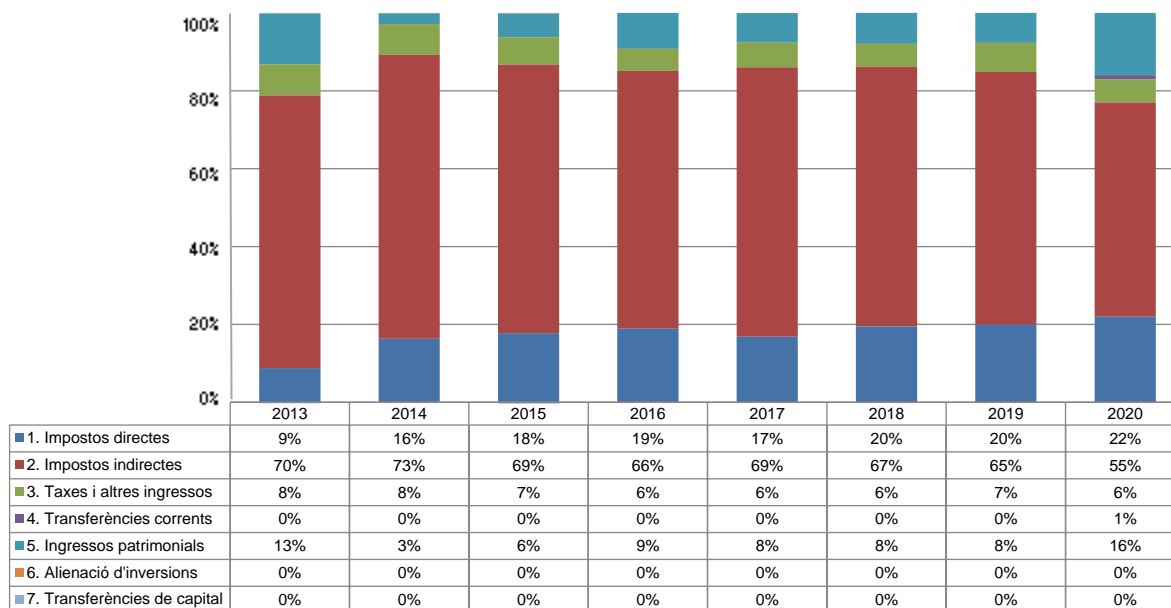
La distribució de les liquidacions sense els actius i passius financers d'ingressos i despeses dels darrers exercicis es representa gràficament en els quadres següents:

Liquidació pressupost ingressos sense actius i passius financers valor absolut

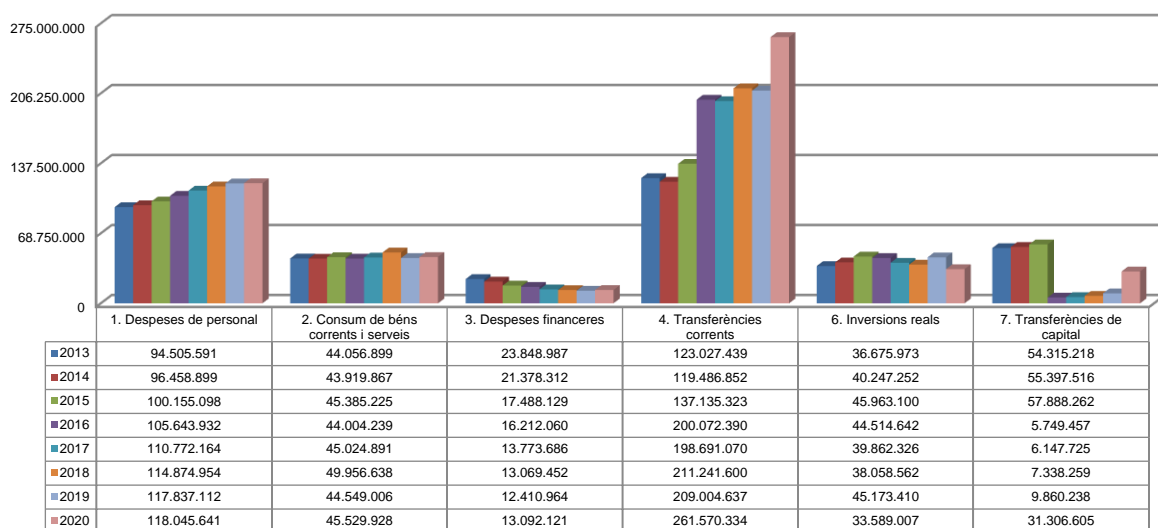
Font: Elaboració pròpia a partir d'informació del Govern
(Imports en euros)

Liquidació pressupost ingressos sense actius i passius financers valor relatiu

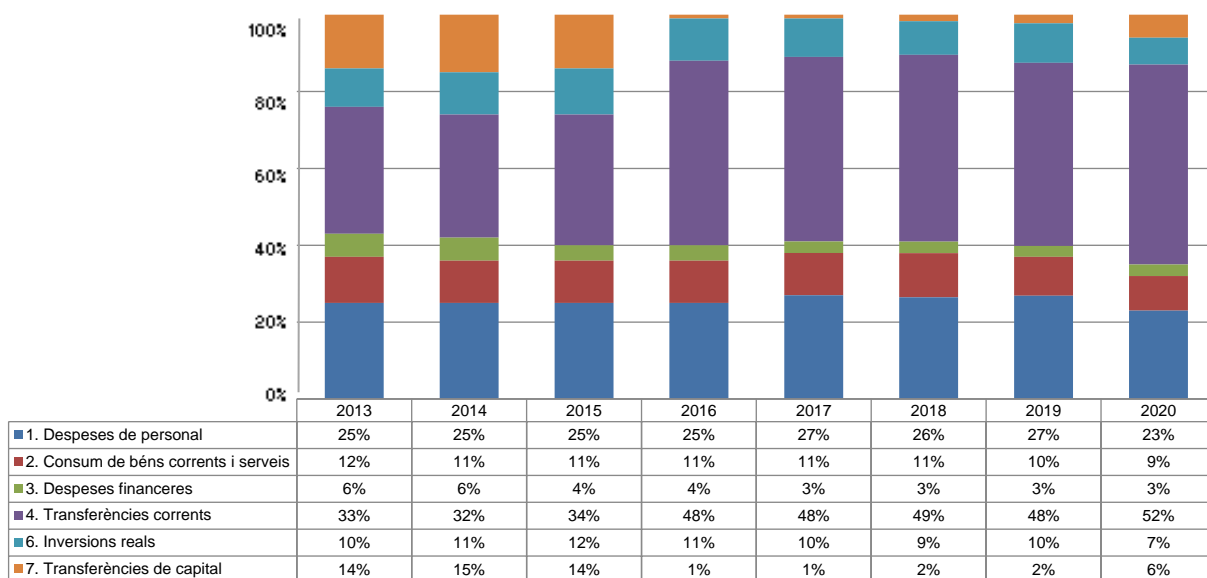
Font: Elaboració pròpia a partir d'informació del Govern

Liquidació pressupost despeses sense actius i passius financers valor absolut

Font: Elaboració pròpia a partir d'informació del Govern
(Imports en euros)

Liquidació pressupost despeses sense actius i passius financers valor relatiu

Font: Elaboració pròpia a partir d'informació del Govern

Resultat pressupostari, variació d'actius i passius financers i romanent de tresoreria

Es presenta a continuació l'evolució del resultat pressupostari i la variació d'actius i passius financers:

Descripció	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Total ingressos liquidats	1.062.381.870	573.711.570	777.065.164	1.168.957.231	951.641.334	667.344.390	816.105.556	961.854.752
Total despeses liquidades	1.024.572.780	546.939.642	793.693.973	1.129.520.138	956.756.629	672.082.331	796.295.086	960.128.361
Resultat pressupostari	37.809.090	26.771.928	-16.628.809	39.437.093	-5.115.295	-4.737.941	19.810.470	1.726.391

Font: Elaboració pròpia a partir d'informació del Govern
(Imports en euros)

Descripció	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Actius i passius financers liquidats (ingressos)	670.243.649	202.173.517	386.305.890	730.154.525	528.287.877	235.005.441	373.880.050	563.352.881
Actius i passius financers liquidats (despeses)	648.142.673	170.050.944	389.678.836	713.323.418	542.484.767	237.542.866	357.459.719	456.994.725
Variació d'actius i passius financers	22.100.976	32.122.573	-3.372.946	16.831.107	-14.196.890	-2.537.425	16.420.331	106.358.156

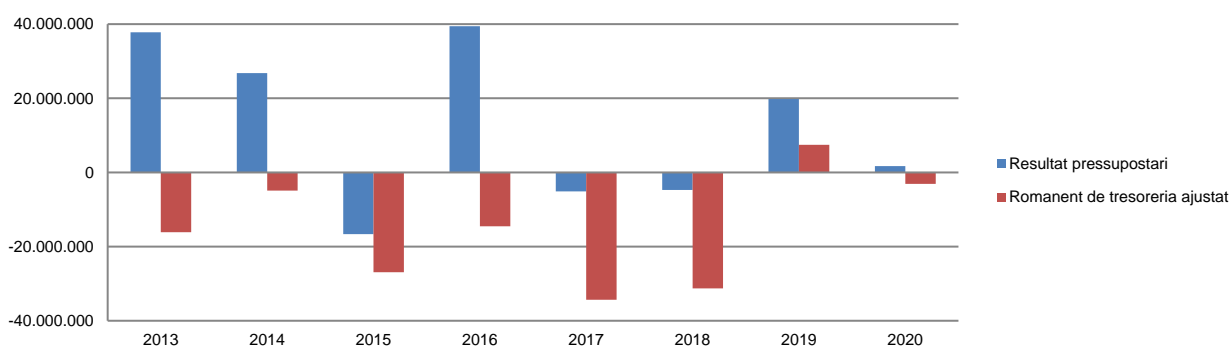
Font: Elaboració pròpia a partir d'informació del Govern
(Imports en euros)

La variació i evolució del romanent de tresoreria considerant, en cas que n'hi hagi, aquelles incidències més significatives detectades i indicades en els corresponents informes de fiscalització presenta el següent detall:

Descripció	RT Ajustat 2013	RT Ajustat 2014	RT Ajustat 2015	RT Ajustat 2016	RT Ajustat 2017	RT Ajustat 2018	RT Ajustat 2019	RT Ajustat 2020
1. (+) Drets pendents de cobrament	30.594.000	51.908.000	29.769.000	38.357.013	35.912.872	32.737.741	70.581.375	61.248.706
2. (-) Obligacions pendents de pagament	-50.129.000	-60.926.000	-62.446.000	-59.526.304	-76.803.479	-79.434.208	-84.466.361	-88.225.333
3. (+) Fons líquids	3.404.000	4.121.000	5.768.000	6.661.928	6.543.316	15.442.989	21.347.592	23.888.702
Romanent de tresoreria total (1-2+3)	-16.131.000	-4.897.000	-26.909.000	-14.507.363	-34.347.291	-31.253.478	7.462.606	-3.087.925
I. Romanent de tresoreria afectat	36.756.000	27.879.000	28.054.000	18.839.552	18.560.546	19.049.183	32.974.753	17.781.583
II. Romanent de tresoreria no afectat	-52.887.000	-32.776.000	-54.963.000	-33.346.915	-52.907.837	-50.302.661	-25.512.147	-20.869.508
Romanent de tresoreria total (1-2+3)=(I+II)	-16.131.000	-4.897.000	-26.909.000	-14.507.363	-34.347.291	-31.253.478	7.462.606	-3.087.925

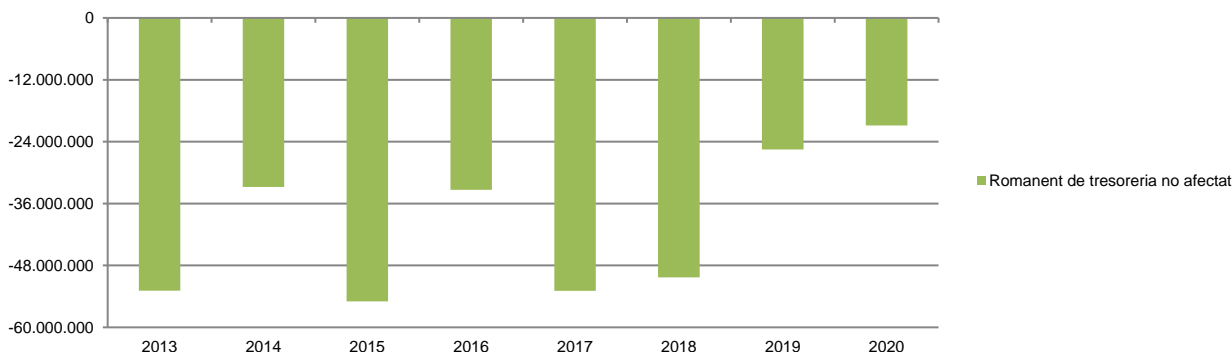
Font: Elaboració pròpia a partir d'informació del Govern
(Imports en euros)

Evolució resultat pressupostari i romanent de tresoreria

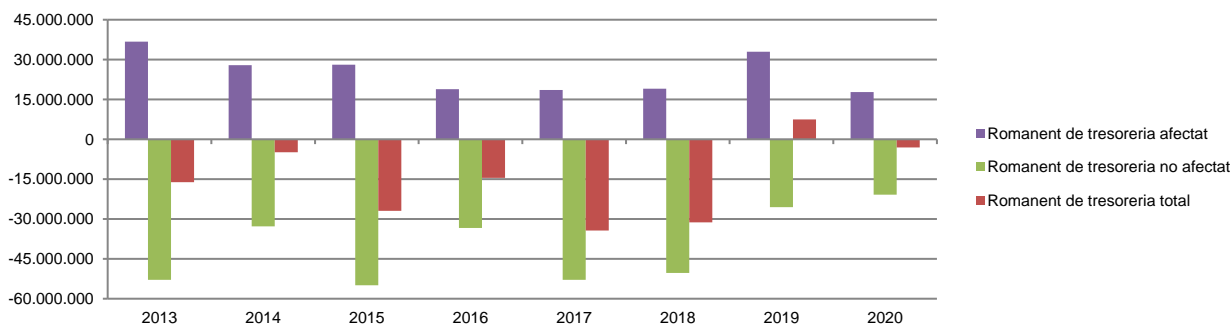
Font: Elaboració pròpia a partir d'informació del Govern
(Imports en euros)

Evolució romanent de tresoreria no afectat

Font: Elaboració pròpia a partir d'informació del Govern
(Imports en euros)

Evolució detallada romanent de tresoreria

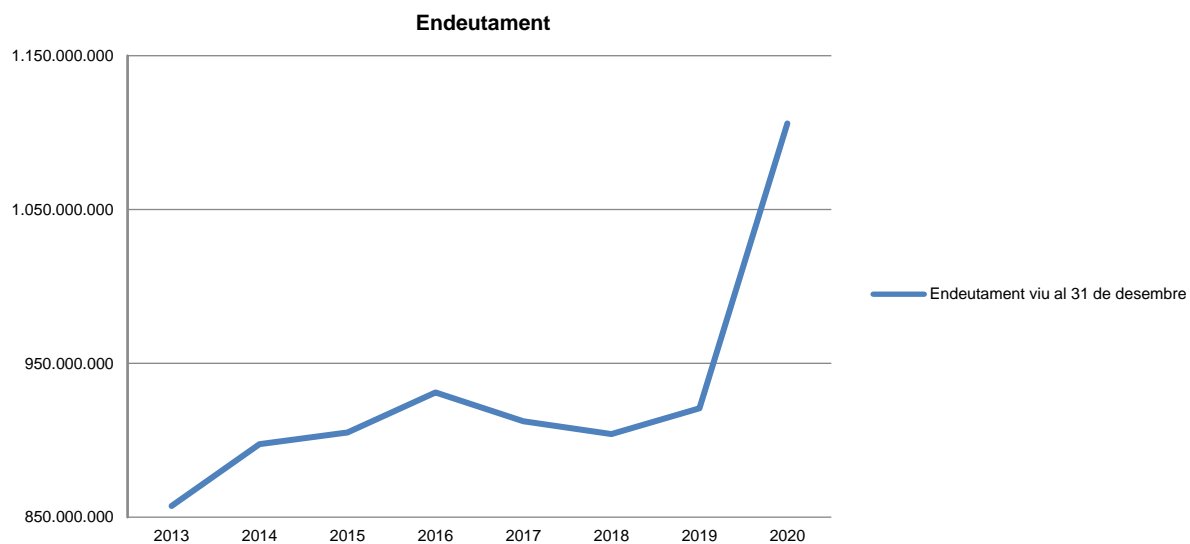
Font: Elaboració pròpia a partir d'informació del Govern
(Imports en euros)

Endeutament

Es presenta a continuació l'evolució de l'endeutament:

Concepte	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Endeutament viu al 31 de desembre	857.276.390	897.495.000	905.065.869	931.124.714	912.377.635	904.033.385	920.815.658	1.105.951.051

Font: Elaboració pròpia a partir d'informació del Govern
(Imports en euros)

Font: Elaboració pròpia a partir d'informació del Govern
(Imports en euros)

Indicadors i ratis

Indicadors pressupostaris		Exercici 2016	Exercici 2017	Exercici 2018	Exercici 2019	Exercici 2020
Grau de modificacions del pressupost (La proximitat al 0% mostra una menor necessitat de modificar les previsions inicials estimades)	= $\frac{\text{Modificacions del pressupost}}{\text{Previsions inicials}}$	38,5%	9,3%	10,7%	4,8%	27,7%
Grau de liquidació de drets (Mostra el grau de realització dels ingressos previstos. La proximitat al 100% indica una bona previsió d'ingressos)	= $\frac{\text{Drets liquidats}}{\text{Previsions definitives d'ingressos - Incorporació del romanent de tresoreria}}$	137,9%	104,6%	101,5%	100,1%	119,6%
Grau de liquidació d'obligacions (Mostra el grau de realització de les despeses previstes. No hauria d'excedir el 100%)	= $\frac{\text{Obligacions liquidades}}{\text{Previsions definitives de despeses}}$	96,2%	96,2%	92,4%	93,2%	93,5%
% que representen les despeses de personal (% que representen les despeses de personal sobre el total de despeses de l'exercici. Caldria considerar que un valor superior al 40% podria ser indicatiu d'una possible estructura de personal sobredimensionada)	= $\frac{\text{Obligacions liquidades capítol 1}}{\text{Obligacions liquidades totals}}$	9,4%	11,6%	17,1%	14,8%	12,3%
% que representen les despeses corrents (% que representen les despeses en béns corrents i serveis de titularitat de l'entitat sobre el total de despeses de l'exercici)	= $\frac{\text{Obligacions liquidades capítol 2}}{\text{Obligacions liquidades totals}}$	3,9%	4,7%	7,4%	5,6%	4,7%
% que representen les despeses per transferències corrents	= $\frac{\text{Obligacions liquidades capítol 4}}{\text{Obligacions liquidades totals}}$	17,7%	20,8%	31,4%	26,2%	27,2%
Esforç inversor (% de despeses que corresponen a la realització d'inversions en l'exercici. La realització d'inversions es troba relacionada amb l'adquisició, ampliació, conservació o millora de les infraestructures i béns de capital)	= $\frac{\text{Obligacions liquidades capítol 6}}{\text{Obligacions liquidades totals}}$	3,9%	4,2%	5,7%	5,7%	3,5%
Estalvi brut (El seu valor ha de ser positiu. Capacitat dels ingressos corrents per finançar despeses de capital)	= $\frac{\text{Drets liquidats operacions corrents - Obligacions liquidades operacions corrents}}{\text{Drets liquidats operacions corrents}}$	16,6%	13,0%	10,0%	13,2%	-10,0%
Estalvi net (El seu valor ha de ser positiu. Un valor negatiu indica que no es disposa de recursos corrents suficients per finançar l'amortització del deute formalitzat)	= $\frac{\text{Drets liquidats operacions corrents - Obligacions liquidades operacions corrents - Passius financers}}{\text{Drets liquidats operacions corrents}}$	-141,6%	-115,0%	-44,8%	-67,3%	-103,4%
Autonomia (Capacitat de finançament sense transferències externes. No inclosos capítols 4 i 7)	= $\frac{\text{Drets liquidats totals - Transferències}}{\text{Drets liquidats totals}}$	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	99,6%
Autonomia fiscal (Capacitat de finançament amb els tributs liquidats)	= $\frac{\text{Drets liquidats tributs (cap. 1, 2 i 3)}}{\text{Drets liquidats totals}}$	34,1%	41,1%	59,6%	50,0%	34,3%
Finançament endeutament (Representa el % dels ingressos finançats amb endeutament)	= $\frac{\text{Drets liquidats passius financers (cap. 9 ingressos)}}{\text{Drets liquidats totals}}$	62,1%	54,9%	34,7%	45,8%	58,3%
Ratis per habitants		Exercici 2016	Exercici 2017	Exercici 2018	Exercici 2019	Exercici 2019
Població: nombre d'habitants	Segons departament d'Estadística	78.264	80.209	80.275	81.748	82.887
Ingressos tributaris per habitant	= $\frac{\text{Drets liquidats tributs (cap. 1, 2 i 3)}}{\text{Població}}$	5.090	4.876	4.959	4.993	3.979
Despeses per habitant	= $\frac{\text{Obligacions reconegudes}}{\text{Població}}$	14.432	11.928	8.372	9.741	11.584
Endeutament per habitant	= $\frac{\text{Endeutament total}}{\text{Població}}$	11.897	11.375	11.262	11.264	13.343
Càrrega financera per habitant	= $\frac{\text{Càrrega financera total}}{\text{Població}}$	207	172	163	152	158
Ratis de liquiditat		Exercici 2016 (*)	Exercici 2017	Exercici 2018	Exercici 2019	Exercici 2019
Fons de maniobra (Hauria de tenir valor positiu)	= $\frac{\text{Actiu corrent - Passiu corrent}}{\text{Passiu corrent}}$	-555.805.880	-220.153.438	-375.520.759	-327.970.961	-178.235.622
Rati de liquiditat (El valor hauria de fluctuar entre el 150% i 200%)	= $\frac{\text{Actiu corrent}}{\text{Passiu corrent}}$	8,8%	28,2%	19,9%	27,2%	50,5%
Rati de tresoreria (Valor pròxim al 100%)	= $\frac{\text{Efectiu i altres actius líquids equivalents}}{\text{Passiu corrent}}$	1,6%	7,1%	5,6%	4,7%	29,1%

(*) Els estats financers estan basats en el Pla general de comptabilitat pública (PGCP)
Font: Elaboració pròpia a partir d'informació del Govern
(Imports en euros)

3. OBSERVACIONS I RECOMANACIONS

Relatives a la comptabilitat pública

- El Govern ha incrementat l'aportació al Servei Andorrà d'Atenció Sanitària mitjançant un crèdit ampliable de 400.000 euros, el quals es motiva per la necessitat de fer front a les despeses associades als serveis de transport sanitari aeri, sense que aquest crèdit pressupostari es trobi en els supòsits previstos a l'article 4 de la Llei del pressupost. (nota 2.1.2)
- El Govern no ha presentat els seus estats financers consolidats definitius tal i com obliga la NICSP 35. (nota 2.3)
- El Govern ha aportat en l'any 2020 la quantitat de 1.907.750 euros a la Fundació Cibera Iberoamericana la qual ha considerat com inversió financera. Atès que les aportacions dels patrons a les fundacions no atorguen cap dret econòmic sobre el patrimoni d'aquestes, les aportacions s'han de tractar com a despeses de l'exercici. (nota 2.3.5)

Relatives a la contractació pública

- S'han observat contractes l'execució dels quals s'ha iniciat sense haver formalitzat prèviament l'autorització i compromís de despesa, contravenint l'article 12 de la Llei del pressupost per a l'exercici 2020 i l'article 31 de la LGFP. (nota 2.5)

Altres observacions

- El Govern no disposa d'un sistema de classificació del personal en base als elements que estableix l'article 13 de la LFP, ni disposa de la valoració de llocs de treball que requereix l'article 17.2 de la Llei esmentada. (nota 2.2.6)
- S'ha observat el nomenament de personal interí fins a la finalització de l'exercici que torna a ser nomenat, per urgència, per a l'any posterior, contravenint el que regula l'article 109 LFP. (nota 2.2.6)
- No s'han rebut les auditories a la conclusió del mandat polític 2016-2019 del Govern, contravenint l'article 8.4 de la LSEPF. (nota 2.6)

4. OBSERVACIONS I RECOMANACIONS D'ANYS ANTERIORS

Les observacions i recomanacions formulades en exercicis anteriors, que deriven de fets que segueixen pendents o de pràctiques que s'han mantingut en aquest exercici, amb les corresponents matisacions o actualitzacions en el cas que n'hi hagi, es recullen a continuació:

Relatives a la comptabilitat pública

- La normativa bàsica en relació a la gestió econòmicofinancera de les entitats públiques d'àmbit estatal es recull en la LGFP, les NICSP i la Llei del pressupost vigent per a l'exercici. Cap d'aquests textos defineix una estructura pressupostària. Es recomana que s'aprovi una estructura pressupostària

d'obligat compliment, que hauria de definir de forma clara els comptes pressupostaris que s'han d'utilitzar en l'elaboració del pressupost, tant per ingressos com per despeses, i la correlació amb els comptes definits en les normes comptables. (nota 2.1.1)

- Contràriament al disposat en la LGFP, el Govern no enregistra comptablement les operacions que afecten l'estat d'ingressos de les modificacions pressupostàries i igualment no es registren en les previsions pressupostàries d'ingressos les operacions que es deriven de les modificacions que s'aproven. (nota 2.1.2)
- El Govern ha aprovat modificacions pressupostàries per import de 2.376.146 euros en dates properes al tancament de l'exercici, quan, en el moment d'adquirir els compromisos, no existia la consignació pressupostària adequada i suficient per atendre'ls, la qual cosa seria contrària a l'article 15.2 de la LGFP. (nota 2.1.2)
- S'observen transferències de crèdit per un import total de 2.609.363 euros, que minoren crèdits de despeses de capital que prèviament havien estat incrementades mitjançant crèdits extraordinaris o transferències de crèdit. Així mateix, també s'observen transferències de crèdit per un import total de 2.963.697 euros, que minoren crèdits de despeses corrents que prèviament havien estat augmentades mitjançant transferències de crèdit. (nota 2.1.2)
- En l'elaboració del pressupost general es modifiquen els imports de les anualitats per despeses plurianuals aprovades en exercicis anteriors a les quanties que es preveuen per al pressupost de l'exercici que es tramita sense que la memòria del pressupost ho justifiqui adequadament en els termes que requereix l'article 29.7 de la LGFP. (nota 2.1.3)
- El Govern ha enregistrat pressupostàriament despeses financeres meritades i no vençudes per import de 4.484.553 euros quan, atès que no eren exigibles a l'entitat al tancament de l'exercici, no era procedent fer-ho, contravenint el principi d'anualitat regulat a l'article 14 de la LGFP. (nota 2.2.11)
- El Govern no ajusta estrictament les normes comptables que diferencien les provisions i contingències. (nota 2.3.13)
- L'estat del romanent de tresoreria inclou saldos creditors que no són pressupostàriament exigibles al tancament de l'exercici per import de 11.028.126 euros, reflecteix saldos de tresoreria que corresponen a dipòsits per 81.045.566 euros i no recull romanent de tresoreria afectat per import de 17.020.829 euros i recull romanent de tresoreria afectat que no tindria aquesta condició per import de 20.286.147 euros. D'acord amb l'indicat, el romanent de tresoreria no afectat, a 31 de desembre de 2020, seria negatiu de 20.869.508 euros. (nota 2.4)

Relatives a la contractació pública

- L'article 65 apartat 3 de la LCP preveu la creació d'un registre de contractes d'accés públic i determina la informació bàsica que ha de contenir. Aquest registre no ha estat creat. (nota 2.5)

- S'han detectat diverses adjudicacions directes relacionades amb assegurances sense que s'hagi justificat l'ús d'aquesta modalitat de contractació. (nota 2.5)
- El Govern només avalua la legitimitat per a contractar dels licitadors mitjançant l'obtenció d'una declaració jurada i signada d'aquests, sense cap més control ni verificació de la informació subministrada. Igualment, pels integrants de l'òrgan de contractació, s'haurien d'implantar procediments que garanteixin que no es donen els supòsits previstos a l'article 115 del Codi de l'Administració i els relatius als delictes contra la funció pública regulats a la Llei qualificada del codi penal en allò que afecten la legitimació per a contractar. (nota 2.5)

Altres observacions

- La liquidació de l'exercici presenta un estalvi net negatiu de 412.200 milers d'euros. Aquest estalvi net pressupostari negatiu obliga el Govern al refinançament permanent del seu endeutament. Per la seva part, donat que aquestes operacions es formalitzen majoritàriament a curt termini, com s'observa a la nota 2.4, comporten romanents de tresoreria negatius que es tradueixen en una liquiditat supeditada a la formalització d'operacions de tresoreria en el molt curt termini. (nota 2.2)
- En l'exercici 2020, 38 treballadors han excedit el nombre d'hores extres previst pel Reglament de sistemes de compensació, les quals, a més de contràries a la norma esmentada, són indicadores de debilitats i ineficiències organitzatives. (nota 2.2.6)
- No ha estat dictat el reglament previst en l'article 30 de la Llei 1/2019 de la funció pública, regulant el registre de personal que s'ha de crear d'acord amb el que determina el mateix article. (nota 2.2.6)
- S'observen pagaments pel concepte retributiu "complement Pas Bombers" del qual no consta una regulació normativa que l'empari. (nota 2.2.6)
- El Govern va atorgar un préstec a l'Agència Estatal de Resolució d'Entitats Bancàries de 16.447.402 euros. Atenent l'origen dels recursos de l'AREB i la seva quantia es pot qüestionar la recuperabilitat per part del Govern d'aquest dret, ja que la seva recuperació resta subjecte a la materialització de la venda d'actius per part del prestatari. (nota 2.3.5)
- L'article 36 de la LGFP estableix com a finalitats de la gestió de la despesa pública, a més dels pretesos en les actuacions que s'impulsen, entre d'altres, els objectius d'economicitat i eficiència, establint per a la seva supervisió i mesura diferents controls. El Govern no disposa dels mecanismes adequats per dur a terme el control del compliment d'aquests objectius. (nota 2.7)

5. CONCLUSIONS

De les verificacions efectuades d'acord amb procediments d'auditoria es desprèn que, excepte per les conseqüències que es deriven de les observacions contingudes en els apartats 3 i 4, els comptes anuals sotmesos a fiscalització expressen, en tots els aspectes significatius, la imatge fidel del patrimoni i de la situació financera del Govern

a 31 de desembre de 2020, dels resultats de les seves operacions i dels recursos obtinguts i aplicats, i de l'execució del pressupost d'ingressos i despeses corresponents a l'exercici anual acabat en la mateixa data i contenen, juntament amb la memòria que els acompanya, la informació necessària i suficient per a la seva interpretació i comprensió adequada, de conformitat amb els principis i normes comptables generalment acceptats recollits a la LGFP i a les NICSP, i guarden uniformitat amb els aplicats en l'exercici anterior.

També es desprèn que, excepte pels aspectes descrits en el cos de l'informe, el Govern ha complert de forma raonable amb la legislació bàsica relativa a l'administració i control dels fons públics que li és aplicable per l'exercici anual acabat el 31 de desembre de 2020.

6. AL·LEGACIONS

D'acord amb allò que preveuen els articles 3 i 10 de la Llei del Tribunal de Comptes, es va trametre al Govern el present informe per tal que pogués presentar les al·legacions que considerés oportunes.

Es reproduïx a continuació la resposta rebuda:

Govern d'Andorra
El cap de Govern

Andorra la Vella, 24 de febrer del 2022

Sr. Francesc d'Assís Pons Tomàs
President
Tribunal de Comptes
C/ Dr. Vilanova, núm. 15, planta -3
AD500 Andorra la Vella

Distingit senyor,

D'acord amb el que disposa l'article 10.3 de la Llei del Tribunal de Comptes, em complau trametre l'informe de "Resposta a les observacions efectuades pel Tribunal de Comptes a l'informe sobre la liquidació dels comptes del Govern corresponent a l'exercici 2020", que ha estat elaborat per la Intervenció General del Ministeri de Finances.

Atentament,

Signat electrònicament per:
Xavier Espot Zamora
Cap de Govern

Xavier Espot Zamora

**Informe de resposta a les observacions efectuades pel Tribunal de Comptes
en el seu informe sobre la liquidació dels comptes del Govern corresponent
a l'exercici del 2020**

Resposta a les observacions efectuades pel Tribunal de Comptes a l'informe sobre la liquidació dels comptes del Govern corresponent a l'exercici del 2020

Vist l'informe del Tribunal de Comptes referent a la liquidació dels comptes del Govern corresponent a l'exercici del 2020, rebut el 4 de febrer del 2022, i un cop analitzades les observacions que conté, es presenten les consideracions següents (per esquematitzar, s'exposa cadascuna de les observacions del Tribunal de Comptes del cos de l'informe i la resposta corresponent, seguint la mateixa estructura).

OBSERVACIONS I RECOMANACIONS

Pressupost inicial (2.1.1)

1. Mancances en l'expedient d'elaboració del pressupost (pàg. 8)

La LGFP reclama que l'expedient contingui informació que complementa o justifica la continguda al pressupost que s'aprova. En relació amb aquesta informació, l'expedient del pressupost del Govern no hi conté el pressupost consolidat a efectes informatius, que preveu l'art.12.3 de la LGFP. El pressupost del Govern inclou una agregació de pressupostos; en cap cas hi consten eliminacions i ajustaments de consolidació.

Resposta

Efectivament, el pressupost de l'Administració de l'Estat per a l'exercici del 2020 consisteix en l'agregació dels pressupostos de l'Administració general, de les entitats de dret públic i de les societats públiques. Amb l'objectiu de resoldre aquesta observació, s'ha inclòs aquest element en la configuració i la parametrització dels mòduls pressupostari i financer del nou sistema economicofinancer –que han entrat en producció durant el mes de juliol del 2021 i l'any 2022, respectivament– perquè el document definitiu inclogui els requisits necessaris efectuats en el marc d'aquesta implantació. Així doncs, el pressupost de l'Administració de l'Estat per a l'exercici del 2022 entrat a tràmit parlamentari l'octubre del 2021 conté el pressupost consolidat.

2. Estructura pressupostària (pàg. 8)

La normativa bàsica en relació a la gestió economicofinancera de les entitats públiques d'àmbit estatal es recull en la LGFP, les NICSP i la Llei del pressupost vigent per a l'exercici. Cap d'aquests textos defineix una estructura pressupostària. Es recomana que s'aprovi una estructura pressupostària d'obligat compliment, que hauria de definir de forma clara els comptes pressupostaris que s'han d'utilitzar en l'elaboració del pressupost, tant per a ingressos com per a despeses, i la correlació amb els comptes definits en les normes comptables.

Resposta

L'estructura pressupostària d'obligat compliment està definida a la Llei de pressupost, entenem que de forma clara. Tot i això, som conscients que cal desenvolupar el Pla comptable pressupostari, i s'hi ha estat treballant en els darrers exercicis.

En aquest sentit, en el darrer quadrimestre de l'exercici 2014 el ministeri encarregat de les finances va iniciar els treballs d'avaluació de la implementació d'una reforma normativa amb l'objectiu de facilitar la gestió econòmicofinancera del Govern, així com d'implementar una normativa actual que es correspongui amb les demandes d'una societat moderna.

En el marc d'aquesta reforma normativa, el ministeri encarregat de les finances ha desenvolupat, pel que fa a la comptabilitat financera, un nou Pla de comptabilitat pública –que va entrar en vigor l'1 de gener del 2017–. Respecte al pla comptable pressupostari, s'ha posposat l'aprovació per part del Govern i la posterior publicació al BOPA de l'estructura pressupostària fins que finalitzin els treballs d'implantació dels mòduls pressupostari i financer del nou sistema econòmicofinancer que han entrat en producció durant el mes de juliol del 2021 i l'any 2022, respectivament,– perquè el document definitiu inclogui els requisits necessaris efectuats en el marc d'aquesta implantació.

Modificacions pressupostàries (2.1.2)

3. Comptabilització de les modificacions pressupostàries dels ingressos (pàg. 9)

Contràriament al disposat en la LGFP, el Govern no enregistra comptablement les operacions que afecten l'estat d'ingressos de les modificacions pressupostàries i igualment no es registren en les previsions pressupostàries d'ingressos les operacions que es deriven de les modificacions que s'aproven.

Resposta

Aquesta observació del Tribunal de Comptes s'ha pres en consideració en la configuració i la parametrització de la nova aplicació informàtica, és a dir, en el nou sistema econòmicofinancer del Govern que es troba en implementació i que ha entrat en funcionament en el mes de gener del 2022. Així doncs, aquesta observació hauria de quedar corregida durant l'exercici del 2022.

4. Modificacions de pressupost en dates properes al tancament de l'exercici (pàg. 10)

Durant l'exercici 2020, s'han comptabilitzat i aprovat modificacions pressupostàries en dates properes al tancament de l'exercici les quals han tingut per finalitat donar cobertura pressupostària a despeses per a les quals, en el moment d'adquirir els compromisos, no n'existia la consignació pressupostària adequada i suficient per atendre-les, la qual cosa seria contrària al principi d'especialitat regulat en l'article 15.2 de la LGFP.

De les mostres efectuades, s'ha observat que han tingut la finalitat indicada les modificacions pressupostàries que es relacionen a continuació:

- *Crèdits ampliables de 410.153 euros i de 1.106.497 euros aprovats el 30 de desembre de 2020 per dotar crèdit a diverses partides del capítol I del pressupost de despeses.*
- *Transferències de crèdit entre diferents vinculacions jurídiques del capítol I de despeses, aprovades entre el 15 de desembre de 2020 i el tancament de l'exercici, per import 859.496 euros, les quals tenien per finalitat el finançament de despeses prèviament compromeses.*

Resposta

Les despeses de personal al servei del Govern es registren pressupostàriament acumulant en un sol acte les fases ACLOP, d'acord amb l'article 16.5 de la Llei de pressupost per a l'exercici del 2020. Tenint en compte aquesta manera d'operar i les limitacions tècniques del sistema economicofinancer de l'AS400, si bé s'efectuen les comprovacions de control de crèdits oportunes prèvies als pagaments, no és possible formalitzar amb més antelació les modificacions pressupostàries necessàries per dotar de crèdit les partides del capítol I del pressupost de despeses.

Val a dir que aquesta observació del Tribunal de Comptes s'ha pres en consideració en la configuració i la parametrització de la nova aplicació informàtica, és a dir, en el nou sistema economicofinancer del Govern que es troba en implementació i que ha entrat en funcionament el mes de gener del 2022. Així doncs, aquesta observació hauria de quedar corregida durant l'exercici del 2022.

5. Transferències de crèdit que minoren despeses de capital prèviament augmentades

L'article 26.2 de la LGFP estableix que no es poden reduir crèdits per a despeses de capital que hagin estat augmentats per crèdits extraordinaris, suplementos o transferències de crèdits. S'observen transferències de crèdit per un import total de 2.609.363 euros, que minoren crèdits de partides que prèviament havien estat incrementades mitjançant crèdits extraordinaris o transferències de crèdit.

Resposta

Entenem que l'import total que recull l'observació del Tribunal de Comptes correspon a la suma de les reduccions de crèdits pel que fa al concepte de la classificació econòmica en l'àmbit de cada programa, mitjançant transferències de crèdit, que prèviament havien estat augmentats per suplementos de crèdit, transferències de crèdits o crèdits ampliables.

Pel fet que en l'observació no s'inclou el detall de l'import de 2.609.393 euros, no hem pogut contrastar l'import de l'observació amb el criteri esmentat al paràgraf anterior. Tampoc no hem pogut verificar si el Tribunal de Comptes ha tingut en compte l'excepció que estableix l'article 3.1, apartat a, de la Llei del pressupost per a l'exercici del 2020, que diu que el Govern pot aprovar transferències de crèdit de despeses d'inversió real fins a un límit màxim de l'1% dels crèdits per a despeses d'inversió real del pressupost de l'exercici.

D'altra banda, el sistema economicofinancer de l'AS400 està parametritzat perquè no es puguin minorar crèdits de partides de despeses de capital prèviament augmentades tenint en compte que una partida pressupostària és la combinació de departament, subconcepte, programa i projecte.

Per tant, el criteri del Tribunal de Comptes és més restrictiu que el que sempre ha aplicat el Govern i sobre la base del qual es va parametritzar al seu dia l'aplicació de l'execució del pressupost de l'AS400. D'acord amb aquest criteri del Govern hi ha transferències de crèdit que minoren crèdits de partides amb el mateix concepte però amb diferent projecte pressupostari.

En tot cas, aquesta observació del Tribunal de Comptes s'ha pres en consideració en la configuració i la parametrització de la nova aplicació informàtica, és a dir, en el nou sistema economicofinancer del Govern que es troba en implementació i que ha entrat en funcionament el mes de gener del 2022. Així doncs, aquesta observació hauria de quedar corregida durant l'exercici del 2022.

6. Transferències de crèdit que minoren despeses corrents prèviament augmentades

L'article 26.4.d) de la LGFP estableix que no es poden reduir crèdits per a despeses corrents que hagin estat augmentats per suplement de crèdit, transferències de crèdits o crèdits ampliables. S'observen transferències de crèdit per un import total de 2.963.697 euros, que minoren crèdits de partides que prèviament havien estat incrementades mitjançant transferències de crèdit.

Resposta

Entenem que l'import total que recull l'observació del Tribunal de Comptes correspon a la suma de les reduccions de crèdits pel que fa al concepte de la classificació econòmica en l'àmbit de cada ministeri mitjançant transferències de crèdit, que prèviament havien estat augmentats per suplement de crèdit, transferències de crèdits o crèdits ampliables.

Pel fet que en l'observació no s'inclou el detall de l'import de 2.963.697 euros, no hem pogut contrastar l'import de l'observació amb el criteri esmentat al paràgraf anterior, ni tampoc hem pogut verificar si el Tribunal de Comptes ha tingut en compte l'excepció que estableix l'article 26.5 de l'LGFP, que diu que les limitacions del punt 4 d'aquest mateix article no són aplicables als crèdits ampliables que es poden cancel·lar mitjançant transferència de crèdit provinent d'altres crèdits del pressupost de despesa que s'estimin reduïbles.

D'altra banda, es fa palès que el sistema economicofinancer de l'AS400 està parametritzat perquè no es puguin minorar crèdits de partides de despeses corrents prèviament augmentades tenint en compte que una partida pressupostària és la combinació de departament, subconcepte, programa i projecte. Per tant, el criteri del Tribunal de Comptes seria més restrictiu que el que sempre ha aplicat el Govern i sobre la base del qual es va parametritzar al seu dia l'aplicació de l'execució del pressupost de l'AS400.

En tot cas, aquesta observació del Tribunal de Comptes s'ha pres en consideració en la configuració i la parametrització de la nova aplicació informàtica, és a dir, en el nou sistema economicofinancer del Govern que es troba en implementació i que ha entrat en funcionament el mes de gener del 2022. Així doncs, aquesta observació hauria de quedar corregida durant l'exercici del 2022.

7. Crèdits ampliables no previstos a la Llei del pressupost

L'article 25 de l'LGFP declara ampliables els crèdits per als quals així ho estableixi de forma expressa i taxativa el text articulat de la Llei de pressupost general, entre altres condicions.

El Govern ha incrementat l'aportació al Servei Andorrà d'Atenció Sanitària mitjançant un crèdit ampliable de 400.000 euros, el qual es motiva per la necessitat de respondre a les despeses associades als serveis de transport sanitari aeri.

Aquest crèdit pressupostari no es troba expressament recollit a l'article 4 de la Llei del pressupost, ni l'ampliació pot ser qualificada com a obligacions sobrevingudes a l'Administració i alienes a la seva actuació en tractar-se d'una mera desviació pressupostària d'un ens dependent de l'Administració general.

Aquesta desviació pressupostària, d'acord amb l'article 24 de l'LGFP, ha de ser objecte, si escau, d'un suplement de crèdit tramitat mitjançant llei.

Resposta

El Tribunal de Comptes emet una observació sobre el crèdit ampliable aprovat pel Govern el dia 16/12/2020, per respondre a les despeses relatives al transport sanitari aeri gestionat pel SAAS i prestat per l'empresa Heliand, SAU, en el marc del contracte dels serveis d'helicòpter per a l'ús de l'Administració general.

En aquesta observació, es posa de manifest que aquest crèdit pressupostari no es troba expressament recollit a l'article 4 de la Llei de pressupost, ni l'ampliació pot ser qualificada com a obligacions sobrevingudes a l'Administració i alienes a la seva actuació en tractar-se d'una mera desviació pressupostària d'un ens dependent de l'Administració general, i que aquesta desviació pressupostària, d'acord amb l'article 24 de l'LGFP, ha de ser objecte, si escau, d'un suplement de crèdit tramitat mitjançant llei.

En aquest sentit, cal remarcar el següent:

L'article 4 de la Llei del pressupost per a l'exercici del 2020 regula els crèdits ampliables desglossant diferents situacions:

1. Especifica els conceptes pressupostaris que són ampliables per tota l'Administració.
2. Especifica els conceptes o subconceptes pressupostaris que són ampliables específicament per algun ministeri o alguna entitat de l'Administració pública.
3. Regula alguns supòsits pels quals es pot procedir mitjançant un crèdit ampliable, sense especificar que la partida hagi de ser ampliable.

El crèdit ampliable al qual es refereix l'observació es va sol·licitar mitjançant la carta signada pel ministre d'Ordenament Territorial i pel ministre de Salut dirigida al ministre de Finances, d'acord amb l'article 4.4 de la Llei 2/2020, del 15 de desembre del 2020, i es correspon amb el supòsit 3 anterior.

Aquest article preveu el següent:

Article 4. Crèdits ampliables

En qualsevol cas, en aplicació de l'article 25 de la Llei general de les finances públiques i les seves modificacions posteriors, tenen caràcter d'ampliables fins a una suma igual a les obligacions que calgui comprometre, amb el compliment previ de les normes vigents, els crèdits següents amb aplicació a totes les seccions o els ministeris del Govern i entitats parapúbliques i de dret públic: [...]

4. Els crèdits corresponents a despeses derivades d'obligacions sobrevingudes a l'Administració i alienes a la seva actuació d'acord amb el procés administratiu pertinent als crèdits ampliables. [...]

Cal remarcar que no podem estar d'acord amb l'afirmació del Tribunal de Comptes, que posa de manifest que aquest crèdit pressupostari no es troba expressament recollit a l'article 4 de la Llei de pressupost ni l'ampliació pot ser qualificada com a obligacions sobrevingudes a l'Administració i alienes a seva actuació en tractar-se d'una mera desviació pressupostària d'un ens dependent de l'Administració general, pels motius següents:

El contracte dels serveis d'helicòpter per a l'ús de l'Administració general es va licitar i adjudicar per part del Govern, però inclou la despesa corresponent al SUM AERI, del qual té delegada la gestió el SAAS, d'acord amb el Pla director del transport sanitari, motiu pel qual el pressupost d'aquesta entitat inclou aquesta despesa, així com l'ingrés, provinent de les transferències del Govern.

No obstant això, la xifra pressupostada el 2020 no va ser suficient per respondre a aquesta despesa, motiu pel qual el SAAS va sol·licitar el finançament al Govern.

Contràriament al que estableix el Tribunal de Comptes, els trasllats en helicòpter són de difícil previsió, i el nombre fluctua en funció dels casos que requereixen els desplaçaments en helicòpter d'acord amb els protocols d'actuació de l'hospital.

El SAAS efectua cada any una previsió dels trasllats que estima que es produiran, que es tradueix en l'import que s'incorpora a l'avantprojecte de pressupost, però no és una despesa que es pugui saber del cert anticipadament, i per això s'adjudica el contracte mitjançant preus unitaris, sense poder determinar la quantitat de trasllats exacta.

Per aquest motiu, el supòsit previst en l'article 4.4 de la Llei del pressupost per a l'exercici del 2020 es correspon amb la demanda de crèdits ampliable, atès que les necessitats de trasllats són difícilment quantificables i comporten obligacions sobrevingudes a l'Administració i alienes a la seva actuació. És evident que no és coherent que Govern o el SAAS modifiquin els criteris d'assistència en el decurs de l'any en funció del nombre d'actuacions a fi de limitar aquesta partida.

Tot i que pels motius exposats es considera que aquesta observació no hauria de constar, s'informa que en la Llei del pressupost del 2021 el subconcepte 4111 SAAS ja consta com a ampliable.

Despeses plurianuals (2.1.3)

8. Reajustaments d'anualitats de les despeses plurianuals (pàg. 11)

En l'elaboració del pressupost general, se segueix la pràctica de reajustar els imports de les anualitats per despeses plurianuals aprovades en exercicis anteriors a les quanties que es preveuen per al pressupost de l'exercici que es tramita.

Els articles 29.5 i 29.6 de la LGFP obliguen a consignar en el pressupost l'afectació anual de les despeses plurianuals aprovades per Llei i determinar la quantitat de despeses plurianuals atribuïda a cada exercici en la resta de despeses plurianuals, i en el cas de no ajustar-se a aquests requeriments, justificar-ho en la memòria adjunta al projecte de pressupost.

La memòria de pressupost no inclou justificacions suficients relatives als reajustaments d'anualitats afectats, contràriament al que requereix l'article 29.7 de la LGFP.

Resposta

La memòria de la Llei de pressupost per a l'exercici 2020 informa sobre els reajustaments tant en positiu com en negatiu dels crèdits aprovats en les lleis de pressupostos anteriors amb afectació a l'exercici 2020. En aplicació de l'article 29, "Extensió temporal dels crèdits: despeses pluriennals" de la Llei general de les finances públiques, del 19 de desembre de 1996, es detallen els crèdits negatius proposats amb afectació a crèdits pluriennals en l'Annex II del llibre 1 del Projecte de pressupost per a l'exercici 2020 que es tramet al Consell General (pàgines 140 a 145).

Atès que pel Tribunal de Comptes aquesta informació no és suficient, en complementarem el contingut en l'elaboració del pressupost del proper exercici.

Liquidació del pressupost (2.2)

9. Estalvi net pressupostari negatiu (pàg. 12)

La liquidació de l'exercici presenta un estalvi net negatiu de 412.200 milers d'euros. Aquest estalvi net pressupostari negatiu obliga el Govern al refinançament permanent del seu endeutament. Per la seva part, donat que aquestes operacions es formalitzen majoritàriament a curt termini, com s'observa a la nota 2.4, comporten romanents de tresoreria negatius que es tradueixen en una liquiditat supeditada a la formalització d'operacions de tresoreria en el molt curt termini.

Resposta

El càlcul de l'estalvi net pressupostari que efectua el Tribunal de Comptes i que és objecte d'aquesta observació inclou les despeses de passius financers en concepte de refinançament de deute. El nostre parer és que la inclusió d'aquestes despeses de refinançament del deute distorsiona i fa més volàtil aquest indicador condicionant-lo a la maturitat del deute, cosa que fa, en conseqüència, que empitjori en els exercicis en què el volum de deute que s'ha de refinançar és més elevat i a la inversa.

Cal dir que la metodologia de càlcul emprada pel Tribunal de Comptes no es troba recollida ni en la normativa pròpia ni en les pràctiques internacionals. Aquest indicador, amb la interpretació que l'acompanya, es presta a confusió dels responsables polítics, com queda palès en els debats del Consell General dels darrers anys en el moment de l'aprovació dels informes del Tribunal de Comptes, donant una falsa opinió de manca de sostenibilitat financera del deute públic. En aquest sentit, cal recordar que una institució especialitzada en la matèria, com és el Fons Monetari Internacional, afirma en el seu informe corresponent a l'article 4 d'Andorra la sostenibilitat del deute públic andorrà.

També, cal destacar que si aquest indicador s'utilitzés en els països del nostre entorn en tots els casos el resultat seria força negatiu i posaria en dubte la capacitat inversora d'economies consolidades.

Per tot l'exposat, tenint en compte que l'*estalvi net pressupostari* no està definit en la normativa vigent, d'acord amb la normativa comparada, considerem que escauria calcular aquest indicador d'una de les dos maneres següents: (i) deduït de l'estalvi brut l'anualitat periòdica (capital i interessos) dels préstecs i altre endeutament viu a 31 de desembre (en funció del termini pendent d'amortització de cada préstec); o (ii) deduït de l'estalvi brut el capítol 3 de despeses financeres i el capítol 9 de passius financers sense incloure-hi el refinançament de deute.

A continuació es mostra el càlcul de l'estalvi net pressupostari d'acord amb la segona opció, deduït de l'estalvi brut el capítol 3 de despeses financeres i el capítol 9 de passius financers sense incloure-hi el refinançament de deute. Aquest càlcul posa de manifest, pel que fa als exercicis anteriors (2019, 2018 i 2017) un estalvi net positiu que es pot destinar a l'autofinançament d'inversions o altres despeses de capital o a atendre els serveis del deute de noves operacions d'endeutament. Respecte a l'exercici 2020, el resultat d'aquest càlcul és d'un import negatiu a causa de l'afectació de la crisi sanitària i econòmica causada per la COVID-19 en el pressupost del Govern.

Així doncs, atenent el que s'ha exposat, no podem estar d'acord amb aquesta observació del Tribunal de Comptes.

	2020	2019	2018	2017
Ingressos corrents exercici	398.496.429 €	442.215.507 €	432.308.865 €	423.187.443 €
Despeses corrents exercici (cap. I, II, IV)	-425.145.903 €	-371.390.755 €	-376.073.193 €	-354.488.125 €
Estalvi brut	-26.649.474 €	70.824.752 €	56.235.672 €	68.699.318 €
Obligacions reconegudes (cap. III i IX)	-21.256.068 €	-20.339.992 €	27.713.705 €	37.452.973 €
Capítol III. Despeses financeres	-13.092.121 €	-12.410.964 €	-13.069.452 €	-13.773.686 €
Capítol IX. Despeses de passius financers	-8.163.947 €	-7.929.028 €	-14.644.253 €	-23.679.287 €
Estalvi net (no inclou passius financers de refinançament)	-47.905.542 €	50.484.760 €	28.521.967 €	31.246.345 €
Percentatge sobre ingressos corrents	-12,0%	11,4%	6,6%	7,4%

Finalment, en aquesta observació el Tribunal de Comptes també afirma que les operacions d'endeutament es formalitzen majoritàriament a curt termini. Cal destacar que en data de tancament de l'exercici del 2020, segons consta en el mateix informe del Tribunal de Comptes, el deute públic a llarg termini és de 875 M€ i el deute a curt termini és de 235 M€. A més, els darrers anys el Govern ha manifestat la seva voluntat de prioritzar l'increment de la maturitat del deute públic, que durant aquesta legislatura passarà de 2,7 anys al 2019 fins a 7,9 anys al 2022. Però de fet en l'exercici fiscalitzat ja s'observa aquesta voluntat, amb un increment comparat amb l'exercici del 2019 del 52% del deute públic a llarg termini i, en canvi, una disminució del deute a curt termini del 32%.

10. Duplictat d'ingressos per al finançament d'inversions (pàg. 16)

El conveni subscrit el 2007 entre el Govern i les societats FEDA, STA i "Túnel d'Envalira, S.A.", per a "l'execució i posterior conservació i manteniment d'una galeria de serveis i evacuació paral·lela al Túnel d'Envalira", preveu que la inversió es finançarà en un 35% a càrrec de Govern, un 15% a càrrec del STA i un 50% a càrrec de FEDA. Si bé les entitats parapúbliques han transferit la seva participació, el Govern ha formalitzat i disposat endeutament per al total del pressupost del projecte. En conseqüència, les obres esmentades disposen d'un excés de finançament que ascendeix a 12.916.756 euros. Donat que aquests recursos no poden ser disposats lliurement per part del Govern s'hauria d'acordar un destí dels mateixos.

Resposta

Es fa avinent que el Govern ha aprovat de forma específica l'anul·lació de l'afectació d'aquest finançament per tal d'esmenar aquesta observació (vegeu a l'annex núm. 1 el certificat de l'acord del Govern).

Despeses de personal (2.2.6)

11. Enregistrament comptable de les fases de despesa (pàg. 18)

Les despeses de personal al servei del Govern es registren pressupostàriament acumulant en un sol acte les fases ACLOP.

En conseqüència la pràctica seguida, a més de ser contrària al disposat a l'article 31 de la LGFP, provoca que el pressupost no s'utilitzi com a l'eina de gestió que garanteix l'acompliment del principi d'especialitat quantitativa.

Resposta

L'article 16.5 de la Llei de pressupost per a l'exercici 2020 determina, textualment:

"5. Les despeses del capítol 1, "Despeses de personal", en concepte de retribucions del personal previstes en el pressupost inicial, les quals es comptabilitzen en el moment del pagament, en un sol acte que agrupa les diverses fases d'execució pressupostària anomenat ACLOP (autorització, compromís, liquidació, ordenament del pagament i pagament efectiu), i estan sotmeses a les comprovacions de control oportunes prèvies als pagaments."

Aquest article suposa una excepció al procediment administratiu de l'execució de les despeses que preveu l'article 31 de l'LGFP. D'altra banda, cal fer avinent que, considerant que l'LGFP i la Llei del pressupost són normes del mateix rang normatiu i que a més tenen una especificitat en matèria pressupostària similar, ha de prevaldre la llei posterior, que és la del pressupost per a l'exercici 2020, sobre l'anterior.

Consegüentment, no podem estar d'acord amb aquesta observació del Tribunal de Comptes.

12. Hores extraordinàries (pàg. 19)

En l'exercici 2020, 38 treballadors han excedit el nombre d'hores extres previst pel Reglament de sistemes de compensació, les quals, a més de contràries a la norma esmentada, són indicadors de debilitats i ineficiències organitzatives.

Resposta

El màxim d'hores extraordinàries està regulat a la disposició addicional segona del Decret del 31-12-2003 d'aprovació de la modificació del Reglament de sistemes de compensació, i el punt 3 diu textualment:

“Aquests límits no es poden excedir excepte en casos puntuals, degudament justificats, després de l'informe del director del Departament o del secretari d'Estat i amb l'aprovació de la Secretaria d'Estat de Funció Pública.”

Les hores extraordinàries estan motivades i conformades amb les signatures del ministre o del secretari d'Estat i del director del Departament, tal com acrediten els documents que acompanyen cada expedient.

En relació amb aquest punt, pensem que aquesta observació del Tribunal de Comptes no té en consideració els controls que s'estan efectuant mensualment de totes i cadascuna de les variables de nòmina per part del ministeri encarregat de les finances (Departament de Pressupost i Patrimoni i Intervenció General). Finalment, cal fer avinent l'evolució a la baixa els darrers anys del nombre d'hores extres efectuades per damunt del màxim que regula el reglament, cosa que evidencia una millora en la gestió organitzativa de la funció pública.

13. Registre de personal (pàg. 19)

No ha estat dictat el reglament previst en l'article 30 de la Llei 1/2019 de la funció pública, regulant el registre de personal que s'ha de crear d'acord amb el que determina el mateix article.

Resposta

Efectivament, l'article 13 del text refós de la Llei de la funció pública, del 15 de desembre del 2000, preveia que s'ha de crear el Registre de la Funció Pública, dependent de la Secretaria d'Estat de Funció Pública, en el qual s'inscriguin els llocs de treball, els funcionaris, els agents de l'Administració de caràcter indefinit o eventual i el personal de relació especial.

Per reglament s'han de determinar les dades que han de constar en aquest Registre de la Funció Pública, les quals s'han de referir exclusivament a la vida administrativa.

Així mateix la nova Llei 1/2019, del 17 de gener, de la funció pública –que va entrar en vigor a partir de l'1 de febrer de 2019– en la secció tercera, article 30, regula el registre de personal. En l'article 30.2 es diu que per reglament el Govern determina les dades personals i de vinculació amb l'Administració que han de constar en el Registre de personal, les quals s'han de referir exclusivament a la vida administrativa, i la relació del personal i els llocs de treball a l'Administració.

Els reglaments que es deriven de la Llei 1/2019 de la Funció Pública, que ja estan treballats com el del Registre de Personal, no es poden acabar fins l'aprovació de les propostes de modificació de la mateixa Llei que es troben ja a tramitació parlamentària.

Actualment existeix, com no pot ser d'altra manera, el Registre físic de la Funció Pública en format paper, que conté tota la informació històricament associada a cada empleat.

De fet, per a cada empleat de l'Administració general hi ha un dossier personal en què es recullen les diverses dades relacionades amb la seva vida administrativa com ara el contracte, les formacions realitzades (i que li poden servir en futurs processos de promoció), les situacions administratives diverses (atorgament d'excedències, permisos administratius, etc.) i les anotacions pròpies relacionades amb la gestió de la nòmina.

Aquest Registre s'ha mantingut actualitzat des de fa molts anys i existeix una classificació general dels dossiers personals en funció de la situació administrativa concreta dels empleats (servei actiu, excedència) i de la seva tipologia (funcionari / agent de l'Administració de caràcter indefinit; agent de l'Administració de caràcter eventual; relació especial; alts càrrecs i nomenaments polítics).

D'acord amb el procés de desenvolupament reglamentari de la Llei de la funció pública que es va iniciar en el 2004, es va demanar la col·laboració de l'Àrea d'Arxius del Departament de Cultura, experta en la gestió, la creació i el manteniment d'arxius, la qual el juny del 2017 va contractar una persona al Departament d'Arxius per ordenar, anonimitzar mitjançant codificació numèrica i mantenir fins el desembre de 2018 el sistema d'arxius dels expedients de personal. A partir del desembre del 2018 l'Àrea d'Arxius fa un seguiment del sistema d'arxius dels expedients de personal fent la gestió diària el propi Departament de Funció Pública. En un principi es preveia la digitalització de tots els expedients de personal però posteriorment es va aturar aquesta fase per temporalitat del projecte i manca de pressupost.

Aquest projecte de reglamentació del Registre de la Funció Pública està previst que es porti a terme i va paral·lel al disseny i la implantació del sistema informàtic SAP, amb els mòduls d'organització administrativa, que facilitarà que es generin els fitxers que compondran el registre de personal, per tal de recollir les dades del personal de l'Administració general, com els llocs de treball, així com les dades corresponents a la vida administrativa i la carrera professional, segons com determini el reglament.

De totes maneres, cal dir que la inexistència del reglament pròpiament dit no afecta de cap manera la gestió pròpia de les dades dels empleats de l'Administració general que es custodien en el Registre físic de la Funció Pública en relació amb la seguretat, la confidencialitat i el rigor professional.

Qualsevol empleat es pot adreçar lliurement a la Secretaria d'Estat de Funció Pública i sol·licitar vista i còpia del seu dossier personal, així com demanar la inclusió de les dades que cregui oportunes.

La gestió del Registre físic de la Funció Pública està subjecta a la normativa qualificada sobre protecció de dades personals, segons la Llei 15/2003, del 18 de desembre. En tot cas, els empleats de l'Administració general poden exercir els drets d'accés, rectificació i supressió previstos en relació amb els dossiers personals que són al Registre físic de la Funció Pública. En data 17 de maig de 2017 s'aprovà el decret pel qual es regulen els fitxers de dades personals de la Secretaria d'Estat de Funció Pública.

14. Sistema de classificació del personal (pàg. 19)

El Govern no disposa d'un sistema de classificació del personal d'acord amb els elements que estableix l'article 13 de la Llei 1/2019, del 17 de gener, de la funció pública.

La relació de llocs de treball indica el seu nivell de classificació i el cos, general o especial, al qual pertanyen. No obstant això, el Govern no disposa de la valoració de llocs de treball que requereix l'article 17.2 de la Llei 1/2019, del 17 de gener de la funció pública, per assignar el nivell corresponent a cada lloc de treball. Així mateix, la relació de llocs de treball no agrupa els llocs de treball per famílies professionals i no preveu les funcions, activitats, tasques o altres responsabilitats encomanades a cada treballador, així com el perfil professional i la formació adient per ocupar el lloc de treball.

Resposta

Per edicte del 14-10-2020 l'Administració general va convocar un concurs públic de contractació d'una empresa per elaborar l'adaptació de les taules retributives de l'Administració general, la revisió i la valoració de la classificació dels llocs de treball del Cos general.

En el BOPA del 7 de gener del 2021 es publica l'adjudicació del concurs a l'empresa PricewaterhouseCoopers Serveis Professionals Andorra SLU.

Durant l'any 2021 s'han dut a terme els treballs d'actualització dels llocs de treball, que continuen a principis del 2022, i el primer trimestre d'aquest any està prevista la presentació al Govern dels resultats de l'estudi.

L'empresa adjudicatària aportarà els documents de descripció dels llocs de treball, en què constaran les responsabilitats, les funcions i els requisits d'accés de cada lloc, així com el sistema de valoració i classificació que quedarà regulat per reglament, d'acord amb el que preveu el punt 3 de l'article 17 de la Llei 1/2019, de la funció pública.

La base de dades dels llocs de treball s'obté actualment de l'AS400. Des del 2019 s'està implementant SAP en la gestió integral dels recursos humans, i aquest any 2022 s'hauran d'adaptar els diferents mòduls al sistema de classificació que prevegi la modificació de la Llei 1/2019, que està entrada a tràmit parlamentari.

Per tant, i mitjançant evolucions que s'hauran de sol·licitar, podrem disposar d'una base de dades amb tota la informació referent a la classificació dels llocs de treball de l'Administració general.

15. Cobertures de funcions estructurals i periòdiques (pàg.20)

L'article 109.c de l'LFP preveu el nomenament de personal interí per a la cobertura de funcions estructurals i periòdiques. Després de la revisió efectuada s'observen, en el marc del precepte esmentat, nomenaments de personal interí fins al 31 de desembre del 2020 que torna a ser nomenat, per via d'urgència, l'1 de gener de l'any següent fins al 31 de desembre. Aquesta pràctica qüestiona el caràcter periòdic de les funcions estructurals que requereix l'article 109.c de l'LFP.

Resposta

Entenem per funcions estructurals les que estan definides i consolidades, amb una permanència estable i duradora en el temps, i les periòdiques les que estan considerades temporals, per un període determinat o en uns períodes concrets de l'exercici, les temporades hivernals o d'estiu.

El fet d'haver de tornar a nomenar cada any aquest personal interí ve causat per la necessitat dels departaments de donar continuïtat als serveis prestats, fonamentats en les càrregues de treball i els recursos existents.

Les lleis dels pressupostos han d'anar amortitzant aquestes places amb caràcter interí i consolidant-les amb caràcter fix.

16. Conceptes retributius no regulats (pàg. 20)

S'observen pagaments pel concepte retributiu "complement Pas Bombers" del qual no consta una regulació normativa que l'empari.

Resposta

Pel que fa al concepte retributiu "Pas bombers" al qual es fa referència en l'observació del Tribunal de Comptes, encara no està regulat. El Govern, però, està estudiant la regulació de les compensacions que són específiques dels cossos especials i que perceben per altres circumstàncies que les fixades al Reglament de sistemes de compensació. En aquest sentit, el Govern té previst d'aprovar enguany una modificació del reglament de sistemes de compensació que regularà aquesta compensació.

Transferències i subvencions atorgades (2.2.8)

17. Control financer de les subvencions (pàg. 24)

El reglament de control pressupostari per a l'exercici 2020 limita la fiscalització de les entitats privades que reben subvencions, préstecs, avals i altres ajuts a càrrec del pressupost, als supòsits que la intervenció consideri oportuns, i no de forma sistemàtica. A la pràctica, es constata que no està implantat el mecanisme de control que preveu la LGFP, el control financer, el qual permet garantir que les subvencions i ajuts atorgats s'han obtingut de forma adequada i correcta, que s'ha donat acompliment a les obligacions de gestió i aplicació d'aquests per part dels beneficiaris, l'adequat i correcte finançament de les activitats subvencionades i la realitat i regularitat de les operacions que s'han finançat amb els ajuts.

Resposta

En relació amb aquest punt pensem que l'afirmació del Tribunal de Comptes és subjectiva, pel fet que s'emet una opinió molt genèrica que manca del detall dels expedients, i a més, no té en consideració els controls que s'estan efectuant per part dels departaments gestors de les subvencions i dels controls que efectua el Departament d'Intervenció amb les liquidacions que donen lloc posteriorment als pagaments de les subvencions.

La Intervenció informa que els controls financers de les subvencions no són exclusius de la Intervenció General, sinó que els departaments també realitzen revisions exhaustives tant en el moment d'atorgar les subvencions, com en el moment de revisar-ne l'execució. Per aquest motiu, tot i que s'emeten informes puntuals de fiscalització de les subvencions, els documents i els expedients justificatius de totes les subvencions es troben als departaments corresponents, i el seu seguiment està documentalment justificat, d'acord amb l'article 28 del Decret del 3-04-2019 d'aprovació del Reglament regulador de la Intervenció General i de l'exercici del control pressupostari.

Per tant, el fet que no s'emetin informes de control financer per a la totalitat de les ajudes atorgades no significa que no existeixin controls: pel que fa a les ajudes atorgades per convocatòria pública, les bases preveuen la documentació que ha de rebre el departament en el moment de la presentació de la sol·licitud, i en el moment dels diferents pagaments. (En el cas de les adjudicacions directes també s'especifiquen aquests requeriments amb la formalització d'un contracte o d'un conveni entre el Govern i l'entitat beneficiària.)

Aquests controls es fan: en el moment en què els diferents departaments reben la documentació, que efectuen el control sobre la recepció correcta de la documentació i analitzen si la justificació que se'n desprèn s'adequa al motiu pel qual es va atorgar la subvenció; i en el moment en què es trameta el document de liquidació de la subvenció al Departament d'Intervenció General, juntament amb la documentació justificativa.

En el cas que manqui algun document justificatiu o bé hi hagi algun import no justificat o que la justificació no correspongui amb la finalitat de la subvenció, el Departament d'Intervenció General retorna la liquidació al departament per tal que s'esmeni la incidència o bé perquè es redueixi la subvenció per tal que l'import liquidat correspongui amb l'import degudament justificat. Per completar l'expedient, a partir de l'exercici del 2019 els departaments o els òrgans gestors de les subvencions emeten un informe sobre els resultats dels controls efectuats i a partir de l'exercici del 2021 la Intervenció General posa de manifest, pel que fa a la totalitat dels expedients de subvencions, el resultat de la seva fiscalització en un informe, addicionalment a la conformitat del document pressupostari.

En conseqüència del que s'ha esmentat anteriorment, s'informa que la Intervenció és conscient de la necessitat de control sobre les entitats que reben subvencions des de l'Administració general, i per això té en compte les consideracions del Tribunal de Comptes i continuarà treballant en aquest sentit, però també manifesta que el Tribunal de Comptes no ha tingut en consideració els canvis o les millores que s'estan portant a terme en aquest àmbit.

Passius financers i despeses financeres (2.2.11)

18. Incorrecte registre pressupostari d'interessos meritats no vençuts (pàg.27)

El Govern ha enregistrat pressupostàriament despeses financeres meritades i no vençudes per import de 4.484.553 euros quan, atès que no eren exigibles a l'entitat al tancament de l'exercici, no era procedent fer-ho, contravenint el principi d'annualitat regulat a l'article 14 de la LGFP.

Resposta

La base de registre o base comptable utilitzada en l'elaboració i l'execució de l'estat de despeses del pressupost del Govern està regulada als articles 14 i 15 de l'LGFP.

El principi d'annualitat (article 14 de l'LGFP) té un doble aspecte: d'una banda, es refereix a l'aprovació del pressupost, i de l'altra, a l'execució. En el primer aspecte, l'annualitat significa que la Llei del pressupost té limitada la vigència a un any, i, per tant, l'òrgan legislatiu ha d'aprovar el pressupost cada any. En el segon aspecte, l'annualitat significa que les operacions d'execució del pressupost s'han de realitzar dintre del període anual, i s'imputen als seus comptes només els que compleixin aquesta condició.

El principi d'especialitat (article 15 de la LGFP) expressa que l'habilitació a l'executiu no té un abast genèric o il·limitat i ofereix tres aspectes: qualitatiu, quantitatiu i temporal.

Per tant, d'acord amb el principi d'annualitat, les despeses financeres en concepte d'interessos de deute públic i de préstec per un import de 4.484.553 euros, es pressuposten i es registren a la liquidació del pressupost en el moment que es produeixen o es meriten, independentment del moment en què es produeix el pagament.

Sobre la base de l'article 31.1 d de l'LGFP, la liquidació d'aquestes despeses és practicada per l'òrgan gestor corresponent (ministeri encarregat de les finances) en compliment d'una obligació legal. Amb relació a la despesa financera, l'obligació legal correspon als diversos decrets d'emissió de deute públic aprovats pel Govern i al contracte del préstec de 115 milions d'euros que el Govern va formalitzar el 6 de juliol del 2012 destinat al finançament de les obres d'infraestructures viàries (tram II i IV del projecte Desviació de Sant Julià i fases II, III i IV del projecte Túnel de les Dos Valires).

Val a dir que aquest criteri de registre, que es basa en el principi d'annualitat –i que és el que s'aplica per a la generalitat de les despeses, principalment– és homogeni amb els criteris de registre de la informació relatius a la comptabilitat financera i a la nacional. El sistema d'informació sobre la comptabilitat nacional que serveix com a base de càlcul de les xifres de dèficit i de deute insta a presentar la liquidació pressupostària d'acord amb criteris SEC 2010, que determina pel que fa amb aquest capítol de despesa que la base de registre és la meritació.

Consegüentment, per tot el que s'ha exposat anteriorment, no podem estar d'acord amb aquesta observació del Tribunal de Comptes.

Estats financers (2.3)

19. Manca de conciliació entre el resultat pressupostari i el resultat comptable (pàg. 31)

Sota el títol de conciliació entre comptabilitat pressupostària i financera, Govern presenta la comparació d'ambdós resultats, juntament amb explicacions referides a l'origen de les diferències que en resulten, sense incloure-hi el detall de les operacions i saldos que determinen la diferència entre ambdós resultats, comparació que li és requerida d'acord amb els models de comptes anuals que s'han dictat.

Resposta

Es tindrà en consideració l'observació del Tribunal de Comptes en els propers exercicis.

20. Estats financers consolidats (pàg. 32)

El Govern no ha presentat els seus estats consolidats definitius, tal com obliga l'NICSP 35. L'apartat 5 de l'NICSP 35 indica que les entitats controladores presentaran estats financers consolidats. El Govern compleix la definició d'entitat controladora prevista en l'NICSP 35, si bé no ha presentat, en data d'aquest informe, els estats financers consolidats definitius corresponents a l'exercici del 2020.

Resposta

Es fa avinent que, d'acord amb l'apartat 5 de l'NICSP 35, el Govern ha aprovat els estats financers consolidats del Govern i les entitats dependents definitius corresponents a l'exercici del 2020.

Els estats financers consolidats definitius de l'exercici 2020 s'han tramès al Tribunal de Comptes en data 16 de febrer del 2022.

Efectiu i equivalents d'efectiu (2.3.1)

21. Cobraments i pagaments pressupostaris (pàg.34)

S'informen dins els cobraments i pagaments pressupostaris de l'exercici corrent els cobraments i pagaments d'exercicis tancats realitzats en l'any 2020, els quals s'haurien d'informar en l'apartat de pressupost tancat que s'indica en el compte de gestió de tresoreria reproduït anteriorment.

Resposta

El desgloss de cobraments i pagaments segons corresponen a exercicis tancats o a l'exercici corrent és el següent:

	PAGATS	COBRATS
Exercicis tancats	44.529.758	25.990.087
Exercici corrent	754.989.137	933.894.574
TOTAL	799.518.896	959.884.662

Es tindrà en consideració l'observació del Tribunal de Comptes en els propers exercicis.

Altres actius financers –Actius no corrents– (2.3.5)

22. Deteriorament dels crèdits a llarg termini (pàg. 37)

El Govern va atorgar un préstec a l'Agència Estatal de Resolució d'Entitats Bancàries de 16.447.402 euros. Atenent l'origen dels recursos de l'AREB i la seva quantia es pot qüestionar la recuperabilitat per part del Govern d'aquest dret, ja que la seva recuperació resta subjecte a la materialització de la venda d'actius per part del prestatari.

Resposta

Com bé es diu en l'observació, hi ha un contracte de pòlissa de préstec entre el Govern i l'AREB que s'ha anat renovant anualment des que es va formalitzar. El Govern finança aquest préstec concedit a l'AREB amb una pòlissa de crèdit sindicat que es va formalitzar el 15 de març del 2016 amb venciment el 15 de març de 2017 i que s'ha renovat els anys 2018, 2019, 2020 i 2021, d'acord amb el que preveuen les lleis dels pressupostos dels anys respectius.

Pel que fa als recursos dels quals preveu disposar l'AREB per atendre la devolució del deute, cal tenir en compte el següent:

Que mitjançant la Llei 1/2016, del 21 de gener, de modificació de la Llei 7-2015, del 15 de gener, del pressupost per a l'exercici del 2015 i de crèdit extraordinari i de suplement de crèdit per finançar despeses diverses de l'exercici 2015 de l'Agència Estatal de Resolució d'Entitats Bancàries s'aprova el pressupost d'ingressos i el pressupost de despeses per a l'exercici 2015 de l'Agència Estatal de Resolució d'Entitats Bancàries que s'annexa a la Llei 7/2015. Aquest pressupost preveu, pel que fa als ingressos, un préstec de 20 milions d'euros destinat a finançar les despeses del procés de resolució de l'entitat Banca Privada d'Andorra, SA.

A l'article 21, apartat 4, de la Llei 8/2015, del 2 d'abril, de mesures urgents per implantar mecanismes de reestructuració i resolució d'entitats bancàries, s'estableix: "els ingressos eventuais derivats de la venda o del cessament de les activitats de l'entitat pont corresponen a l'AREB, que els ha d'aplicar en primer lloc a la recuperació de tota despesa raonable en què hagi incorregut com a conseqüència de la utilització de qualsevol instrument de resolució o de l'exercici de les seves competències de resolució."

Així doncs, d'acord amb aquest article, l'AREB destinarà a la devolució del préstec esmentat la totalitat dels recursos obtinguts de la venda de l'entitat pont.

El preu de venda de Vall Banc, SAU, fixat en el contracte corresponent, està format per diversos components. Un primer component anomenat "preu final" i pel qual l'entitat adquirent ja ha pagat la quantitat de 3,8 milions d'euros, ingressos que han estat utilitzats per l'AREB per retornar de manera parcial el préstec obtingut del Govern, reduint l'import del mateix préstec el 31 de desembre del 2018 a una quantitat de 16,4 milions d'euros.

A aquest preu final cal afegir-hi un preu variable posterior a la data de tancament o *earn out* que té dos components. El primer component correspon al 50% dels dividendes que Vall Banc, SAU pagui al comprador durant els primers 5 anys després de l'adquisició, amb un màxim de 7 milions d'euros.

El segon component correspon al 50% del preu de venda que el comprador obtingui de la venda total o parcial de les accions de Vall Banc amb un límit màxim de 15 milions d'euros, tenint en compte que si el comprador no ha pagat cap import en concepte de dividends dels 5 primers anys, aquest límit es podrà incrementar en la proporció no pagada d'aquests dividends fins a un màxim de 22 milions d'euros.

Així doncs, l'AREB té una expectativa d'ingressos derivats de la distribució de dividends i de la venda de l'entitat Vall Banc, SAU. El Tribunal de Comptes ha tingut accés al contracte del que anteriorment s'especifiquen algunes de les clàusules i així doncs és conscient de la possibilitat de retorn d'aquest préstec.

Adicionalment, aquesta expectativa d'ingressos ha quedat confirmada pel fet que en data 18 de febrer del 2022 l'AREB ha fet efectiu el retorn del préstec per un import de 16.447.402 euros més els interessos, atenent l'operació de compravenda de les accions de l'entitat Vall Banc, SA per part de Crèdit Andorrà, SA que s'ha formalitzat recentment. Vegeu a l'annex núm. 2 la carta de l'AREB al respecte.

Per aquest motiu, el Govern no pot estar d'acord amb l'observació del Tribunal de Comptes.

23. Aportació Fundació Cimera Iberoamericana Andorra 2000 (pàg. 38)

El Govern ha aportat en l'any 2020 la quantitat de 1.907.750 euros a la Fundació Cimera Iberoamericana, la qual ha considerat com inversió financera. Atès que les aportacions dels patrons a les fundacions no atorguen cap dret econòmic sobre el patrimoni d'aquestes, les aportacions s'han de tractar com a despeses de l'exercici.

Resposta

La Fundació de la Cimera Iberoamericana va néixer per contribuir a garantir l'organització del conjunt d'actes que el Principat d'Andorra va organitzar el 2019 i el 2020 en el marc de la Secretaria Pro Tempore de la Cimera Iberoamericana Andorra 2020. La Fundació es va crear per una durada temporal suficient per poder dur a terme la finalitat fundacional. L'aportació que va fer el Govern, per un import d'1,9 milions, va ser amb motiu de la constitució de la Fundació i es va registrar en el capítol 8 del pressupost de despeses tal com preveia la Llei del pressupost per a l'exercici del 2020. Financerament es va enregistrar en l'actiu del Govern, i en aquest cas no es va deteriorar donat que el Govern preveia recuperar la dita aportació un cop liquidada la Fundació. Actualment, en l'any 2021, s'està portant a terme la liquidació de la Fundació i l'import recuperable s'estima en 869.767,76 euros.

Tanmateix, d'acord amb l'observació del Tribunal de Comptes, en l'exercici del 2021 s'ha registrat la despesa, i per tant s'ha deteriorat l'import d'1.907.750 euros corresponent a la Fundació de la Cimera Iberoamericana.

Propietat, planta i equipament (2.3.7)

24. Principi d'especialitat qualitativa en la determinació del concepte d'inversió (pàg. 41)

S'enregistren pressupostàriament amb càrrec a partides del capítol d'inversions, transaccions que, per contra, no reben el tractament comptable d'inversió, quan els criteris per a ser considerat inversió, en l'àmbit pressupostari, i propietat, planta i equipament o actius intangibles des del punt de vista comptable, són coincidents. El total d'aquestes transaccions, en l'exercici 2020, ascendeix a la quantitat de 434.345 euros.

Resposta

Les transaccions a les quals s'ha donat tractament pressupostari d'inversió i que no s'han registrat a l'immobilitzat de la comptabilitat financera són les que no han estat incorporades a l'inventari de béns i drets de patrimoni d'acord amb els criteris fixats pel Departament de Pressupost i Patrimoni, quant a l'especificitat de les inversions i d'acord amb les Normes internacionals de comptabilitat del sector públic (NICSP).

Així doncs, si bé el tractament pressupostari i comptable de les inversions parteix d'un mateix criteri, que és el de permanència en l'Administració general (un any), d'acord amb l'article 15 de l'LGFP relatiu al principi d'especialitat, a l'hora d'incorporar aquestes inversions en el patrimoni s'introdueix el criteri de l'especificitat del bé que serveix de filtre per tal d'activar solament els béns i drets que es creuen oportuns, seguint les definicions establertes en el Decret d'aprovació del Reglament relatiu a l'adopció de les Normes internacionals de comptabilitat del sector públic, del 22 de desembre de 2016.

Quant a la tipologia de béns o inversions de reposició, s'activen sempre que segueixin el que estableixen les normes de valoració del pla de comptabilitat del sector públic, en el qual s'indica que els costos de renovació, ampliació o millora dels béns d'immobilitzat material seran incorporats a l'actiu, com a major valor del bé, en la mesura que impliquin un augment de la seva capacitat o productivitat, o un allargament de la seva vida útil i sempre que sigui possible saber o estimar raonablement el valor net comptable dels elements que, per haver estat substituïts, hagin de ser donats de baixa de l'inventari. D'acord amb aquests criteris s'activaran com a major valor de l'immobilitzat les despeses que s'ajustin a la norma de valoració esmentada anteriorment i sempre que es pugui valorar de manera fiable i correcta la part de l'element que es vol substituir per poder-lo donar de baixa.

Segons la naturalesa de la despesa les liquidacions s'imputen financerament com s'indica en la pàgina 41 de l'informe del Tribunal de Comptes:

Compte de despesa	Reposició/millora	Import
621	Arrendaments i cànon	2.090
622	Reparacions i conservació	58.513
628	Subministraments	2456
629	Comunicacions i altres serveis	320.817
651	Subvencions de capital	50.469
Total		434.345

Val a dir que, malgrat que es realitza una anàlisi exhaustiva en el moment de proposar els crèdits en l'elaboració de l'Avantprojecte de llei del pressupost, la idoneïtat d'adscriure partides d'inversió real depèn de les justificacions que els departaments fan arribar al Departament de Pressupost i Patrimoni. Una vegada s'entra en la fase d'execució del pressupost aprovat pel Consell General, es constata que la descripció de la despesa no s'adequa a la justificació de la despesa en el moment de l'elaboració del pressupost. És evident que encara cal ser més estricte amb aquest fet, però val a dir que finalment el percentatge de crèdits dotats com a inversió real que hauria d'haver estat despesa de l'exercici és del 2% (desestimat / inversió real) i ha anat disminuint progressivament.

Cal concloure, que el quadre que el Tribunal incorpora a la pàgina 41 del seu informe, l'elabora el Departament de Pressupost i Patrimoni en el tancament del Patrimoni de cada exercici i l'hi ho facilita. Aquest quadre recopilador és el resultat de verificar factura per factura totes les liquidacions d'inversió i les transferències de capital que s'esdevenen durant l'exercici a tractar.

Aquesta observació quedarà esmenada en l'exercici del 2022 amb la millora del procediment establert del tractament de liquidacions del capítol 6 en el nou sistema economicofinancer SAP Ecofin.

Endeutament (2.3.12)

25. Endeutament formalitzat pendent d'aplicar a la seva finalitat (pàg. 46)

El Govern disposa de finançament formalitzat i ingressat, provinent principalment de l'endeutament, la destinació del qual eren diferents inversions i despeses, de les quals, a la data de l'informe l'execució no s'ha completat sent l'import total de les mateixes de 17.020.829 euros, considerant les previsions de l'entitat.

Resposta

Les despeses a les quals estava destinat el finançament provinent principalment de l'endeutament autoritzat per les lleis de crèdit extraordinari que es detallen en la pàgina 46 de l'informe del Tribunal de Comptes, ja es van realitzar en la seva totalitat.

Es fa avinent que el Govern ha aprovat de forma específica l'anul·lació de l'afectació d'aquest finançament per tal d'esmenar aquesta observació (vegeu a l'annex núm. 1 el certificat de l'acord del Govern).

Provisions a llarg termini (2.3.13)

26. Provisió per retribucions a llarg termini al personal (pàg. 47)

Per la Llei 23/2014 qualificada de creació i regulació del pla de pensions de la funció pública, modificada per la Llei 29/2018, es constitueix un fons de pensions de la funció pública que adopta el sistema d'aportació definida.

No obstant l'anterior, la Llei reconeix prestacions complementàries a càrrec de Govern, al marge del pla de pensions de la funció pública, a favor dels treballadors públics que estaven inclosos dins del sistema de previsió de prestació definida vigent fins l'entrada en vigor de la Llei i en els termes que aquesta regula i reconeix la possibilitat a funcionaris amb uns determinats anys de servei, i també a aquells amb una edat propera a la jubilació obligatòria, a sol·licitar i obtenir una prestació de jubilació voluntària.

El valor actual actuarial de les obligacions contraïdes pel Govern amb el personal indicat al paràgraf anterior ha estat quantificat en 502.445.193 euros com a conseqüència d'un estudi de valoració efectuat per un expert independent, amb efectes a 31 de desembre de 2020. En relació a l'ajust efectuat cal veure el que s'assenyala a la nota 2.3.15.

D'acord amb l'estudi, i referint-se exclusivament al personal indicat, els pagaments a càrrec del pressupost general superen els 6 milions d'euros anuals incrementant-se anualment arribant a duplicar-se d'aquí a deu anys i triplicant-se al cap de quinze anys.

Per atendre en el futur aquests compromisos, els quals s'han meritat durant els exercicis passats, el Govern no ha generat recursos ni disposa d'actius per atendre'ls pel que s'hauran de suportar amb càrrec als ingressos pressupostaris d'exercicis futurs.

Resposta

L'import de 502.448.193 euros correspon a la provisió per atendre les obligacions meritades en data de tancament d'acord amb la Llei 23/2014, del 30 d'octubre, qualificada de creació i de regulació del pla de pensions de la funció pública i les modificacions posteriors, del col·lectiu de funcionaris de l'Administració general, cossos especials i de carrera judicial. Aquest import comprèn la valoració dels compromisos de jubilació del personal del Cos General, dels cossos especials i del col·lectiu de carrera judicial i s'ha quantificat d'acord amb un estudi de valoració efectuat per un expert independent, tal com indica l'observació del Tribunal de Comptes.

Cal fer avinent que l'annex 3 de l'informe de l'expert independent detalla els pagaments probables a càrrec del Govern per assumir les obligacions esmentades. A continuació es transcriu el contingut de l'annex 3:

Annex 3. Pagaments probables

Any	Jubilats	Prejubilats	Actius	TOTAL
2021	4.011.759,17	2.113.018,54	270.385,71	6.395.163,42
2022	3.947.450,91	1.948.656,09	602.205,28	6.498.312,28
2023	3.935.792,09	1.864.876,98	1.040.938,98	6.841.608,05
2024	3.821.819,54	1.800.198,78	1.561.440,59	7.183.458,92
2025	3.753.550,59	1.659.327,01	2.173.741,10	7.586.618,70

2026	3.736.991,40	1.625.909,99	2.770.177,12	8.133.078,52
2027	3.715.339,05	1.613.567,86	3.577.152,65	8.906.059,56
2028	3.688.158,18	1.625.575,56	4.542.513,24	9.856.246,97
2029	3.654.942,56	1.613.169,33	5.518.175,40	10.786.287,29
2030	3.615.145,53	1.598.116,70	6.394.950,87	11.608.213,10
2031	3.568.166,94	1.602.400,89	7.490.741,23	12.661.309,06
2032	3.513.464,10	1.623.686,25	8.590.137,52	13.727.287,87
2033	3.450.619,83	1.644.529,97	9.824.620,06	14.919.769,87
2034	3.379.302,74	1.664.733,30	11.257.417,42	16.301.453,46
2035	3.299.252,45	1.684.062,75	12.235.958,57	17.219.273,78
2036	3.210.226,73	1.697.046,37	13.331.406,92	18.238.680,02
2037	3.112.188,90	1.705.283,87	14.255.631,14	19.073.103,92
2038	3.005.126,44	1.720.184,86	14.893.680,25	19.618.991,55
2039	2.889.175,64	1.733.026,19	15.422.809,93	20.045.011,76
2040	2.764.585,59	1.743.413,45	16.542.470,87	21.050.469,91
2041	2.631.766,42	1.750.907,27	17.320.035,81	21.702.709,50
2042	2.491.346,49	1.741.510,08	18.086.930,39	22.319.786,97
2043	2.344.259,78	1.737.420,48	18.848.348,00	22.930.028,27
2044	2.191.670,59	1.732.980,12	19.189.135,26	23.113.785,97
2045	2.034.956,12	1.723.603,16	19.238.129,72	22.996.689,01
2046	1.875.599,51	1.708.809,83	19.119.178,41	22.703.587,75
2047	1.715.245,71	1.688.195,54	19.072.046,65	22.475.487,91
2048	1.555.446,79	1.661.463,16	18.839.050,36	22.055.960,32
2049	1.397.817,36	1.628.431,44	18.831.982,84	21.858.231,64
2050	1.243.789,58	1.589.023,02	18.730.291,75	21.563.104,34
2051	1.094.799,41	1.543.252,98	18.764.270,67	21.402.323,05
2052	952.068,85	1.491.300,50	18.648.558,80	21.091.928,15
2053	817.046,41	1.433.392,50	18.575.113,59	20.825.552,50
2054	691.058,97	1.369.849,64	18.293.176,29	20.354.084,89
2055	575.457,11	1.301.043,84	18.046.787,42	19.923.288,36
2056	471.124,82	1.227.442,42	17.731.828,28	19.430.395,51
2057	378.618,77	1.149.605,36	17.353.576,60	18.881.800,73
2058	298.060,14	1.068.456,09	16.884.362,45	18.250.878,69
2059	229.290,43	985.074,93	16.408.534,96	17.622.900,32
2060	171.879,29	900.599,67	15.919.088,00	16.991.566,96
TOTAL	95.234.360,93	63.713.146,77	516.196.981,10	675.144.488,85

Es fa palès que aquests imports es finançaran amb càrrec al pressupostos dels exercicis següents i, també, amb càrrec a les aportacions anuals en concepte del complement de prestació de jubilació obligatòria a càrrec del Govern (en data 31 de desembre del 2020 aquestes aportacions, de 4,5 M d'euros anuals pel període comprès entre el 2016 i 2020, ambdós inclosos, sumen un total de 19.770.000 €).

Per tant, el Govern, des del 2016, va provisionant una part dels compromisos a futur amb l'objectiu de suavitzar els impactes, però cal fer tres comentaris:

- Encara que no estiguéssim provisionant, l'estimació dels compromisos màxims anuals d'una vintena de milions d'euros és completament assumible amb els pressupostos del Govern.
- Amb el ritme de provisions que estem efectuant, al 2029, a part d'haver pogut anar pagant els compromisos dels anys en curs, tindrem provisionats més de 42 M€ per a compromisos futurs.
- La sensibilitat del Govern per la sostenibilitat de les finances públiques és una evidència i no es pot menystenir. Amb aquesta temàtica al 2014 es va canviar el model del complement de jubilació dels treballadors públics a fi de fer-lo més sostenible. I a partir del 2016 es van començar a provisionar els compromisos a futur del model anterior quan això mai s'havia fet amb anterioritat.
- També, el Govern va decidir desenvolupar l'estudi de l'expert independent per poder valorar i ajustar el nivell de provisions que fem a fi de, justament, suavitzar l'impacte anual del pagament dels complements de jubilació.

Atenent el que hem exposat no podem estar d'acord amb l'observació del Tribunal de comptes.

27. Enregistrament de contingències com a provisions (pàg. 48)

Les normes comptables diferencien entre provisions i contingències, de manera que les primeres són obligacions presents que es poden quantificar de manera fiable i que existeix una probabilitat que requerirà la sortida de recursos; mentre que la contingència és una obligació possible que, o bé està mancada d'algun dels requisits anteriors, o bé requereix, per a que es doni o no, de fets incerts futurs que no estan totalment sota el control de l'entitat.

D'acord amb la NICSP 19, procedeix la dotació de la provisió en aquells casos que es més probable que improbable que existeixi una obligació present com a conseqüència d'una resolució desfavorable del litigi, mentre que en els casos que la resolució desfavorable és possible (més improbable que probable) o sent probable l'import no es pot estimar amb fiabilitat, s'ha de revelar la informació corresponent en les notes explicatives.

El Govern té litigis oberts per import, d'almenys, 440.677.484 euros dels quals atorga alguna probabilitat de resolució desfavorable a litigis per import de 279.395 euros i qualifica possible de resolució desfavorable litigis per import de 12.178.705 euros i molt possible litigis per import de 29.000 euros. Amb tot, Govern ha estimat la provisió de responsabilitats, a 31 de desembre de 2020 per l'import total dels litigis que atorga alguna probabilitat o possibilitat de resolució desfavorable, 12.487.100 euros. Així mateix ha informat aquest import en la nota 25.b) de les notes explicatives la qual hauria d'incloure la informació relativa a les contingències.

S'observa, per tant, que el criteri seguit pel Govern no s'ajusta estrictament a les normes comptables pel que es recomana que es diferenciï entre provisions i contingències, que es reconegui el passiu derivat de les primeres i s'inclougui a les notes als estats financers el detall de la informació que requereixen les normes comptables del sector públic.

Resposta

El Govern enregistra la provisió per a responsabilitats corresponent als litigis pendents de resolució en la data de tancament de l'exercici tenint en compte la resposta del Gabinet Jurídic en què, d'acord amb el seu criteri, manifesta la probabilitat del risc d'obligacions que generin una sortida de recursos per al Govern.

Seguint la recomanació del Tribunal de Comptes i d'acord amb l'NICSP19 Provisions, passius i actius contingents, en exercicis futurs es dotarà de provisió en el cas dels litigis oberts amb probable resolució desfavorable i s'informarà a les notes dels estats financers en el cas de passius contingents.

Actius nets/patrimoni (2.3.14.)

28. Ajustaments no reexpressats (pàg. 50)

Dins els ajustaments no reexpressats de l'any 2020 s'inclou la pèrdua actuarial de la provisió per retribucions a llarg termini al personal amb contrapartida a resultats d'exercicis anteriors per import de 341.535 milers d'euros. En l'estat de situació financera i en l'estat de canvis en el patrimoni net l'import de la pèrdua actuarial s'ha de reconèixer com a reserves.

Així mateix, els ajustaments no reexpressats també inclouen l'import de 8.095.237 euros, corresponents a l'excés de quota diferencial de l'impost sobre societats liquidada en el pressupost 2020 sobre la previsió d'ingressos meritats a 31 de desembre de 2019, i l'import de 100.192 euros, corresponent a l'excés de previsió d'ingressos meritats a 31 de desembre de 2019 de l'impost de la renda sobre la quota diferencial liquidada en el pressupost 2020. Atès que les diferències indicades no han estat degudes a un error per no haver utilitzat, o no haver-ho fet adequadament, informació fiable que estava disponible quan es van elaborar els estats financers de 2019 i que Govern podria haver obtingut i tingut en compte, els imports anteriors s'haurien d'haver reconegut en l'estat del rendiment financer de 2020.

Resposta

D'acord amb l'observació del Tribunal de Comptes, es tindrà en compte per a exercicis futurs, en el cas de l'existència d'ajustaments amb un impacte significatiu en els comptes d'exercicis anteriors, la presentació dels estats financers de l'exercici anterior reexpressats.

En el cas dels ajustaments corresponents a l'excés de previsió d'ingressos meritats de l'impost sobre societats i de l'impost de la renda de les persones físiques, en la data de tancament no es disposa de les dades reals i per aquest motiu s'ha de fer estimacions sobre la base de les dades històriques. Es tindrà en compte per a exercicis futurs, en aquestes situacions, l'enregistrament dels impactes en l'estat del rendiment financer de l'exercici corrent.

Estat del romanent de tresoreria (2.4)

29. Càlcul del romanent de tresoreria (pàg. 51)

El Govern ha constituït pressupostàriament un dipòsit de 81.045.566 euros de recursos provinents de l'endeutament formalitzat per atendre les despeses derivades de la situació d'emergència sanitària i que no s'havien aplicat al 2020.

No obstant l'anterior, en el càlcul del romanent de tresoreria els fons anteriors han estat considerats com fons líquids quan, en haver-se constituït pressupostàriament el dipòsit indicat no era procedent fer-ho, pel que el romanent de tresoreria estaria sobrevalorat en el referit import.

Per altra part, ha inclòs en els pendents de pagament pressupostaris l'import dels interessos meritats no vençuts a data de tancament de l'exercici, per import de 4.484.553 euros, com es descriu a l'apartat 2.2.11. Atès que aquests pendents de pagament haurien de tenir el seu origen en el moment en què aquestes despeses es liquidin en el pressupost, no poden ser considerats pendents de pagament del Romanent de tresoreria, pel que aquest estaria infravalorat en referit import.

Resposta

Pel que fa al càlcul del romanent de tresoreria, es tindrà en consideració l'observació del Tribunal de Comptes en els propers exercicis.

Cal dir, però, que en el cas dels pendents de pagament pressupostaris no podem estar d'acord amb aquesta observació del Tribunal de Comptes atenent l'al·legació sobre l'observació núm. 18, "Incorrecte registre pressupostari d'interessos meritats no vençuts (pàg. 27)", d'acord amb la qual escau registrar en la liquidació els interessos meritats i no vençuts en la data de pagament de l'exercici.

30. Obligacions pendents d'aplicació definitiva (pàg. 52)

Les obligacions pendents de pagament inclouen l'import de 6.543.573 euros, que corresponen a despeses meritades a 31 de desembre de 2020 i pendents de pagament que no s'han liquidat en el pressupost. Aquestes despeses s'han de reflectir en l'estat del romanent de tresoreria de l'exercici en el qual es liquidin en el pressupost de despeses les obligacions de pagament corresponents. Amb tot, atès que aquestes despeses realitzades s'hauran de finançar amb recursos pressupostaris futurs es recomana informar-les en les notes explicatives detallant aquesta circumstància.

Resposta

Es tindrà en consideració l'observació del Tribunal de Comptes en els propers exercicis.

31. Romanent de tresoreria afectat i no afectat (pàg. 52)

L'estat de romanent de tresoreria recull romanents de tresoreria afectats per import de 21.047 milers d'euros, que inclou 512 milers d'euros en concepte de compte de compensació liquidat pel Govern i les altres entitats, en aplicació de l'article 19 de la Llei 32/2014, de 27 de novembre, de sostenibilitat de les finances públiques i estabilitat pressupostària i fiscal. Així mateix, les obligacions pendents de pagament d'operacions no pressupostàries inclouen com a cobraments pendents d'aplicació l'import de 642 milers d'euros, també en concepte de compte de compensació.

D'altra banda, l'entitat va disposar d'ingressos finalistes els quals no s'han destinat a la finalitat que els van motivar. Així s'ha d'econsiderar afectat el següent: (17.021 milers d'euros).

Resposta

D'una banda, referent a l'observació del Tribunal de Comptes sobre la inclusió en els fons líquids del romanent de tresoreria de l'import del dipòsit bancari que constitueix el fons de compensació, per un import de 512 milers d'euros, es tindrà en consideració en els propers exercicis.

D'altra banda, el finançament d'un import total de 17,02 milions d'euros que el Govern va rebre per finançar les despeses detallades al quadre de la pàgina 49 de l'informe del Tribunal de Comptes¹ no es troba afectat d'ençà l'any 2014 al finançament de despeses compromeses pendents de liquidar, atès que les despeses a les quals estava destinat el dit finançament ja es van realitzar en la seva totalitat. Per aquest motiu, a la data de tancament del 2014 es va procedir a anul·lar aquest finançament i no escau considerar-lo com a afectat dins l'estat del romanent de tresoreria del Govern.

Per tant, no podem compartir aquesta observació. Val a dir però que el Govern ha aprovat de forma específica l'anul·lació de l'afectació d'aquest finançament per tal d'esmenar aquesta observació (vegeu a l'annex núm. 1 el certificat de l'acord del Govern).

Contractació pública (2.5)

32. Registre de contractes (pàg. 53)

L'article 65 de la Llei de contractació pública de 9 de novembre de 2000, preveu la necessitat de crear un registre de contractes d'accés públic. A la data del present informe, no s'ha trobat constància de que aquest registre hagi estat creat.

D'altra banda, l'entitat no disposa d'un sistema de comprovacions sobre si el registre de contractes recull la integritat dels contractes vigents conciliats amb la comptabilitat pressupostària.

¹ Galeria de serveis Túnel d'Envalira (12,9 milions); projecte 027/2001 (2,7 milions); obres dels trams 3 i 4 de la desviació de Sant Julià (1,4 milions).

Resposta

El Govern disposa des de l'any 1996 d'un sistema d'informació en què es registren tots els contractes amb la informació bàsica que determina l'article 65.3 de l'LCP. Aquesta informació es fa pública al BOPA, d'acord amb l'article 20.4 de l'LCP i l'article 11 de la Llei del pressupost per a l'exercici del 2020, referent a les licitacions i adjudicacions definitives, així com les modificacions dels contractes.

Tenint en compte que pel Tribunal de Comptes la informació sobre els contractes de què disposa el Govern no és suficient, a l'efecte de poder esmenar aquesta observació s'informa que el Govern té previst posar en funcionament abans de finals de l'exercici del 2022 una plataforma de contractació del sector públic que permetrà l'accés públic als contractes.

D'altra banda, no podem estar d'acord amb l'observació que el Govern no disposa d'un sistema de comprovacions sobre si el registre de contractes recull la integritat dels contractes vigents conciliats amb la comptabilitat pressupostària. El motiu és que, en el sistema economicofinancer de l'AS400, per poder registrar compromisos de despesa d'importos superiors a 7.500 € és obligatori haver creat prèviament un contracte. Aquest control garanteix la integritat dels contractes vigents conciliats amb la comptabilitat pressupostària.

33. Adjudicacions directes sense justificació o justificació no adequada a la LCP (pàg. 53)

Per acord de govern de data 1 d'abril de 2020 es va aprovar l'adjudicació directa dels contractes d'assegurances pel període de l'1 de gener de 2020 fins el 30 d'abril de 2020, que es relacionen a continuació:

- Contracte per la prima de responsabilitat civil 2020, adjudicat a la Companyia Andorrana d'Assegurances per un import de 116.187 euros.*
- Contracte per la prima d'accidents 2020, adjudicat a la Companyia Andorrana d'Assegurances per import de 116.748 euros.*
- Contracte per la prima d'automòbils 2020, adjudicat a la Companyia Andorrana d'Assegurances per un import de 65.986 euros.*
- Contracte per la prima multirisc 2020 adjudicat a la Companyia Andorrana d'Assegurances per un import de 62.963 euros.*
- Contracte per la prima robatori 2020, adjudicat a la Companyia Andorrana d'Assegurances per import de 6.128 euros.*
- Contracte per la prima d'assistència a persones robatori 2020, adjudicat a la Companyia Andorrana d'Assegurances per import de 2.240 euros.*
- Contracte per la prima d'assistència a vehicles 2020, adjudicat a la Companyia Andorrana d'Assegurances per import de 1.540 euros.*

Per a l'adjudicació directa dels contractes anteriors es va argumentar per la decisió de posposar uns mesos la convocatòria del concurs per garantir la contractació en les millors condicions. Aquesta argumentació no s'adequa als supòsits previstos en l'article 46.2 de la Llei de la Contractació Pública per a l'adjudicació directa dels contractes.

Resposta

L'observació del Tribunal de Comptes referent a la contractació directa dels contractes d'assegurances per al període de l'1 de gener del 2020 fins al 30 d'abril del 2020 es va posar de manifest en l'informe de fiscalització desfavorable emès per la Intervenció General el 18 de desembre del 2019, relatiu a la proposta de signatura d'una addenda al contracte d'assegurances vigent el 2019. Entenent que l'informe del Tribunal de Comptes és una eina de transparència, seria important recordar que aquesta observació ja era present en exercicis anteriors i de fet venia d'uns fets que es produïen des del 2002; el desenvolupament d'un concurs públic de gran complexitat ha permès que des del maig del 2020 aquesta situació hagi quedat resolta.

34. Formalització de l'autorització i compromís de la despesa amb posterioritat (pàg. 54)

S'ha iniciat l'execució dels contractes sense haver formalitzat prèviament l'autorització i compromís de despesa, contravenint l'article 12 de la Llei del pressupost per a l'exercici 2020 i l'article 31 de la LGFP. Aquesta incidència s'ha observat en els contractes següents:

- Contractes per les primes d'assegurances adjudicats per acord de Govern de data 1 d'abril a la Companyia Andorrana d'Assegurances.
- Contracte d'assessorament jurídic i de redacció de la normativa necessària per crear el fons públic-privat de l'habitatge, vinculat a l'Institut Nacional de l'Habitatge d'Andorra, adjudicat per acord de Govern de data 3 de juny de 2020 a Cases & Lacambra, SLU.
- Contracte de subministrament de gasoil de calefacció per als serveis del Govern, les entitats parapúbliques i les societats públiques participades pel Govern, per a l'any 2020, adjudicat per acord de Govern de data 27 de novembre de 2019. Tal com consta en l'expedient de contractació, al ser una despesa de l'any 2020 s'ha de licitar sense l'autorització de despesa corresponent.

D'altra banda, s'han sol·licitat ofertes sense haver-se formalitzat l'autorització de la despesa corrent, contravenint l'article 12 de la Llei del pressupost per a l'exercici 2020 i l'article 31 de la LGFP. Aquesta incidència s'ha observat en el contracte següent:

- Treballs de redacció i direcció del projecte de condicionament d'uns espais situats a l'edifici de Les Columnes, al Centre de Formació d'Adults, adjudicat pel Ministeri d'Ordenament Territorial en data 21 d'octubre de 2020.

Resposta

Les observacions que posa de manifest el Tribunal de Comptes en el seu informe de fiscalització referents a la formalització de l'autorització i compromís de despesa amb posterioritat estan recollides en els informes de fiscalització corresponents de la Intervenció General, excepte pel que fa als contractes per les primes d'assegurances i al contracte de subministrament de gasoil de calefacció per als serveis del Govern en què la Intervenció va emetre els informes favorables que s'adjunten a l'annex núm. 3 atenent, respectivament, el Decret del 16-10-2019 pel qual es decreten despeses plurianuals corrents per al Ministeri de Finances per als exercicis 2020, 2021, 2022, 2023, 2024, i el Decret del 7-10-2020 pel qual es decreten les despeses pluriennals corrents de carburants de diversos ministeris del Govern, per a l'exercici 2021.

D'acord amb l'article 35, *Objeccions*, del Decret del 3-4-2019 d'aprovació del Reglament regulador de la Intervenció General i de l'exercici del control pressupostari, aquestes observacions van ser esmenades o reparades amb la validació per part del Govern dels actes als quals es refereixen, d'acord amb l'article 49.2 del Decret legislatiu del 25-4-2018 de publicació del text refós del Codi de l'Administració, del 29 de març de 1989.

Per tant, en tractar-se d'una observació esmenada no escauria posar-la de manifest com a tal en l'informe del Tribunal de Comptes. Vegeu els certificats dels acords del Govern en l'annex núm. 3.

35. Manca de garantia provisional (pàg. 55)

El Plec de bases regulador del contracte dels "treballs de reparació de barreres de seguretat a la CG-2, zona de les bordes d'Envalira" no contempla la constitució de la garantia provisional. Aquest fet contravé l'article 66 de la LCP.

Resposta

L'observació del Tribunal de Comptes fa referència a la manca de garantia provisional en el cas del contracte dels "Treballs de reparació de barreres de seguretat a la CG-2, zona de les bordes d'Envalira". El lliurament de la garantia provisional es va efectuar amb posterioritat, tal com la Intervenció General va posar de manifest en l'informe de fiscalització corresponent.

D'acord amb l'article 35, *Objeccions*, del Decret del 3-4-2019 d'aprovació del Reglament regulador de la Intervenció General i de l'exercici del control pressupostari, aquesta observació van ser esmenada o reparada amb la validació per part del Govern de l'acte al qual es refereix, d'acord amb l'article 49.2 del Decret legislatiu del 25-4-2018 de publicació del text refós del Codi de l'Administració, del 29 de març de 1989.

Per tant, en tractar-se d'una observació esmenada no escauria posar-la de manifest com a tal en l'informe del Tribunal de Comptes. Vegeu el certificat de l'acord del Govern en l'annex núm. 4.

36. Manca d'aprovació del Plec de Bases (pàg. 55)

El Plec de bases regulador del contracte dels "treballs de reparació de barreres de seguretat a la CG-2, zona de les bordes d'Envalira" no ha estat prèviament aprovat pel Govern. Aquest fet contravé l'article 12 de la LCP.

Resposta

L'observació que posa de manifest el Tribunal de Comptes en el seu informe de fiscalització referent al fet que el plec de bases regulador del contracte dels "Treballs de reparació de barreres de seguretat a la CG-2, zona de les bordes d'Envalira" no ha estat prèviament aprovat pel Govern, es recull en l'informe de fiscalització corresponent de la Intervenció General.

D'acord amb l'article 35, *Objeccions*, del Decret del 3-4-2019 d'aprovació del Reglament regulador de la Intervenció General i de l'exercici del control pressupostari, aquesta observació va ser esmenada o reparada amb la validació per part del Govern de l'acte al quals es refereix, d'acord amb l'article 49.2 del Decret legislatiu del 25-4-2018 de publicació del text refós del Codi de l'Administració, del 29 de març de 1989.

Per tant, en tractar-se d'una observació esmenada no escauria posar-la de manifest com a tal en l'informe del Tribunal de Comptes. Vegeu el certificat de l'acord del Govern en l'annex núm. 4.

37. Acta de recepció dels subministraments (pàg 55)

Els articles 45 i 47 de la LCP reclamen que l'Administració manifesti la seva conformitat als béns i serveis rebuts mitjançant la formalització d'una acta de recepció. L'Administració general no té la pràctica de formalitzar el referit document sent substituïda per la signatura d'un responsable en la factura o altre document mercantil.

Es recomana que s'estableixin procediments que donin compliment als requeriments normatius indicats anteriorment regulant, com a mínim, el sentit, abast i responsabilitat que comporta la signatura abans indicada.

Resposta

Tal com manifesta el Tribunal de Comptes a l'informe, l'Administració general, per donar conformitat a la recepció d'un bé o d'un servei, comprova la signatura d'un responsable en la factura o altre document mercantil. No obstant això, el Tribunal de Comptes no fa referència a una altra part del procediment, que consisteix a verificar, quan arriben les liquidacions de despesa al Departament d'Intervenció, l'existència del segell de comprovació de les factures que inclou les informacions següents:

- Comprovació de les operacions aritmètiques
- Preus unitaris
- Recepció del bé o del servei
- Afectació pressupostària (Departament/Projecte/Subconcepte)

Aquest segell ha de figurar a la globalitat de les factures dels diferents departaments de l'Administració general i els responsables de fiscalització del Departament de la Intervenció General comproven l'existència d'aquest segell degudament omplert. Per tant, existeix un procediment que garanteix els camps que han d'haver estat revisats pels responsables de la despesa prèviament al pagament de les factures.

Aquest procediment es va notificar el 2009 a tots els departaments de l'Administració general recordant que les factures que es trameten al Departament d'Intervenció General per ser fiscalitzades han d'anar degudament conformades: amb el segell en què consten les comprovacions oportunes (operacions aritmètiques, preus i recepció del bé o servei) i l'assignació pressupostària de la mateixa factura, degudament signada pels responsables.

No obstant això, es tindrà en compte la recomanació del Tribunal de Comptes en el sentit de formalitzar el procediment en forma d'instrucció de servei o de circular interna per homogeneïtzar aquesta mesura amb la resta de procediments de control intern emesos per la Intervenció General.

38. Verificació de la legitimació per a contractar amb l'entitat (pàg. 55)

Pel que respecta als licitadors, l'entitat avalua la legitimitat per a contractar mitjançant l'obtenció d'una declaració genèrica responsable de no trobar-se en cap causa que ho impedeixi. Aquest procediment pot ser considerat poc eficaç, pel que es recomana que es requereixi una declaració explícita i responsable dels empresaris conforme no es troben en cap dels supòsits tipificats, a més dels que deriven de l'article 7 de la LCP, els regulats al Capítol primer i quart dels delictes contra la funció pública de la Llei qualificada del codi penal; així com dur a terme consultes en registres públics.

De la mostra de contractes seleccionada, s'ha observat que en el contracte dels "treballs de reparació de barreres de seguretat a la CG-2, zona de les bordes d'Envalira" no consta la declaració genèrica de l'adjudicatari de no trobar-se en cap causa que impedeixi la seva legitimitat per contractar.

Pel que respecta els integrants de l'òrgan de contractació, la intervenció va dictar una nota amb data 2 d'octubre de 2020, indicant que els membres constituents de les meses de contractació han de signar una declaració jurada conforme no es troben en cap dels supòsits tipificats a l'article 115 del Codi de l'Administració i als relatius als delictes contra la funció pública regulats al títol XXI, capítols primer i quart, de la Llei 6/2005, del 21 de febrer, qualificada del Codi Penal i que aquest document formarà part de l'acta de licitació i es guardarà conjuntament.

De la mostra de contractes seleccionada, s'ha observat que no consta la declaració jurada en els contractes que s'han licitat posteriorment a la nota de la intervenció esmentada anteriorment, que es relacionen a continuació:

- Contracte 2020-01664, "Serveis gestionats del centre d'operacions de seguretat del Departament de Sistemes d'Informació".
- Contracte 2020-01994, "Lot 2 Migració de la base de dades SAP R3 a SAP HANA".
- Contracte 2020-00352, "Canvi canonades vestuaris".
- Contracte 2020-00338, "Llicenciamnt de SAP HANA i migració de la base de dades SAP".
- Contracte 2020-00279, "Altia DSI-0016-2020 Llicència Outsystems".
- Contracte 2020-00254, "DXC Tech. Lot 1/lot4 DSI 0013-2020".

Resposta

A banda de la declaració genèrica a la qual fa referència el Tribunal de Comptes, que es requereix sistemàticament en totes les licitacions, atès que així ho estableix la Llei de contractació pública, la Intervenció General va posar en funcionament el mes d'agost del 2011 un procediment intern mitjançant una aplicació informàtica amb el qual per a cada licitació es revisa, sistemàticament, que les persones físiques o jurídiques que es presenten a les licitacions o que volen contractar amb l'Administració no es trobin en cap dels supòsits que determina l'article 7 de la Llei de contractació pública: que aquestes persones no tinguin deutes envers l'Administració, que no existeixi alguna sentència d'acord amb la qual aquestes persones hagin de satisfer alguna sanció o similar envers l'Administració, que aquestes persones estiguin autoritzades per dur a terme l'activitat que l'Administració necessita contractar, etc.

Aquestes comprovacions es fan mitjançant el Gabinet Jurídic i els departaments de Tributs i Fronteres, d'Economia i d'Interior, que són els que tenen accés a les dades necessàries per obtenir aquesta informació.

Quant a l'article 7 de la Llei de contractació pública, el contingut del qual es reprèn dins de la declaració requerida en els plecs de bases, entenem que el contingut d'aquesta declaració jurada compleix la seva finalitat. Amb la signatura del document, els licitadors manifesten formalment complir amb les exigències legals per poder contractar amb l'Administració pública. L'engany o la falsedat expressada no estan exemptes de responsabilitats.

Ni tan sols l'absència, en el document esmentat, d'un advertiment sobre les conseqüències jurídiques de la falsedat en la declaració eximeix de les responsabilitats que podrien derivar-se de la comprovació (la primera de les quals és l'anul·lació del contracte, per aplicació de l'apartat 2 de l'article 7 de la Llei de contractació pública).

Davant l'evidència que en alguns casos els licitadors havien signat la declaració jurada malgrat l'existència de deutes pendents que els havien d'impedir presentar-se al concurs, el Govern ha resolt contractes.

El Tribunal de Comptes considera poc eficaç el contingut de la declaració jurada que redacta l'Administració general. Creu que s'hauria d'exigir una declaració "més explícita i responsable dels empresaris conforme no es troben en cap dels supòsits tipificats, a més dels que es deriven de l'article 7 de l'LCP, els regulats al capítol primer i el quart dels delictes contra la funció pública de la Llei qualificada del Codi penal". La Intervenció no comparteix aquesta opinió, atès que els supòsits inclosos en la declaració jurada recullen tots els supòsits "tipificats", i aquests supòsits que han de signar estan detallats correctament.

Les declaracions que conté la declaració jurada són concretes i explícites. A l'entendre de la Intervenció General, la proposta del Tribunal de Comptes no aportaria cap millora qualitativa ni més garanties quant al compliment de l'article 7 de l'LCP.

En el cas del contracte dels "Treballs de reparació de barreres de seguretat a la CG-2, zona de les bordes d'Envalira", no estem d'acord amb l'observació del Tribunal de Comptes, donat que sí que es disposa de la declaració jurada de l'adjudicatari segons la qual no es troba en cap causa que impedeixi la seva legitimitat per contractar. S'adjunta la declaració jurada de l'adjudicatari en l'annex núm. 5.

En relació amb l'observació respecte als integrants de l'òrgan de contractació, i a partir de la data de la nota dictada per la Intervenció el 2 d'octubre del 2020, s'indica que "els membres constituents de les meses de contractació han de signar una declaració jurada conforme no es troben en cap dels supòsits tipificats a l'article 115 del Codi de l'Administració i als relatius als delictes contra la funció pública regulats al títol XXI, capítols primer i quart, de la Llei 6/2005, del 21 de febrer, qualificada del Codi Penal i que aquest document formarà part de l'acta de licitació i es guardarà conjuntament, els membres de les meses dels òrgans de contractació signen aquesta declaració jurada".

No estem d'acord amb el Tribunal de Comptes, ja que de la mostra de contractes seleccionada sí que existeix la declaració jurada juntament amb l'acta de licitació en els contractes que inclou el Tribunal en l'observació (vegeu l'annex núm. 6):

- Contracte 2020-01664, "Serveis gestionats del centre d'operacions de seguretat del Departament de Sistemes d'Informació"

S'adjunta la declaració jurada dins l'acta de licitació (2020-279).

- Contracte 2020-01994, "Lot 2 Migració de la base de dades SAP R3 a SAP HANA"

S'adjunta la declaració jurada dins l'acta de licitació (2020-338).

- Contracte 2020-00352, "Canvi canonades vestuaris"

S'adjunta la declaració jurada dins l'acta de licitació (2020-352).

- Contracte 2020-00338, "Llicenciament de SAP HANA i migració de la base de dades SAP"

S'adjunta la declaració jurada dins l'acta de licitació (2020-338).

- Contracte 2020-00279, "Altia DSI-0016-2020 Llicència Outsystems" (2020-279)

S'adjunta la declaració jurada dins l'acta de licitació.

- Contracte 2020-00254, "DXC Tech. Lot 1/lot4 DSI 0013-2020"

S'adjunta la declaració jurada dins l'acta de licitació (2020-254).

2.6 Sostenibilitat de les finances públiques i d'estabilitat pressupostària i fiscal

39. Avaluació del principi d'eficiència en la gestió dels recursos públics

La LSEPF determina l'eficiència com un dels principis bàsics que ha de regir la gestió dels recursos públics.

Per avaluar el grau d'acompliment d'aquest principi, la Llei preveu que l'Administració pública es doti d'un instrument de control, en forma d'auditoria sobre la gestió econòmica realitzada en cadascun dels mandats polítics, preveient que els seus requisits i continguts es fixin de forma reglamentària.

No obstant l'anterior el Tribunal no ha rebut les referides auditories a la conclusió del mandat polític 2016-2019 del Govern, contravenint l'article 8.4 de la LSEPF.

Resposta

En el transcurs de l'exercici del 2021 la Intervenció General ha dut a terme els treballs corresponents a l'auditoria de mandat per al període del 2016 al 2019 corresponent al Govern i totes les entitats que en depenen, d'acord amb l'article 8.4 de la Llei de sostenibilitat de les finances públiques i d'estabilitat pressupostària i fiscal.

Vegeu a l'annex núm. 7 l'esborrany de l'informe que es trametrà formalment, al més aviat possible, al Consell General i al Tribunal de Comptes.

Altres aspectes a destacar (2.7)

40. Economicitat i eficiència de la despesa (pàg. 57)

L'article 36 de la LGFP estableix com a finalitats de la gestió de la despesa pública, a més dels pretesos en les actuacions que s'impulsen, entre altres, els objectius d'economicitat i eficiència, establint per a la seva supervisió i mesura diferents controls. El Govern no disposa dels mecanismes adequats per dur a terme el control del compliment d'aquests objectius.

Resposta

El Govern disposa d'una aplicació de gestió pressupostària que facilita informació detallada pel que fa a les classificacions econòmica, administrativa i funcional. Concretament, el control d'eficiència es fa a partir dels documents següents que facilita el programa d'elaboració del pressupost de despesa: document en format Word dels objectius, activitats i indicadors per projecte; llista en format Excel de seguiment de l'execució dels objectius i de les activitats dels projectes pressupostaris; i llista en format Excel de la situació pressupostària de l'exercici.

Els mecanismes de què disposa el Govern i que estan condicionats pel sistema informàtic permeten fer el control d'eficiència amb l'objecte de verificar:

D'una banda, la correspondència entre les directrius polítiques per a l'exercici amb les directrius tècniques del Departament i la mesura amb la qual es van reflectir en l'elaboració del pressupost per a l'exercici, mitjançant la definició dels projectes, objectius, activitats i indicadors. Aquest primer estudi es fa sota la premissa que, conceptualment, els projectes corresponen a les finalitats del Departament, les quals s'identifiquen com les seves directrius. Dels projectes es deriven els objectius i dels objectius les activitats. De manera que el compliment de les activitats d'un objectiu comporta el seu assoliment, i amb el compliment dels objectius d'un mateix projecte s'assoleix la finalitat del Departament.

I d'altra banda, l'assoliment de les directrius mitjançant l'anàlisi de l'execució pressupostària de l'exercici i dels indicadors fixats per a cada objectiu que componen cadascun dels projectes del Departament. La valoració de la idoneïtat i dels indicadors fixats es fa sota la premissa que han de permetre mesurar el grau d'assoliment dels objectius.

En conseqüència, el Govern disposa de mecanismes per dur a terme el control del compliment dels objectius d'economicitat i eficiència de la despesa pública.

No obstant això, aquests mecanismes necessiten millores que a la vegada estan condicionades a una millora important del sistema informàtic per tal que el resultat dels controls d'eficiència i eficàcia siguin vinculants i determinin la presa de decisions tant del dia a dia com a mitjà i més llarg termini.

Val a dir que en el transcurs de l'exercici del 2021 la Intervenció General ha dut a terme els treballs corresponents al control d'economicitat i eficiència de la despesa del Govern pel que fa a l'exercici del 2020. Aquest informe es trametrà en els millors terminis possibles al Consell General i al Tribunal de Comptes.

41. Seguretat dels sistemes informàtics (pàg.62)

Com a part de l'anàlisi i avaluació del control intern, s'ha sol·licitat al departament d'informàtica de Govern informació sobre aspectes relacionats amb la seguretat de les aplicacions informàtiques de Recursos Humans, del Departament de Tributs i Fronteres, l'AS400 i de tràmits, i la gestió dels usuaris de les mateixes. De la informació obtinguda s'han observat les debilitats següents:

- *No s'ha realitzat una auditoria de seguretat informàtica a efectes d'avaluar la possible existència de debilitats.*
- *No totes les aplicacions informàtiques obliguen a canviar periòdicament les contrasenyes d'accés als usuaris.*
- *Les aplicacions informàtiques no emmagatzemen un històric de contrasenyes que impedeixi repetir les darreres contrasenyes establertes.*
- *No hi ha establerts procediments de revisió periòdica d'usuaris i accessos.*

Resposta

El Departament de Sistemes d'Informació (DSI) del Govern manifesta el següent:

- El DSI contracta de forma anual des de fa anys un servei de pentesting/intrusió mensual per tal de detectar vulnerabilitats del sistema. El 2020, aquest servei estava contractat i actiu (publicat en el BOPA).
- Per raons operatives, fins ara no s'ha implantat una política de canvi periòdic de credencials. Tenint en compte els estàndards i recomanacions actuals de seguretat, procedirem a validar i aplicar en les properes setmanes els procediments escaients per complir aquest requeriment.
- Els procediments i accions a les quals fem referència en el punt anterior també permetran el control de versions anteriors de credencials i, per tant, l'acompliment d'aquest requeriment.
- El DSI disposa de mesures que permeten conèixer i controlar usuaris i els seus accessos. En aquest sentit, es disposa d'una eina d'auditoria d'accessos als documents i d'operacions sobre usuaris. Així mateix, les aplicacions que gestionen dades sensibles també tracen els accessos.
- Pel que fa als "procediments de revisió periòdica d'usuaris i accessos", entenem que es refereix a mesures que permetin conèixer i controlar usuaris i els seus accessos. En aquest sentit, es disposa d'una eina d'auditoria d'accessos als documents i d'operacions sobre usuaris. Així mateix, les aplicacions que gestionen dades sensibles també tracen els accessos. D'altra banda, es farà una revisió per tal de poder garantir que l'esmentat control s'efectuï sobre la totalitat de les aplicacions i dades.

Andorra la Vella, 23 de febrer del 2022

Signat electrònicament per:
Meritxell Bonell Tuset
Interventora General

Nota del Tribunal:

Els annexos que es citen en les al·legacions, que no s'han reproduït per raons tècniques, consisteixen en fotocòpies de documents en formats diversos i no homogenis. La seva correlació amb la descripció que es fa dins del text de les al·legacions ha estat contrastada pel Tribunal.

7. OBSERVACIONS COMPLEMENTÀRIES

A la vista de les al·legacions presentades i de la documentació aportada en aquesta fase, les observacions que es transcriuen a continuació queden sense efecte:

2.3. Estats financers

...

Estats financers consolidats

El Govern no ha presentat els seus estats consolidats definitius tal i com obliga la NICSP 35. L'apartat 5 de la NICSP 35 indica que les entitats controladores presentaran estats financers consolidats. El Govern compleix la definició d'entitat controladora prevista en la NICSP 35, si bé no ha presentat a data d'aquest informe, els estats financers consolidats definitius corresponents a l'exercici 2020.

2.3.5. Altres actius financers no corrents

...

Deteriorament dels crèdits a llarg termini

El 15 de març de 2018 el Govern va atorgar un préstec a l'Agència Estatal de Resolució d'Entitats Bancàries (AREB) amb venciment en data 15 de març de 2020, de fins un màxim de 20.022.376 euros, de 16.447.402 euros, el qual venia a cobrir l'import no atès al venciment de la pòlissa de crèdit atorgada anteriorment. Posteriorment a la data indicada, el venciment del préstec s'ha fixat el dia 19 d'octubre de 2021. Atenent a l'origen i imports dels recursos dels quals disposa l'AREB es qüestiona la recuperabilitat per part del Govern d'aquest dret, ja que la seva recuperació resta subjecte a la materialització de la venda d'actius per part del prestatari.

3. OBSERVACIONS I RECOMANACIONS

Relatives a la comptabilitat pública

...

- El Govern no ha presentat els seus estats financers consolidats definitius tal i com preceptua la NICSP 35. (nota 2.3)

4. OBSERVACIONS I RECOMANACIONS D'ANYS ANTERIORS

...

Altres observacions

- El Govern va atorgar un préstec a l'Agència Estatal de Resolució d'Entitats Bancàries de 16.447.402 euros. Atenent l'origen dels recursos de l'AREB i la seva quantia, es pot qüestionar la recuperabilitat per part del Govern d'aquest dret, ja que la seva recuperació resta subjecta a la materialització de la venda d'actius per part del prestatari. (nota 2.3.5)

Així mateix, les observacions que es transcriuen a continuació queden redactades com segueix:

2.5. Contractació pública

...

Verificació de la legitimació per a contractar amb l'entitat

Pel que respecta els licitadors, l'entitat avalua la legitimitat per a contractar mitjançant l'obtenció d'una declaració genèrica responsable de no trobar-se en cap causa que ho impedeixi; així com dur a terme consultes en registres públics. Aquest procediment pot ser considerat poc eficaç, pel que es recomana que es requereixi una declaració explícita i responsable dels licitadors de manera suplementària, als supòsits regulats al Capítol primer i quart relatius als delictes contra la funció pública de la Llei qualificada del codi penal.

De la mostra de contractes seleccionada, s'ha observat que en el contracte dels "treballs de reparació de barreres de seguretat a la CG-2, zona de les bordes d'Envalira" no consta la declaració genèrica de l'adjudicatari de no trobar-se en cap causa que impedeixi la seva legitimitat per a contractar.

4. OBSERVACIONS I RECOMANACIONS D'ANYS ANTERIORS

...

Relatives a la contractació pública

...

- El Govern avalua únicament la legitimitat per a contractar dels licitadors mitjançant l'obtenció d'una declaració explícita i responsable dels empresaris. Es recomana que aquesta declaració, a més, contempli els supòsits regulats al Capítol primer i quart relatius als delictes contra la funció pública de la Llei qualificada del codi penal. (nota 2.5)

Pel que fa a la resta d'al·legacions presentades que el Tribunal de Comptes ha analitzat, entén que no modifiquen els plantejaments evocats en el cos de l'informe, ni aporten cap informació complementària que permeti modificar les observacions i conclusions a les quals ha arribat el Tribunal després de l'examen de la documentació aportada durant els treballs de camp.